

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta, Katedra historie
Archivnictví

**Náboženská obec Církve československé
(husitské) Česká Třebová**
Inventář fondu
(1903) 1922-1971 (2014)

Lucie Vrlová

Vedoucí práce: Mgr. Věra Slavíková

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě pramenů a sekundární literatury, které jsem uvedla v závěrečném seznamu.

Horní Lhota 10. 8. 2019

Lucie Vrlová

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí této bakalářské práce Mgr. Věře Slavíkové za cenné rady, odborné vedení a trpělivost při konzultacích.

Obsah

Úvod	5
1. Dějiny původce archivního fondu	10
1.1. Vznik a vývoj Církve československé (husitské)	10
1.2. Vnitřní organizace církve	15
1.1. Historie náboženské obce CČS(H) v České Třebové	18
1.1.2. Dvacátá léta	18
1.2.2. Třicátá léta	20
1.2.3. Čtyřicátá léta	25
1.2.4. Padesátá léta	30
1.2.5. Šedesátá léta	35
1.2.6. Období normalizace	36
2. Vývoj a dějiny archivního fondu	37
3. Archivní charakteristika fondu	38
4. Rozbor obsahu archivního fondu	45
5. Záznam o uspořádání archivního fondu	53
Závěr	54
Seznam pramenů	55
Seznam literatury	55
Seznam zkratk	57
Inventární seznam	58
Resumé	94
Tiráž	95

Úvod

Bakalářská práce se věnuje archivnímu zpracování fondu Církve československé husitské (dále jen CČS(H))¹ náboženské obci (dále jen NO) v České Třebové (dále jen ČT). Cílem práce je vytvoření archivní pomůcky – inventáře k tomuto církevnímu fondu. Struktura inventáře je dána archivními metodikami pro zpracování archiválií. Jedná se o úvod, který má pět částí a dále samotný inventární soupis.

Základním pramenem pro poznání historie NO v ČT byla pamětní kniha, která mapuje léta 1923-1969, 1981-1991 (2014). Jsou zde zachyceny důležité události jak celospolečenského významu, tak děje důležité pro život českotřebovské NO, např. informace o volbě rady starších, zápisy z valných shromáždění, či situace mezi věřícími. Důležitými pro poznání vývoje NO se staly rovněž ostatní dokumenty uložené ve fondu. Prameny se také nacházejí v archivu Ústřední rady CČS(H) na ulici Wuchterlova 5 v Praze 6 Dejvicích a rovněž v diecézním archivu se sídlem v Hradci Králové na ulici Ambrožova 728/3. Podrobnější rozbor zde nalezených pramenů je ve čtvrté kapitole. Složitou situaci vzniku českotřebovské náboženské obce dokreslují dnes nepřístupné materiály místního výboru CČS(H) v Dlouhé Třebové, které se nacházejí ve Státním okresním archivu v Ústí nad Orlicí, a to díky dlouholetému pronájmu dlouhotřebovského sboru právě této instituci. V současnosti se budova sboru nachází v soukromém držení.

Základním metodickým zdrojem se stal *„Řád pro archivy, knihovny a sbírky církevních památek v Církvi československé husitské“* a *„Směrnice pro vedení spisoven a výkon správy archivů náboženských obcí Církve československé husitské“*, jejich autory jsou Bohdan Kaňák a Radek Hobza. Jsou zde podávány ucelené informace o funkci a poslání archivu, spisovny i knihovny nacházející se na farním úřadě. Věnuje se jejich organizaci, pracovní náplni, spisovému a skartačnímu plánu, či informacím o sestavení inventáře k fondu. Cenné informace k pořádání dokumentů mi poskytl i současný archivář CČS(H) Mgr. Marcel Sladkowski. Využita byla i *„Základní pravidla pro zpracování archiválií. Druhé, doplněné a rozšířené vydání“* z roku 2015. K doplnění informací sloužila také studijní opora *„Archivní dokumenty uložené na farních úřadech. Historie, pořádání a inventarizace“* od Věry Slavíkové z roku 2014.

¹ Název Církve československé husitské prošel několika změnami. Roku 1939 byla přejmenována na Církev českomoravskou. Po válce bylo přistoupeno k názvu předcházejícímu a v roce 1971 bylo schváleno jméno Církev československá husitská. V práci bude používána zkratka CČS(H), protože ve většině odborné literatury je toto označení používáno pro dobu před rokem 1971 i po něm.

Literatura týkající se CČS(H) je poměrně bohatá. Mapuje její počátky, vývoj, ať už po stránce dogmatické či správní, zaměřuje se ale také na jednotlivé osoby či období, jako byla například druhá světová válka. V následující části bude uvedena základní literatura použitá v této práci.

Podstatné informace o CČS(H) je možné získat z „*Akademické encyklopedie českých dějin*“ v oddíle A-C z roku 2009, kde heslo Církev československá husitská zpracoval Jaroslav Šebek. Jsou zde podány stručné a jasné informace o historickém vývoji CČS(H).

Obecnou prací je i sborník k výročí „*90 let Církve československé husitské*“ z roku 2010. Práce je rozdělena na dvě části. První zachycuje všechny dějinné události, které působily na CČS(H) od jejího vzniku za 1. republiky, přes protektorát, období totality až po jednadvacáté století. Druhá část se zabývá teologickou problematikou.

Knihou detailně popisující osudy církve v pomnichovské době až do konce 2. světové války nese název „*Sáhnout si do ran tohoto světa. Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938-1945*“, byla napsána roku 2017 a jejím autorem je Martin Jindra. V knize je zaznamenána aktivita CČS(H) v domácím i zahraničním odboji, postoj církve k občanské válce ve Španělsku a činnost Spolku přátel CČS(H) ve Vídni. Dále přináší informace o proměnách církve za existence protektorátu, jako byla nová volba patriarchy a změna názvu církve. V závěru knihy jsou v medailoncích uvedeny životopisy usmrčených kněží během 2. světové války a také osudy vězněných kněží, mezi nimiž byl i Pavel Bouda, farář z České Třebové.

Dalším dílem mapujícím historii církve za 2. světové války je „*Prošli jsme v jeho síle. Evangelíci v čase druhé světové války*,“ kterou uspořádala Milena Šimsová roku 2003. Kniha obsahuje krátké stati věnující se jednotlivých nekatolickým církvím a problematice zapojení církví do rezistence. Důležitou součástí jsou prameny jako např. dopisy od kněží, kteří byli vězněni během války, či deníkové zápisy duchovních zapojených do odboje.

Mezi články, věnujícími se jednotlivým aspektům CČS(H), uveďme například „*Církev československá husitská a husitství*“ od Vladimíra Sakaře, který vyšel v časopise Tábor roku 1999. Autor se zde zabývá jednáními, které předcházely změně jména církve československé na Církev československou husitskou v roce 1971.

Další článek Pavla Marka „*K problematice církevního rozkolu v Československu v roce 1920*,“ který byl roku 2001 uveřejněn v Českém časopisu historickém, zachycuje stav společnosti ve vztahu ke katolické církvi. Sleduje příčiny vzniku CČS(H) a její základy v Katolické moderně. Zabývá

se vznikem a vývojem Jednoty československého katolického duchovenstva, sleduje konstituování, vytváření a proměny znění požadavků Jednoty na reformy církve v jejich programových statích. Pozornost směřuje i na osobu Františka Kordače a jeho vlivu na štěpení názorů v rámci Jednoty.

Knihou od Vladimíra Wolfa „*Počátky církve československé v severovýchodních Čechách 1920-1925*“ z roku 2008 mapuje formy šíření a příčiny přestupování lidí do řad CČS(H), na příkladech několika NO mezi lety 1920-1930. Věnuje se vzniku NO ve východočeském kraji a jejich problémům se získáním bohoslužebných prostor. Upozorňuje také na významnou roli farářů při šíření myšlenek CČS(H).

Téma CČS(H) bylo reflektováno i na regionální úrovni, zde je třeba zmínit zejména knihu „*80 let náboženské obce ve Vysokém Mýtě 1921-2001*“ od Jiřího Plháka z roku 2001. Mimo historie NO ve Vysokém Mýtě zmiňuje na stránkách i Českou Třebovou. Zde se čtenář dozví také informace o duchovní správě v České Třebové, která podléhala v prvním desetiletí své existence Vysokému Mýtu. Jsou zde uvedeny údaje např. o počtu členů jednotlivých NO spadajících do obvodu Vysokého Mýta z roku 1926, či kdy a kolik se konalo v ČT mši. V knize se však řeší především dějiny NO ve Vysokém Mýtě, informace o České Třebové jsou spíše nahodilé.

Přímo k vývoji CČS(H) v Dlouhé Třebové je možné zmínit spíše popularizační tisk „*Kostel sv. Prokopa v Dlouhé Třebové, sakrální stavby, kříže a boží muka*“ od Věry Slavíkové a Radima Duška z roku 2002. Autoři čerpali z dnes již nepřístupného fondu Farní úřad církve československé Dlouhá Třebová, uloženého v SOKA Ústí nad Orlicí.

Samotná bakalářská práce první kapitolu otevírá širšími souvislostmi vzniku a historie CČS(H). Pozornost je věnována okolnostem, které vedly roku 1920 k jejímu vzniku. Dále se zabývá vlivem hospodářské krize na církve a její činnosti ve třicátých letech. Na konci tohoto období také dochází k okupaci Československa a v březnu roku 1939 ke vzniku Slovenského státu. S tímto faktem přichází i problémy, jako byla změna názvu či další finanční problémy vzniklé odtržením pohraničí, které vedlo ke zmenšení obvodu náboženských obcí a jejich příjmů. Není opomenut ani vývoj v době totality a postoj církve ke komunistické straně. Poslední odstavce jsou věnovány stavu církve po sametové revoluci v roce 1989. Další podkapitola řeší vnitřní správu CČS(H), která byla dána ústavou z roku 1921. I když ústava prošla několika změnami, organizace církve zůstává téměř nezměněna. Poslední podkapitola popisuje historii vlastní náboženské obce v České Třebové. K poznání dějin původce fondu

sloužil jak samotný úřední materiál, tak pamětní kniha. Jsou zde zachyceny události od roku 1923 až po 70. léta, ze kdy je ve fondu více písemností. Z 80. a 90. let jsou zde pouze tři dokumenty. Nicméně je zde zachycen i vývoj obce do počátku 90. let, není však popsán tak podrobně jako doba předcházející.

Druhá část úvodu k inventáři nese název „*vývoj a dějiny archivního fondu*“. Zde se nachází popis registratury původce, způsoby úřadování a uložení písemností před jeho archivním zpracováním.

Třetí kapitola podává archivní charakteristiku fondu. Popisuje zvolený postup pořádání a sestavení inventáře. Obsahuje informace o vnitřní skartaci, která však u tohoto fondu neproběhla, neboť CČS(H) žádala o zachování veškerého materiálu. Jsou zde uvedeny údaje zachovalosti fondu, fyzickém stavu a jazyku, dále počty evidenčních a inventárních jednotek.

Obsahem předposlední části je stručný rozbor archivního fondu a případné možnosti jeho využití pro badatele.

Poslední částí úvodu inventáře je záznam o uspořádání archivního fondu a jeho zpracovatelích.

Za teoretickou částí archivní pomůcky se nachází samotný inventární seznam.

Depozitář Církve československé husitské v České Třebové

**Náboženská obec Církve československé
(husitské) Česká Třebová
1922-1971 (2014)
Inventář**

Zpracovala:
Lucie Vrlová

Olomouc 2019

1. Dějiny původce archivního fondu

Tato část se zabývá ve svém prvním oddíle obecnými dějinami CČS(H) od jejich myšlenkových základů po dnešní dny. Další část je zaměřena na vnitřní správu CČS(H) a konečně, poslední, nejobsáhlejší, podkapitola pojednává o historii původce fondu, tj. o náboženské obci v České Třebové.

1.1. Vznik a vývoj Církve československé (husitské)

Myšlenkový základ CČS(H) spatřujeme v katolickém modernismu, který se začal konstituovat v 90. letech 19. století.²

Po vzniku samostatné Československé republiky vládla ve společnosti protikatolická nálada, protože tato církev byla za existence Rakouska-Uherska silně provázaná s monarchií, která za prvé utlačovala snahy o české národní sebeuvědomění a za druhé sepětí církve a státu také vedlo k následné podpoře válečných snah Rakouska ze strany církevních elit. Římskokatolická církev v čele s papežem nebyla schopná reagovat na rychle se měnící poměry a na obnovené hlasy, volající po reformě jak vnitřních poměrů v církvi, tak revizi věrouky.³ Tento fakt pomohl ke sjednocení luteránů a helvetů do evangelické církve, která se však dělila dle národností a také napomohl ke vzniku nových církví a k oblíbenosti těchto nově vzniklých subjektů u veřejnosti.⁴ Postavení a oblíbenost dobře mapuje i část zápisu v pamětní knize NO v ČT „*pamětlivi toho, čím se na národu našem římská církev provinila, když dusila tak často život náš, odvracejí se přemnozí od dalekého, cizího Říma, pevně se tisknou na řadra osvobozené domoviny, české svědomí náboženské opět procítá.*“⁵

V této době změn došlo k obnovení Jednoty československého katolického duchovenstva. Ta byla kvůli postojům odporujícím tehdejšími myšlenkovým proudům v církvi v roce 1907 zakázána. Nedošlo však k jejímu zániku, ale spíše k utlumení činnosti a stažení do soukromí. Na počátku 20. let 20. století to byla právě Jednota, která projevila snahu o vnitřní reformu katolické církve.⁶ Jejich požadavky byly následující: vznik patriarchátu v ČSR, kdy by patriarcha jako zástupce církve jednal se státními představiteli i s papežem, zřízení

²ZLÁMAL, Bohumil: *Příručka českých církevních dějin. VII. Doba československého katolicismu (1918-1949)*. Olomouc 2010, s. 423. (Dále jen ZLÁMAL, B.: *Příručka českých církevních dějin*.)

³MAREK, Pavel: *K problematice církevního rozkolu v Československu v roce 1920*. Český časopis historický, 2001, roč. 99, č. 1, s. 85-120. (Dále jen MAREK, P.: *K problematice církevního rozkolu*.)

⁴ŠEBEK, Jaroslav: *Akademická encyklopedie českých dějin*. Praha 2009, s. 328-331. (Dále jen ŠEBEK, J.: *Akademická encyklopedie*.)

⁵Depozitář Církve československé husitské v České Třebové, fond Náboženská obec Církve československé husitské Česká Třebová, kniha 8, s. 15. (Dále jen Pamětní kniha.)

⁶MAREK, P.: *K problematice církevního rozkolu*, s. 85-120.

laických diecézních rad v čele s ústřední radou, reforma patronátního práva, ustanovení češtiny liturgickým jazykem, proměny vzdělávání kněží, dobrovolnost celibátu, revize účelnosti církevních řádů a také povolení pohřbů žehem.⁷ Upravené požadavky reprezentanti představili na přelomu června a července 1919 ve Vatikánu před papežem, který uznal pouze požadavek sloužení bohoslužeb v národním jazyce.⁸

Ostatní byly zamítnuty, navíc se v září 1919 stal pražským arcibiskupem František Kordač, který byl odpůrcem reformy v takovém rozsahu, jaké je předložila Jednota. Těmito akty dochází k radikalizaci části Jednoty, ze které se ještě v témže roce konstitovalo tzv. Ohnisko, později Klub reformních kněží. Se vznikem skupiny můžeme spojovat počátek schizmatu.⁹ V čele stál Karel Farský, který spolu se svými zastánci povolil sňatky kněží, a začal tak uvádět do praxe předchozí požadavky bez ohledu na stanovisko Říma.¹⁰

Počátek CČS(H) lze zasadit již do Vánoc roku 1919, kdy probíhaly na několika místech mše v českém jazyce dle českého misálu, jehož překladatelem byl Karel Farský. Dne 8. ledna 1920 bylo na schůzi Klubu reformních kněží odsouhlaseno odpojení Církve československé od katolické. O tři dny později pak Emil Dlouhý-Pokorný pronesl v Praze v kostele svatého Mikuláše „Prohlášení Národu československému,“ kde byl veřejně oznámen vznik nové církve.¹¹ Počátkem ledna roku 1920 tedy dochází k definitivnímu rozchodu s římskokatolickou církví.

V lednu 1921 proběhl I. sněm CČS(H), na kterém se řešily teologické otázky ohledně vztahu křesťanského myšlení s moderními vědeckými poznatky. Došlo ke schválení vzájemného sbližování se srbským pravoslavím. Postupem času však bylo zřejmé, že pravoslavná církev chce získat moc nad nově vzniklou církví, což umocňoval i fakt, že jí měli být svěceni noví biskupové.¹²

⁷ ZLÁMAL, B.: *Příručka českých církevních dějin*, s. 423-425; a MAREK, P.: *K problematice církevního rozkolu.*, s. 102-106.

⁸ ZLÁMAL, B.: *Příručka českých církevních dějin*, s. 423-425.

⁹ ŠEBEK, J.: *Akademická encyklopedie*, s. 328-331

¹⁰ MAREK, Pavel. *K problematice církevního rozkolu* S.108-118

¹¹ FRÝDL, David. *Zrod Církve československé (husitské)*. In: 90 let Církve československé husitské. Praha 2010, s. 17.

¹² KAŇÁK, Bohdan – ČERVENÝ, Vladimír. *Zápas o ideovou orientaci (1924-1939)*. In: 90 let Církve československé husitské, Praha 2010, s. 32-34. (Dále jen KAŇÁK, B. – ČERVENÝ, V.: *Zápas o ideovou orientaci.*)

Ve dnech 29.-31. srpna 1921 byla na II. sjezdu přijata prozatímní Ústava CČS(H). V této době ještě nebylo schváleno mnoho náboženských obcí a diecézí. Proto měla celá správa církve provizorní charakter.¹³

Po vydání „Československého katechismu“ roku 1922, který odporoval pravoslavné věrouce, ukončila srbská pravoslavná církev s CČS(H) vztahy. Tímto také roku 1923 dochází k odloučení ortodoxního křídla v čele s Metodějem Pavlíkem a konstituuje se samostatná pravoslavná církev.¹⁴

I když se CČS(H), alespoň z počátku, těšila přízni státu i obyvatelstva a její základna se postupně rozšiřovala (a to především v Čechách), docházelo k problémům a střetům s katolickou stranou. Ta nechtěla příslušníkům CČS(H) propůjčit kostely ke slavení bohoslužeb, stejně tak konfesijní hřbitovy. CČS(H) se často potýkala s finančními a personálními problémy v náboženských obcích, což způsobila hospodářská krize ve 30. letech, kdy dochází k zadlužení většiny NO.¹⁵

Roku 1924 byl zvolen prvním patriarchou Karel Farský. V témže roce byl 29.-30. srpna konán I. řádný sněm CČS(H), kde byly dojednány důležité otázky týkající se jak samotné organizace církve, tak i věroučné problematiky a následně i liturgické záležitosti. Zásadním počinem bylo schválení o svěcení duchovních. Karel Farský se stal patriarchou a biskupem západočeské diecéze, olomouckou diecézi spravoval Josef Rostislav a Gustav Adolf Procházka byl biskupem východočeské diecéze.¹⁶ Posledně jmenovaný se stal po smrti Karla Farského patriarchou CČS(H), na postu biskupa jej nahradil Stanislav Kordule.¹⁷ Smrt Karla Farského roku 1927 byla těžkou ztrátou pro celou církev. Pohřbu se zúčastnilo mnoho lidí včetně předsedy rady starších (dále jen RST) v ČT Františka Bělky, který také zapsal do pamětní knihy NO pocity věřících, které vnímali při posledním rozloučení s prvním patriarchou církve „...*tak jak když nejpečlivější otec opouští dítky své, který vše, co měl, i svoje zdraví pro ně nešetřil, a dítky ty nenalézají dosti slov ku poděkování za tu Jeho lásku a péči Jím věnovanou.*“¹⁸

¹³ KAŇÁK, B. – ČERVENÝ, V.: *Zápas o ideovou orientaci*, s. 35-36.

¹⁴ Tamtéž, s. 36-40.

¹⁵ Tamtéž, s. 40-41. Výjimkou není na náboženská obce v České Třebové.

¹⁶ Tamtéž, s. 43-47.

¹⁷ Tamtéž, s. 50.

¹⁸ Pamětní kniha, s. 33.

V Praze ve dnech 28. - 30. března 1931 bylo uskutečněno II. zasedání sněmu, kde byly schváleny věroučné knihy spolu s novou ústavou CČS(H), hospodářským a kárným řádem.¹⁹

Již od založení církve vznikaly v jejím rámci spolky pro podporu kultury, činnosti mládeže či sociální péče. V oblasti sociální péče a charitativní činnosti mělo hlavní roli Ústředí sociální práce,²⁰ které konalo roku 1924 I. řádný sněm. Tam byl potvrzen pracovní plán a bylo zde stanoveno 10 zásad (desatero), které byly pro všechny odbory závazné. Ty se zavazovaly k výchově členů, pomoci chudým, nemocným, dále by jejich snahy měly korespondovat se státními, či soukromými charitativními institucemi a důležitým bodem bylo také to, že každá NO má mít svůj vlastní sociální odbor. Spojnice mezi ústředním a NO se staly na diecézní úrovni Svazy sociální práce, ty také řídily chod sociálních odborů v jednotlivých NO.²¹

K dalším spolkům organizovaným v rámci CČS(H) patřily Jednoty mládeže, které se 1929 sjednotily do Ústředního svazu Jednot mládeže CČS(H).²²

Na konci 30. let dochází k velkým politickým i společenským zvrátům, které se samozřejmě nevyhnuly ani CČS(H). Roku 1938 proběhla anexe části Slovenska a Podkarpatské Rusi Maďarskem a dochází tak k zániku některých NO. Dne 5. dubna 1939 byla CČS(H) na území Slovenska zakázána.²³

CČS(H) nesouhlasila s vytvořením protektorátu Čechy a Morava a zaznamenala nový nárůst členské základny. Roku 1939, po vzniku Slovenského státu, muselo dojít ke změně názvu. Jednání o novém označení bylo složité, nakonec byl na konci roku 1939 představiteli církve schválen název Církev českomoravská,²⁴ státem však toto jméno uznáno nebylo. Církev jej přesto používala až do roku 1945.²⁵ Během druhé světové války bylo mnoho členů, ať už duchovních či laiků zapojeno do domácí i zahraniční rezistence. Ať už to byla rodina Morávkova, která pomáhala parašutistům při akci Antropoid a zaplatila za to smrtí,²⁶ nebo duchovní Pavel Bouda, který byl vězněn v koncentračním táboře a který působil jako farář

¹⁹ KAŇÁK, B. – ČERVENÝ, V.: *Zápas o ideovou orientaci*, s. 50-51.

²⁰ KAŇÁK, B. – ČERVENÝ, V.: *Zápas o ideovou orientaci*, s. 52-53.

²¹ JINDRA, M.: *Sáhnout si do ran tohoto světa. Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938-1945*. Praha 2017, s. 351-365. (Dále jen: JINDRA, M.: *Sáhnout si do ran tohoto světa*.)

²² KAŇÁK, B. – ČERVENÝ, V.: *Zápas o ideovou orientaci*, s. 53.

²³ JINDRA, M.: *Sáhnout si do ran tohoto světa*, s. 45.

²⁴ Depozitář Církve československé husitské v České Třebové, fond Náboženská obec Církve československé husitské Česká Třebová. (Dále jen Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT), kart. 10, inv 139, fol 1.

²⁵ JINDRA, M.: *Sáhnout si do ran tohoto světa*, s. 165-173

²⁶ Tamtéž, s. 232.

v České Třebové.²⁷ Církev překonala snahy státního aparátu o její likvidaci a dočkala se opětovného vzniku Československé republiky.²⁸

Po válce byl zvolen nástupcem zemřelého patriarchy Gustava A. Procházky František Kovář, profesor teologické fakulty.²⁹ V poválečné době se CČS(H) těšila přílivu nových členů, kteří se povětšinou skládali z národně laděných příslušníků střední a nižší vrstvy obyvatelstva; toho dokázala využít KSČ, která se dostává na konci 40. let k moci. Po převratu roku 1948 chtěla KSČ z CČS(H) učinit národní církev, aby oslabil pozici katolické církve. To se jí zpočátku dařilo, neboť provedla státní zásah do vedoucích pozic CČS(H), když odvolala všechny členy ústředních a diecézních rad a místo nich dosadila stranou vybrané zástupce. CČS(H) se začala přiklánět stále více k socialistické ideologii. CČS(H) však neměla, hlavně na Moravě, natolik silnou členskou základnu, aby se plán o národní církvi mohl uskutečnit. Počet kněží přímo zapojených do KSČ nebyl zanedbatelný, přesto byli od vládnoucí strany duchovní i laici z CČS(H) perzekuováni. Jedním z důsledků této situace byl i zánik Akademického klubu Tábor.³⁰

Roku 1949 byl zřízen Státní úřad pro věci církevní a byly vydány zákony, které ve své podstatě kodifikovaly státní dohled nad veškerou činností církví, jejich finančními záležitostmi, výukou atd. Tyto zákony měly zpočátku život církví omezit a následně vést k jejich likvidaci. V roce 1950 vznikají nové diecéze v Plzni a v Brně a také je založena samostatná Husova československá bohoslovecká fakulta.³¹ V roce 1961 odchází František Kovář do důchodu. Na církevním sněmu je zvolen patriarchou Miroslav Novák, který odchází z vedoucí pozice až roku 1990. V roce 1962 dochází ke spojení olomoucké a ostravské diecéze. Na konci 60. let se CČS(H) zapojuje do Křesťanské mírové konference, která koordinovala Všekřesťanská mírová shromáždění. V krátkém období pražského jara kvitovala snahy o demokratizaci státu i církevního zřízení a se smutkem přihlížela vstupu vojsk Varšavské smlouvy.³²

Roku 1971 dochází k přejmenování církve na Církev československou husitskou, a to na VI. řádném sněmu. Tomuto aktu předcházely spory o název. Proti přívlastku husitská argumentovali tím, že přespříliš poukazuje k husitské tradici a potlačuje vztahy k jiným

²⁷ JINDRA, M.: *Sáhnout si do ran tohoto světa*, s. 481-485.

²⁸ ŠIMSOVÁ, Milena.: *Prošli jsme v jeho síle. Evangelíci v čase druhé světové války*. Praha 2003, s. 212-215.

²⁹ Tamtéž, s. 337-350.

³⁰ JINDRA, Martin. *Období do roku 1989*. In: 90 let Církve československé husitské. Praha 2010, s. 95-101.

³¹ Tamtéž, s. 98-100.

³² Tamtéž, s. 102-113.

tradicím.³³ CČS(H) však od počátku nepopírala svou náklonost k husitství, což se projevilo i v symbolu církve, kterým byl kalich. Pro přívlastek husitská pak hovořilo i to, že navazovala na čtyři pražské artikuly a tato husitská tradice je CČS(H) nejbližší.³⁴ V období normalizace nastává opětovná perzekuce duchovních a věřících, dochází i k odlivu členů CČS(H).³⁵

Po sametové revoluci roku 1989 jsou zvoleni noví biskupové na celém území republiky (kromě biskupa plzeňského, který byl zvolen o rok dříve). Od tohoto roku také zaznamenává CČS(H) opětovný odchod věřících. V roce 1991 dochází k rozsáhlým změnám. Je upraveno „*Zřízení CČS(H)*“, které bylo od roku 1961 náhradou ústavy CČS(H), je nastolen nový organizační řád, řád duchovenské služby a řád hospodářský. Na sněmu je také zvolen nový patriarcha Vratislav Štěpánek.³⁶

Roku 2000 dochází k přijetí nových řádů a nižší legislativy, hlavně ale byla schválena nová ústava CČS(H). O rok později nastupuje na post patriarchy Jan Schwartz. Roku 2005, kdy proběhla novelizace ústavy, byl novým patriarchou zvolen Štěpán Klásek, který je nyní farářem v Litomyšli a jezdí sloužit mše do České Třebové. V současné době zastává pozici patriarchy Tomáš Butta.³⁷

1.2. Vnitřní organizace církve

Vnitřní organizace byla dána roku 1921 Ústavou Církve československé. V novějších ústavách, jako byla ta z 29. března 1931, která byla novelizována 9. ledna 1946, přibývá spolu s růstem a vývojem církve nových funkcí a vyjasnění kompetencí, základ však zůstává téměř stejný.

Ústava ve svém prvním dílu obsahuje všeobecná ustanovení, jako je definice církve, vymezení pravomocí a výčet správních a duchovních orgánů. V druhém dílu jsou definovány složky a orgány působící při organizaci správního a duchovního života v církvi.³⁸ Samotné správě NO se budeme věnovat podrobněji, zatímco vyšší orgány zmíníme jen okrajově.

Na nejvyšší úrovni koordinuje život církve ústřední rada v čele s voleným patriarchou. Církevní sněm je zákonodárný orgán, jehož rozhodnutí jsou platná pro všechny. Další složkou

³³ Zastáncem právě této změny názvu byl i Radek Hobza, farář z ČT, který zde působil 1965-1982.

³⁴ SAKAŘ, Vladimír.: *Církev československá husitská a husitství*. In: Husitský Tábor. Sborník husitského muzea. Tábor 1999, roč. 12, s. 55-61.

³⁵ JINDRA, Martin. *Období do roku 1989*. In: 90 let Církve československé husitské. Praha 2010, s. 115.

³⁶ TONZAR, David. *Církev československá husitská po roce 1989*. In: 90 let Církve československé husitské. Praha 2010, s. 139-142

³⁷ Tamtéž, s. 143-145.

³⁸ *Ústava Církve československé*. In: Věstník ministerstva školství a národní osvěty. Praha 1921, roč. III, č. 21, s. 1-12. (Dále jen Ústava 1921.)

jsou diecéze s biskupy a diecézní radou, které volí diecézní shromáždění. V nich usedají zástupci všech NO, shromáždění pak vydává rozhodnutí o všech záležitostech diecéze spadající do její pravomoci, např. uložení církevní daně. Spojnicí mezi NO a diecézí je okrsek, od roku 2002 nese název vikariát.³⁹

Ústava stanovuje, že základní jednotkou CČS(H) je náboženská obec, která je právnickou osobou a „*tvoří ji příslušníci československé církve, bydlící v určitém územním obvodu přesně ohraničeném, spojení jednotnou správou.*“⁴⁰

Nejvyšší správní orgán je valná hromada příslušníků náboženské obce, která na svém zasedání řeší pouze správní záležitosti NO, nerozhoduje tedy o duchovních záležitostech. Aktivně se valné hromady účastní jen plnoletý člen CČS(H), který zaplatil církevní daň a dále duchovní správci a učitelé náboženské výchovy. Valnou hromadu svolává Rada starších nejméně jednou za dva roky, na tomto shromáždění pak rozhoduje většina přítomných. Důležitá byla pozice předsedy, zvoleného valnou hromadou; pokud došlo k nerozhodnému stavu hlasování, měl konečné rozhodovací právo. Dále je volen místopředseda a zapisovatelé. Valná hromada, či valné shromáždění, má právo volit radu starších a to na 6 let. Rovněž vybírá faráře, duchovní správce, rozhoduje o platu učitelů náboženství a laických zaměstnanců, jako je varhaník, domovník, nebo uklízečka. Schvaluje rozpočet a se souhlasem diecézní rady rozhoduje o koupi a prodeji nemovitostí.⁴¹

Rada starších je výkonný orgán valné hromady, vykonává běžnou správu obce, nenáleží jí však správa duchovní. V radě starších vždy zasedá farář a 6-18 členů CČS(H) v příslušné NO, o počtu členů rozhoduje velikost NO. Rada starších volí ze svého středu předsedu a náměstka, který za nepřítomnosti předsedy vede schůzi, dále je volen tajemník, pokladník, účetní a funkcionáři, které rada uzná za potřebné. Seznam zvolených členů se se ohlašuje zemské správě politické, skrze okresní správu politickou.⁴²

Schůze jsou svolávány minimálně jednou za měsíc a rozhoduje se na nich většinovým systémem. Pro legitimitu rozhodnutí je nutná účast alespoň dvou třetin členů rady. Ústava nezapomíná ani na možnosti svolání náhradní schůze, pokud se nedostaví požadovaný počet členů. Rada starších má kompetence rozhodovat o finančních záležitostech, např. o rozpočtu, přísluší jí kontrola účetnictví a správa jmění NO. Zastupuje NO v právních sporech. Podléhají

³⁹ Ústava 1921, s. 6-11. TONZAR, David. *Církev československá husitská po roce 1989*. In: 90 let Církve československé husitské. Praha 2010, s. 125.

⁴⁰ Ústava 1921, s. 1.

⁴¹ Ústava 1921, s. 2.

⁴² Tamtéž, s. 3.

ji učitelé náboženství, dohlíží na pořádek při bohoslužbách a v církevních prostorách. Náleží jí také korespondence s jinými NO, biskupem a s církevními i světskými úřady, ale pouze v případech, které se netýkají duchovní správy.⁴³

Duchovní správu obstarává farář a pomocní duchovní správci, kteří musí být zvoleni NO, schváleni diecézní radou a dosazeni biskupem. Duchovní však mohou být odvoláni, pokud poruší zákon, nebo je jim prokázána vina v disciplinárním církevním řízení. K povinnostem faráře patří, kromě péče o duchovní život NO, starost o výuku náboženství, řádné vedení úřední agendy a dále zastupuje NO v duchovních záležitostech před církevními i světskými úřady.⁴⁴

Další články ústavy jsou věnovány vzniku filiálních obcí a nových NO. Filiální obec schvaluje diecézní rada a stát. Jsou spravovány duchovním správcem z mateřské obce, může se zde nacházet pomocný duchovní, který je podřízen faráři mateřské obce, ten také vede správu obce. Musí mít zvláštní matriky, které jsou součástí mateřské matriky. Rada starších mateřské obce povoluje volbu filiální rady starších, která může obec samostatně zastupovat. Povinností obce je podávat každý rok zprávy o činnosti a hospodaření své obce.⁴⁵

V Ústavě z roku 1931, která byla novelizována na I. řádném sněmu CČS(H) 9. ledna 1946 jsou podchyceny i odbory NO. Zde je stanovena jednak povinnost vytvořit v každé NO charitativní odbor a také právo RST dohlížet na činnosti všech odborů zřízených v NO. Je zde řešena i pozice Jednoty mládeže, která „*jest organickým článkem náboženské obce a dozor na ni vykonává rada starších svým delegátem, který podle možnosti má býti zároveň ideovým vůdcem Jednoty mládeže.*“⁴⁶

Nejnovější ústava je z 19. října 2002, kdy byla schválena VIII. sněmem v Praze a byla novelizována v letech 2005 a 2008. Církevní legislativa zahrnuje i řády např. bohoslužebný, hospodářský nebo organizační. O současné správě a legislativě CČS(H)H informuje diplomová práce od studenta bohoslovecké fakulty v Praze Jana Hlavsy z roku 2016.⁴⁷

⁴³ Ústava 1921, s. 3-4.

⁴⁴ Tamtéž, s. 4-5.

⁴⁵ Ústava 1921, s. 5-6.

⁴⁶ *Ústava Církve československé*. In: Úřední věstník církve československé. Praha 1947, s. 17.

⁴⁷ HLAVSA, Jan. *Revitalizace náboženské obce*. [online] Praha 2016. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova v Praze Husitská teologická fakulta. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120239629> [cit. 2019-07-22]

1.1. Historie náboženské obce CČS(H) v České Třebové

Podkapitola pojednává o dějinném vývoji NO v ČT. Ke každému desetiletému období je napsáno krátké shrnutí s uvedením celospolečenského kontextu. Poté je detailněji rozebírán život v NO.

1.1.2. Dvacátá léta

Období 20. let je dobou euforie způsobené vznikem samostatného státu Čechů a Slováků. V roce 1920 vzniká CČS(H), rozvíjí se její vnitřní struktura, jsou zakládány nové náboženské obce a také obce filiální (dále jen FO). CČS(H) si v tomto období musí vydobýt silnější pozici na úrovni společenské i politické. S heslem „Pryč od Říma“ k ní přistupuje velké množství nových členů. Nově vzniklá církev se však musí potýkat s vnitřními rozbroji na poli teologickém, finančním a rovněž se jí nedostává farářů a učitelů. Problém představoval rovněž nedostatek bohoslužebných prostor. Docházelo tak často k dramatickému obsazení kostelů.⁴⁸ V České Třebové sice nedošlo na zábor liturgických prostor pro novou církev, ale poválečná situace nepostrádala vyostřování náboženských poměrů. Nakonec sice nedošlo na zničení mariánského sloupu na náměstí, ale volnomyšlenkářští příznivci z řad učitelstva nacházeli vstřícnou odezvu u místního obyvatelstva, mj. se projevující výstupy z katolické církve k CČS(H) či k bezvěrectví. Zajímavým svědectvím o době se jeví i pokojný vývoj v nedaleké Dlouhé Třebové, kde si příznivci nové církve domluvili pronájem hřbitovní kaple s jejím majitelem – obcí, čímž se rozhořel spor s katolickou církví coby uživatelem.⁴⁹

První valné shromáždění filiální obce v České Třebové se konalo na Moravské třídě č. p. 808 dne 6. června 1923. Shromáždění zvolilo prozatímní radu starších (RST). Jejimi členy byli: předseda František Marhold, pokladník Karel Killinger, místopředseda František Bělka, jednatel Josef Štencl, členové Vilém Benátský, Bohumila Geprtová, Karel Marčík.⁵⁰

Česká Třebová neměla až do roku 1934 vlastního faráře. Do té doby obstarával bohoslužby a jiné povinnosti duchovní správy farář z Vysokého Mýta. Filiální obec také neměla vlastní sborovou budovu, proto byly bohoslužby konány v budově obecní a měšťanské školy v ČT.⁵¹

Roku 1924 odstoupili dva členové RST a sice František Marhold a Josef Štencl. Proto se 31. května 1924 konala valná hromada, kde byla zvolena nová RST ve složení předseda

⁴⁸ WOLF, Vladimír. *Počátky církve československé v severovýchodních Čechách 1920-1925*. Hradec Králové 2008.

⁴⁹ VELEŠÍK, Vladimír, Českotřebovská farnosti v letech 1918-1948, In. Českotřebovská farnost v historii, Česká Třebová 2004, s. 93-98.

⁵⁰ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kniha 8, inv. č. 8, s. 17-18.

⁵¹ Tamtéž, s. 18.

František Bělka, místopředseda Karel Marčík, pokladník Karel Killinger, jednatel Emil Klesla, členové B. Nedošínský, Vilém Benátský, Václav Krsek, Bohumila Geprtová.⁵² V tomto roce se pomalu začala rozvíjet činnost v rámci filiální obce, konkrétně se jednalo o pořádání přednášek a dětského dne. Začalo se rovněž spořit na stavebním fondu pro stavbu vlastního Husova sboru.⁵³

S rozvojem obce a s přibývajícimi členy se zvyšuje počet bohoslužeb, ale také akcí, které pořádá FO v České Třebové, a to především výše zmíněné přednášky a akce pro děti. Rozvíjí se rovněž její agenda. Roku 1925 byly zakoupeny úřední knihy (matriční, pohřební aj.) a také tiskopisy jako jsou legitimace nebo přihlášky. Zde je potřeba zmínit, že manželé Pařízkovi FO věnovali pamětní knihu, bez které by bylo sestavení historie původce fondu obzvlášť náročné. Dochází také k opravě dvou již vedených knih, a to pokladní knihy a matriky. V průběhu existence vzniklo hned několik spolků, které se zabývaly kulturní činností. Vzniká zábavný odbor a jako jeden z prvních spolků roku 1925 je založen pěvecký kroužek a dále také divadelní kroužek, který byl důležitý pro to, „*aby vzdělával a finančně posiloval.*“⁵⁴

Od roku 1926 se začaly konat v České Třebové pravidelné mše. Ty sloužil jednou za měsíc farář z Vysokého Mýta. Uvádí se, že v ČT bylo 332 členů.⁵⁵ Důkazem rozrůstání se FO je také volba RST roku 1926, kde přibylo hned několik nových pozic a samotný počet členů RST se zdvojnásobil: předseda František Bělka, místopředseda Bohuslav Křivský, pokladník Karel Killinger, jednatel Emil Klesla, zapisovatel František Jandík, hospodář Josef Bulva, praporečník Bohumil Nedošínský, revizoři účtů Alfred Praus, Pařízková, vzdělavatel a kronikář Vilém Benátský, členové: Anna Marholdová, U. Röslerová, Albína Sítková, Terezie Vítková, Augustýn Hadinec, Josef Šváb. Co se úřední agendy týče, tak byly založeny nové členské a evidence nezletilých členů. Téhož roku se zvyšuje počet odehraných divadelních představení a kulturních akcí. Mezi dobročinnými akcemi musíme zmínit vánoční nadílku pro děti, které zde byly obdarovány cukrovím, vánočkou a látkou. Tyto vánoční nadílky se pak konaly každoročně.⁵⁶

Roku 1927 byla opět volena RST jejímž předsedou byl František Bělka, dále místopředseda Josef Šváb, jednatel Jan Sítko, zapisovatel František Jandík, pokladníci Karel Killinger, Václav Vítek, praporečník František Nedošínský a František Kebrle, hospodář Antonín Klacel,

⁵² Pamětní kniha, s. 20.

⁵³ Tamtéž, s. 20.

⁵⁴ Tamtéž, s. 24.

⁵⁵ PLHÁK, Jirí. *80 let náboženské obce Církve československé husitské ve Vysokém Mýtě 1921-2001*. Vysoké Mýto 2001, s. 17-18. (Dále jen PLHÁK, J.: *80 let náboženské obce ve Vysokém Mýtě.*)

⁵⁶ Pamětní kniha, s. 27-28.

delegáti na schůze František Váně, František Nedošínský, František Vondra, revizoři účtů František Vondra, Alfred Praus, vzdělavatel Miloš Vavřín; členové RST Vilém Benátský, Emil Klesla, Josef Bulva, Josef Slabý, Anna Marholdová, byli jmenováni i náhradníci. Došlo k založení fondu na výstavbu Husova sboru v ČT, ve kterém se tehdy nacházelo okolo 6000 Kč. Rovněž byly zpracovány stanovy fondu, a to pokladníkem Karlem Killingrem. Z roku 1928 žádný zápis v pamětní knize není. V samotném fondu se z této doby nachází jen pozvánka pro RST k položení základního kamene školy v Rybníku.⁵⁷ Následujícího roku se v České Třebové konala dne 3. března schůze CČS(H), kde byl mimo jiné přítomen patriarcha Adolf Gustav Procházka či František Kovář.⁵⁸

Od poloviny 20. let probíhalo jednání o vzniku samostatné NO v ČT, k tomu dochází 14. května 1930.⁵⁹

1.2.2. Třicátá léta

V letech 1930-1939 dochází ke specifikaci věrouky, zpřesnění ústavy i řádů. Je to také období vzniku nových kulturních spolků, Jednot mládeže a odborů sociální práce. Ve 30. letech 20. století však nastala hospodářská krize. V tomto období ekonomické nestability dochází i k zadlužení mnoha NO. Dochází ke snížení státního příspěvku. Přes tyto komplikace, které se ostatně odráží i v zápisech v pamětní knize, se jednotlivé náboženské obce svépomocí a často také půjčkou, kterou se zadlužili na mnoho let dopředu, snaží vybudovat vlastní sbor pro bohoslužby. Ve fondu se nachází pozvánky na slavnostní otevření sboru a to z Chocně a Nekoře.⁶⁰ I Česká Třebová usiluje o vlastní budovu sboru, což se jí roku 1938 povede, avšak radost zhatí Mnichovská dohoda a okupace zbytku Československa roku 1939.

Oproti předchozímu zápisu v pamětní knize jsou informace z roku 1930 bohatší a to také z důvodu ustanovení nového kronikáře, kterým byl Josef Michalec. V RST nastaly změny, když na post předsedy rezignoval František Bělka a jeho funkci převzal František Hofman. Sestava RST byla následující: místopředseda Michalec, jednatel Jan Sítko, pokladník Kapoun, zapisovatel František Jandík, členové Anna Marholdová, Pařízková, František Nedošínský,

⁵⁷ Depozitář Církve československé husitské v České Třebové, fond Náboženská obec Církve československé husitské Česká Třebová (dále Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT), kart. 14, inv. č. 236, fol. 3.

⁵⁸ Pamětní kniha, s. 31-34.

⁵⁹ PLHÁK, J.: *80 let náboženské obce ve Vysokém Mýtě*, s. 28.

⁵⁹ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 21, inv. č. 324, fol. 9, 14-15.

⁶⁰ Pamětní kniha, s. 47.

Josef Bulva, Flidr, hospodář Antonín Klacil, Emil Klesla, Peřina, Pic, revizor účtů Alfred Praus a František Vondra, delegát sboru Josef Šváb.⁶¹

14. května 1930 byla FO přeměněna státním schválením na samostatnou náboženskou obec. Co se hranic NO týká, nebyli členové zpočátku příliš spokojeni, protože k ČT byly přiřazeny jen obce okresu Lanškroun, které byly z větší části německé. Ale po jednáních RST s biskupem v Hradci Králové byl k NO přičleněn i ústecký okres, většinově český.⁶²

Do obvodu NO patřily z lanškrounského okresu: Albrechtice, Čermná, Damníkov, Helvíkov, Herbortice,⁶³ Dolní Heřmanice, Jakobovice, Koburk,⁶⁴ Kozímka,⁶⁵ Kundžvald,⁶⁶ Laudon,⁶⁷ Luková, Nepomuk,⁶⁸ Ostrov, Petrovice, Rudoltice, Rybník, Sázava, Skuhrov, Třebovice, Dolní Třešňovec, Horní Třešňovec Trpík a Žichlínek. Z okresu Ústeckého to byly obce: Česká Třebová, Dlouhá Třebová, Kerhartice, Lhotka, Parník, Přívrat, Řetová, Řetůvka a Ústí nad Orlicí.⁶⁹

Na výroční ustavující schůzi proběhla, kromě projevů, volba RST, kde přibyli dva delegáti z rad starších filiálních obcí. Byli to František Linhart z Ústí nad Orlicí a Karel Snitil z Dlouhé Třebové; z Řetové se zástupce nedostavil. Probírán zde byl finanční stav NO, který byl příznivý, hotové jmění činilo 21000 Kč. Na schůzi se rovněž řešila volba duchovního. Mezi nejvážnějšími kandidáty byli Oldřich Benátský⁷⁰ a Svoboda. Bylo rozhodnuto, že se oba žadatelé o místo duchovního představí na následující bohoslužbě a poté bude rozhodnuto o jejich přijetí či nepřijetí.⁷¹

V prvním roce existence náboženské obce došlo ke zvolení prvního duchovního správce, a to jako pomocného duchovního Jaroslava Klepla, který měl obstarávat výuku náboženství.⁷² Vzhledem k tomu, že v České Třebové nebyl ustanoven stálý farář, byla výnosem ministerstva školství a národní osvěty přidělena k duchovní správě Vysoké Mýto, a to od

⁶² Pamětní kniha, s. 49.

⁶³ Dnes část obce Cotkytle.

⁶⁴ Dnes část obce Výprachtice.

⁶⁵ Dnes Květná.

⁶⁶ Dnes Anenská Studánka.

⁶⁷ Dnes Mezilesí, je součástí města Lanškroun.

⁶⁸ Dnes Nepomuky.

⁶⁹ Pamětní kniha, s. 53; z jiných zdrojů však vyplývá, že k připojení Řetové a Kerhartic k ČT dochází až 1947, viz PLHÁK, J.: *80 let náboženské obce ve Vysokém Mýtě*, s. 28.

⁷⁰ Depozitář ČČS(H) ČT, fond NO ČČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 72, fol. 10.

⁷¹ Pamětní kniha, s. 54.

⁷² Tamtéž, s. 57.

1. prosince 1932 do 1. prosince 1933.⁷³ Volba RST dopadla následovně: předseda František Hofman, místopředseda Michalec Josef, jednatel Jan Sítko, pokladník Josef Klement, dále Josef Bulva a Jan Vencl. Byla zvolena i místní RST ve složení Nedošínský, Poláček, Mazanec, Jandík, Dvořák. Předseda zábravního spolku Kubišta.⁷⁴ Byl uspořádán zájezd do Dobříkova, Potštejna a Litomyšle, kde byl otvírán nový sbor.⁷⁵

Roku 1933 probíhaly slavnosti 10. výročí založení obce CČS(H) v České Třebové. Dochází také k odvolání Jaroslava Klepla, pomocného duchovního, do Přibyslavi. Místo něj nastoupil František Rydval, který se mohl těšit přízni celé obce včetně samotného kronikáře. Téhož roku měl do obce nastoupit nový farář Jaroslav Ryšavý, který však před nástupem na nové místo zemřel. V Dlouhé Třebové začala iniciativa na výstavbu nového sboru, který byl o rok později na počátku listopadu slavnostně otevřen.⁷⁶

V roce 1934 měla RST následující složení: předseda František Hofman, místopředseda František Bělka, jednatel František Jandík, pokladník Josef Klement, zapisovatel Hýbl, členové Josef Bulva a Jan Vencl.⁷⁷ 15. února 1934 byl jmenován první farář pro samostatnou NO v ČT a to Vincenc Rohlíček, který pocházel z Nové Vsi na Vitorazsku. Místo pomocného duchovního Františka Rydvala nastupuje učitelka Vlasta Vítková. Pro neuspokojivý stav místnosti, která sloužila pro konání bohoslužeb (místnost se nacházela ve školní budově), bylo na schůzi schváleno rozhodnutí o započetí stavby vlastního Husova sboru. Pro nečinnost úřadů si však členové NO museli vystačit s propůjčením nové místnosti ve stejné škole.⁷⁸

Významným počinem faráře Rohlíčka bylo založení Jednoty mládeže v ČT roku 1934. Na ustavující schůzi byl zvolen za předsedu František Havlík, místopředsedkyní Božena Klaclová, dále pokladník Tráva, jednatelka Zdeňka Frierová, zapisovatelkou Miluše Čítková a ideovým vůdcem Vincenc Rohlíček. Členy výboru se stali Josef a Miroslav Hýblovi. Jednota měla toho roku 22 členů.⁷⁹

V roce 1935 pro rezignaci Františka Bělky se konala nová volba RST, a to s těmito výsledky: předseda Bohuslav Křivský, místopředseda Jaroslav Peřina, jednatel Jan Sítko, pokladník Josef Klement, členové rady František Nedošínský a Jan Vencl. Dochází k personálním změnám na postu duchovního správce; když totiž stávající farář Rohlíček onemocní a odchází

⁷³ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 10, inv. č. 138, fol. 10-11.

⁷⁴ Pamětní kniha, s. 61-62.

⁷⁵ Tamtéž, s. 62.

⁷⁶ Tamtéž, s. 65-66.

⁷⁷ Tamtéž, s. 69.

⁷⁸ Tamtéž, s. 70.

⁷⁹ Tamtéž, s. 71-72.

na tříměsíční zdravotní dovolenou,⁸⁰ tak místo něj nastupuje Pavel Bouda, který je u věřících oblíbený.⁸¹ 1935 bylo v NO celkem 2100 členů, vzhledem k tomuto číslu, bylo nutné rozšířit RST místo 6 na 9 členů. V Heřmanicích dochází ke vzniku nové NO a je zde ustaven místní výbor s předsedou Kuběnkou.⁸²

Roku 1936 zápis hovoří o špatné finanční situaci jak církve, tak samotné NO. Již několik let shromažďuje finance ke stavbě Husova sboru, stále však jmění nedosahuje požadované částky. Ke zlepšení stavu nepřispívá ani nestálá výše státního příspěvku. Jedinou možností jak získat finance na postavení či koupi budovy je půjčka. Touto cestou se vydaly téměř všechny NO či filiální obce jako např. Ústí nad Orlicí. Zadlužila se však i vůči ČT, která poskytla půjčku 12000 Kč.⁸³ Téhož roku proběhlo v ČT za účasti biskupa biřmování, které přijalo 230 osob. Ze společenských akcí jmenujme každoroční dětskou procházku na Křivolík, dále Jednota mládeže sehrála 8 divadelních představení, z toho jedna byla „*Vstup do srdce zakázán*.“⁸⁴ Dochází i ke stěhování bohoslužebné místnosti do Habrmanovy živnostenské školy.⁸⁵ Důležitým počinem bylo založení sociálního odboru.⁸⁶ Co se personálních záležitostí týče, farářem byl nadále Vincenc Rohlíček a učitelkou náboženství Nováková.⁸⁷

Na valném shromáždění v roce 1937 proběhla volba rady starších kvůli odstoupení Josefa Klementa z postu pokladníka, kterého nahradil Antonín Hodinka, účetním byl zvolen František Hofman za Jan Vencla nastoupil Josef Pařízek. Delegátem na diecézní shromáždění byl zvolen Jaroslav Kapoun. Na schůzi byl schválen stavební odbor Husova sboru v čele s předsedou Františkem Hofmanem, dále byli zvoleni jednatel Josef Michalec, pokladník Jan Sítko, členové František Nedošínský a pan Jílek. Tohoto roku dochází k personálním změnám, kdy odchází z místa učitelky Nováková a místo ní nastupuje Hanzlíček.⁸⁸ Dne 19. prosince 1937 byl Pavel Bouda instalován farářem, a to biskupem východočeské diecéze, ve fondu se nachází listina přítomných, kteří se účastnili této významné události.⁸⁹

⁸⁰ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 75, fol. 1.

⁸¹ Pamětní kniha, s. 75, 77.

⁸² Tamtéž, s. 81-83.

⁸³ Tamtéž, s. 85-86.

⁸⁴ Pamětní kniha, s. 87. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 20, inv. č. 317, fol. 2.

⁸⁵ Pamětní kniha, s. 87.

⁸⁶ Tamtéž, s. 89.

⁸⁷ Tamtéž, s. 87.

⁸⁸ Tamtéž, s. 89.

⁸⁹ Tamtéž, s. 90. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 76, fol. 28.

Roku 1938 byla pro Husův sbor konečně nalezena vhodná budova od továrníka Bednáře z Vamberka, dříve vila Miroslava Vyskočila.⁹⁰ Do té doby využívali, i jako byt pro faráře, pronajatý dům od Marie Pávkové.⁹¹ Budova spolu s poplatky stála celkem 322 000 Kč. Z toho 64 000 Kč složila obec okamžitě a zbytek zůstává dlužna věřitelům. Správcem objektu je ustanoven Emil Klesla. Slavnostní otevření sboru za přítomnosti biskupa Stanislava Korduleho proběhlo 5. června.⁹² Dne 30. září 1938 byla podepsána zástupci Francie, Anglie, Itálie a Německa mnichovská dohoda, na jejímž základě bylo podstoupeno pohraničí. Radost z nového sboru vystřídala úzkost a nejistota „*nevím, situace státu je bezesporně zoufalá, veliký přebytek st. zaměstnanců, menší příjmy a. t. d. nevěstí nic dobrého. Bůh buď s námi.*“⁹³ Po zabrání Sudet ztrácí NO lanškrounský okres, což je zásah i do finančních příjmů obce. Zbylé obce přináležející po 15. březnu k ČT jsou z ústeckého okresu a jmenovitě to jsou: Česká Třebová, Černovír, Dolní Dobroně, Dlouhá Třebová, Hnátnice, Lhotka, Parník, Přívrat, Řetůvka, Řetová, Říčky, Ústí nad Orlicí.⁹⁴

K roku 1939 kronikář Josef Michalec uvádí události, které předcházely vyhlášení protektorátu i dění poté. O celé situaci se vyjadřuje: „*Velikou vinu přičítám bývalým také br. Slovákům kteří se od nás odtrhli a s tím naše postavení jako samostatného státu znemožnili. První také jejich starostí bylo že naše náb. obce na Slovensku zrušily, vyučování i náb. obřady zakázaly, což Němci v zabraném území v Sudetech neučinily.*“⁹⁵ 5. března 1939 bylo za rezignující RST zvoleno její nové osazenstvo: předseda František Matějka, místopředseda Alois Peřina, tajemník Jan Sítka, pokladník Antonín Hodinka, účetní František Vahala, matrikář R. Plodr, členové výboru Josef Bulva, František Nedošínský, hospodář Emil Klesl, revizoři účtů František Hofman, Kšír, Rosenberger, delegáti pro diecézní shromáždění: Josef Michalec, Pfoff, delegátka RST na schůze sociálního odboru Kapounová. Správa obce se nenacházela v dobrém stavu, proto byla nutná revize plateb církevní daně, která byla vybírána nedůsledně.⁹⁶

⁹⁰ K architektonické hodnotě budovy více viz PANOCH, Pavel (ed.), *Slavné vily Pardubického kraje*, Praha 2009, s. 57-59, ze secesní budovy architekta Aloise Dryáka jsou v současnosti dochovány prvky pevně spojené s budovou (schodiště, okna zčásti lustry a několik kusů mobiliáře)

⁹¹ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 14, inv. č. 201, fol.

⁹² Pamětní kniha, s. 94.

⁹³ Tamtéž, s. 97.

⁹⁴ Tamtéž, s. 120.

⁹⁵ Tamtéž, s. 100.

⁹⁶ Tamtéž, s. 120-121.

1.2.3. Čtyřicátá léta

Naplno propukají hrůzy 2. světové války. Dochází k oživení pasivní i aktivní rezistence i mezi členy ČCS(H). Jako příklad uveďme faráře v ČT Pavla Boudu nebo Františka Bendu.⁹⁷ Církev musela být po odtržení Slovenska přejmenována na Církev českomoravskou. Kvůli odtrhnutí pohraničí je neustále zvyšována církevní daň a pro postižené oblasti se vytváří fond k úhradě ztrát pohraničí, vedený ústřední radou. Po konci války se život postupně vrací k normálu. Roku 1945 je slaveno 25. výročí založení CČS(H), a dochází k jejímu přejmenování zpět na Církev československou. 1948 se k moci dostává komunistická strana.

Roku 1940 vyjadřuje kronikář Josef Michalec jistou naději a důvěru v úpravu poměrů, kterou slibují vládní představitelé, která se nakonec ukázala jako lichá. Život v obci se příliš nemění „*jsme letos jako stojatá voda.*“⁹⁸ Bylo odehráno několik divadelních her, které byly v režii Jednoty mládeže, jejíž činnost neutuchá ani během války.⁹⁹ Místo Pavla Boudy, který odjíždí na tříměsíční dovolenou, nastupuje farář Vyskočil z Chocně a na místo sborovnice nastupuje Marie Šebrlová.¹⁰⁰ NO dostává stavební subvenci a také příspěvek z fondu pro ztrátu pohraničí.¹⁰¹ Projevují se také snahy Ústí nad Orlicí o osamostatnění, které měly počátek již v minulém roce. Probíhá tedy jednání o odloučení Ústí a na valném shromáždění je odsouhlaseno předběžné územní rozčlenění obou obcí. V radě starších nastaly tyto změny: místo pokladníka obsadil František Šebela a hospodářem byl zvolen František Nedošínský.¹⁰²

Dne 2. února 1941 se v obci konalo shromáždění za účelem volby nového biskupa východočeské diecéze. V České Třebové zvítězil kandidát František Fišera. Celkové vítězství ve volbách však patřilo Janu Amosu Tabachovi, který však nebyl potvrzen státem.¹⁰³ 14. října 1941 byl Pavel Bouda spolu se svou ženou Růženu, roz. Sonnenbergovou, zatčen gestapem kvůli odbojové činnosti, která spočívala v kolportování protinacistických tiskovin. Ve vězení v Pardubicích a později v káznici Zwickau, pomáhal svým spoluvězňům ať už to bylo ošetřování zranění či psychická podpora. V káznici zůstal až do konce války. Jeho manželka takové štěstí neměla a zemřela 18. února 1945 v koncentračním táboře Ravensbück. Pro Boudovy vážné zdravotní obtíže, byl přeložen na dočasný odpočinek. Do České Třebové se

⁹⁷ JINDRA, M. *Sáhnout si do ran tohoto světa*, s. 476-485.

⁹⁸ Pamětní kniha, s. 104.

⁹⁹ Tamtéž, s. 109.

¹⁰⁰ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 4, inv. č. 107, fol. 5-6.

¹⁰¹ Pamětní kniha, s. 123.

¹⁰² Tamtéž, s. 122-123.

¹⁰³ Tamtéž, s. 125-126.

vrátil jen na krátký čas, pak působil jako pomocný duchovní v Brně – Králově poli, kde 11. ledna 1977 zemřel.¹⁰⁴

Nyní se vraťme zpět do České Třebové. Po zatčení stávajícího faráře, byla NO spravována z Chocně farářem Vyskočilem. Důležitou osobou byl Oldřich Benátský, farář v důchodu, který se rozhodl NO v této těžké situaci pomoci. Jako pomocný duchovní a učitel byl do ČT přeložen jáhen Miroslav Buchar,¹⁰⁵ který zde působil krátce, od února do konce září 1941. V říjnu pak přichází nová učitelka náboženství Věra Venerová, která o rok později odchází do Kolína.¹⁰⁶ RST je zvolena v následujícím složení: Místopředseda Josef Klement, matrikář Josef Pařízek, účetní Emil Klesla, jinak zůstalo složení stejné. Dochází také k propůjčení místnosti v budově sboru pro kurz němčiny pro strojvůdce Českomoravských drah. Pronájem trvá i v roce 1942. 8. června se konaly ideové závody mládeže za vedení Miroslava Buchara, po něm byl ideovým vůdcem ustanoven Josef Pařízek.¹⁰⁷

1942 nastupuje nový farář Jan Podzimek, který „*byl všem milým od prvního poznání.*“¹⁰⁸ Farář také vyučoval náboženství a Oldřich Benátský vedl biblického hodiny. Sborovnice Marie Šebrlová dostává výpověď pro neplnění pracovních povinností.¹⁰⁹ Krátce na to je však smlouva obnovena. Změny v RST byly jen malé, tajemníkem se stává Oldřich Benátský a pan Vid'ourek nastupuje místo Jana Vencla. Pro divadelní účely probíhá úprava zahrady, kam jsou zakoupeny lavice. RST musela také řešit spor s panem Slavíkem, jehož dům sousedí s budovou sboru. Slavík neoprávněně vstupoval na pozemek sboru, bylo proto rozhodnuto, že na něj bez souhlasu faráře nesmí vstoupit.¹¹⁰

V roce 1943 proběhly oslavy 20 let trvání NO. Změny v RST opět nebyly velké, místo stávajícího pokladníka nastupuje Jaroslav Kapoun. RST také započala oddlužování NO, ke kterému došlo při koupi sboru. Kulturní činnost v tomto roce neutuchá a dramatický odbor pořádá hned několik divadelních her a mikulášský večer. Jeho vedoucími jsou Eugenie Podzimková, manželka faráře Jana Podzimka, a Marie Assmanová.¹¹¹

¹⁰⁴ JINDRA, M. *Sáhnout si do ran tohoto světa*, s. 481-484

¹⁰⁵ Depozitář ČČS(H) ČT, fond NO ČČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 77, fol. 5-6.

¹⁰⁶ Pamětní kniha, s. 124-126, 128. Depozitář ČČS(H) ČT, fond NO ČČS(H) ČT, kart. 14, inv. č. 212, fol. 16-17.

¹⁰⁷ Pamětní kniha, s. 127.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 128.

¹⁰⁹ Depozitář ČČS(H) ČT, fond NO ČČS(H) ČT, kart. 4, inv. č. 107, fol. 3.

¹¹⁰ Pamětní kniha, s. 128-129.

¹¹¹ Tamtéž, s. 131-134.

Roku 1944 odchází Jan Podzimek z funkce faráře. Pro své dobré organizační a kazatelské schopnosti je přeložen do Hradce Králové. V RST je na místo účetního zvolen František Dvořák. Je opět zrušena smlouva s Marií Šebrlovou, tentokrát už nadobro.¹¹² Úklid budovy sboru převzali manželé Jandíkovi. V tomto roce pokračuje oddlužování obce za příspěví členů NO. Díky finančním darům se podařilo splatit všechny půjčky s úrokem a zbyly jen bezúročné půjčky vůči fyzickým osobám.¹¹³ Oddluženy byly také budovy sborů v Dlouhé Třebové a v Ústí nad Orlicí.¹¹⁴ Pod záštitou sociálního a dramatického odboru, Jednoty mládeže a RST vzniká loutkový odbor. Iniciativu k založení tohoto odboru měl především Oldřich Benátský. Pro loutková představení byla také vybudována přenosná scéna.¹¹⁵

Dne 8. května 1945 oficiálně skončila 2. světová válka. Kronikář František Matějka popisuje poslední dny války, vyjadřuje radost nad jejím skončením a nově nastalým mírem. Podává také zprávu o probíhající „očistě církve“ od kolaborantů, kteří dle jeho zápisu se v ČT nenacházeli. Toho roku proběhlo mimořádné valné shromáždění, na kterém byla zvolena nová RST ve složení předseda František Matějka, místopředseda J. Havlík, tajemník František Šebela, pokladník Oldřich Benátský, účetní Oto Hlinomaz, matrikář František Dvořák, zapisovatel J. Svoboda, hospodář František Nedošínský, knihovník Jaroslav Benátský. Na valném shromáždění bylo vzpomenuo i na členy NO v ČT, kteří se nedožili konce války.¹¹⁶

Vedení duchovní správy prodělalo po osvobození v roce 1945 mnohé změny. Do náboženské obce se z koncentračního tábora vrátil Pavel Bouda, který však kvůli podlomenému zdraví nastoupil zdravotní dovolenou. Proto byl do České Třebové přidělen Josef Kollert jako zástupce faráře. Byl zde jen do 15. prosince, kdy odešel do Čáslavi. Bez právoplatného faráře tak ČT opět spadá pod duchovní správu v Chocni.¹¹⁷ V poválečné době trpěla většina náboženských obcí nedostatkem duchovních správců, proto bylo na mnoha místech i zde přistoupeno k laickým bohoslužbám, tj. byly slouženy osobou bez kněžského svěcení, konkrétně v ČT Josefem Pařízkem. I přes nedostatek personálních sil, se konaly i hodiny náboženství pomocnou učitelkou Miroslavou Vytlačilovou.¹¹⁸

¹¹² Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 4, inv. č. 107, fol. 1.

¹¹³ Pamětní kniha, s. 135-136.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 137.

¹¹⁵ Pamětní kniha, s. 136–137, 142.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 142. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 76, fol. 12.

¹¹⁷ Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské, složka B1: Česká Třebová – duchovní správa, 1943-1950, čj. 15488/45.

¹¹⁸ Pamětní kniha, s. 138-139.

V roce 1945 dochází k navrácení Sudet Československé republice. Tím pádem se vrací i Lanškrounsko do obvodu ČT. Náboženská obec zde započala „propagační činnost“ pro vstup nových členů do církve. Ve své aktivitě nezaostává ani Jednota mládeže, která si zvolila nové vedení, a to Vladislava Matějku jako předsedu, Benešovou jako jednatelku a pokladníkem byla ustanovena Rosenbergová. Činný je i pěvecký kroužek. Pamětní kniha také zmiňuje loutková představení v režii Oldřicha Benátského, která se zpočátku konala v malém sále Dělnického domu.¹¹⁹

První poválečný rok 1946 byl, co se duchovní správy v ČT týče, velmi nestabilní. Pavel Bouda si byl nucen prodloužit zdravotní dovolenou, načež byl do NO přidělen Jan Podzimek a to od 1. září do 15. října. Po zbytek října zde působil jáhen Zdeněk Nepilý. Po něm nastoupil zástupce faráře Jan Pachl, který měl situaci stabilizovat. Bohoslužby povětšinou sloužil Oldřich Benátský, ale také Anežka Kubištová, studentka bohoslužebné fakulty.¹²⁰ V tomto roce také počíná spor Pavla Boudy s RST o část ušlého zisku za dobu věznění během války.¹²¹ Loutkářský odbor je včleněn pod správu odboru sociálního. Pro nevyhovující prostory poskytnuté loutkovému divadlu v již dříve zmíněném Dělnickém domě, bylo 24. června na schůzi RST rozhodnuto o výstavbě kulturního domu či provizorní dřevěné boudy na zahradě sboru. Ta by měla splňovat požadavky loutkového odboru hlavně, co se zázemí pro inventář a divácké kapacity týče.¹²² V rámci své charitativní činnosti obdržel sociální odbor textil z USA, který byl rozdáván potřebným.¹²³

V následujícím roce dochází k rozšíření NO o Kerhartice, Řetovou; v obou zmíněných obcích doposud po dohodě vykonával duchovní správu farář z České Třebové. Dalšími obcemi nově spadajícími pod Českou Třebovou byly Dolní a Horní Houžovec, Lanšperk, Libchavy, Oldřichovice a Dobrá Voda.¹²⁴ Farářem je nadále Jan Pachl, který byl pověřen vedením dvojí agendy členských matrik, jedna pro RST a druhá pro farní úřad. O výuku náboženství a péči o děti se starají Jan Pachl, Zdeněk Balcárek, který působil jako katecheta ve Vysokém Mýtě,¹²⁵ dále Vlasta Kubová, Oldřich Benátský a Eugenie Podzimková, která ale v květnu opouští Českou Třebovou.¹²⁶ V předchozím roce započal spor mezi RST a Pavlem Boudou o ušlý výdělek, diecézní radou bylo rozhodnuto o povinnosti RST vyplatit celou dlužnou

¹¹⁹ Pamětní kniha, s. 143.

¹²⁰ Tamtéž, s. 144. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 67, fol. 8.

¹²¹ Pamětní kniha, s. 151. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 3, inv. č. 76, fol. 6-11.

¹²² Pamětní kniha, s. 142.

¹²³ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 20, inv. č. 279, fol. 4-7.

¹²⁴ Pamětní kniha, s. 153

¹²⁵ PLHÁK, J.: *80 let náboženské obce ve Vysokém Mýtě.*, s. 24, 27.

¹²⁶ Pamětní kniha, s. 153-154.

částku 8333 Kč. Jako nesouhlas s tímto usnesením rezignovala rada starších na své posty. Na mimořádném valném shromáždění byla zvolena nová RST.¹²⁷ 1. září se sešli zástupci RST a všech odborů činných v NO, kteří rozhodli o schválení stavby kulturního domu pro loutkovou scénu. Usnesli se také na koupi dřevěného montovaného domku ze Svitav, který má „*dvojitě stěny i okna v dílce 17 m za 42000 Kčs.*“¹²⁸ Financování tohoto projektu mělo být zajištěno půjčkou ve formě bezúročných podílů v hodnotě 100 Kč. Žádali také o půjčku ústřední radu v Praze, která ale byla zamítnuta z toho důvodu, že se nejedná o stavbu k náboženským účelům.¹²⁹ Vedení projektu se ujal sociální odbor, který doufal, že nová stavba povede nejen ke zvýšení příjmů, ale i k obnově činnosti mládeže, která byla oproti jiným létům malá.¹³⁰

Rok 1948 byl v mnoha ohledech výjimečný. Konaly se oslavy 25 let trvání NO a 10 let od získání budovy Husova sboru, byl zde přítomen i biskup východočeské diecéze Jan Amos Tabach.¹³¹ Další důležitou událostí bylo i dokončení stavby kulturního domu. Cesta k výstavbě byla složitá. Roku 1946 podává RST žádost Fondu národní obnovy v Praze, který jim přidělil požadovaný dřevěný domek; ten byl zkonfiskován po odsunu Němců ze Svitav.¹³² Dne 6. ledna 1947 dochází na okresní národní výbor žádost o užívání dokončené stavby kulturního domu, jehož architektem byl Jan Duchoslav.¹³³ Členové CČS(H) v České Třebové pomáhali finančně, a hlavně manuálně při stavbě divadla. Celkové náklady tak činily okolo 130 000 Kč. 27. května dostali povolení na zřízení dřevěného montovaného loutkového divadla.¹³⁴ Na počátku ledna 1948 proběhla kolaudace¹³⁵ a 25. ledna bylo sehráno první divadelní představení. Budova nebyla ještě zcela hotová, obzvlášť co se týká vnitřního vybavení – chyběly reflektory či zvuková zařízení. Tyto nedostatky však byly do oficiálního otevření domu, které proběhlo 20. listopadu 1948, odstraněny. Jak kulturní dům vypadal, můžeme zjistit ve fondu NO v ČT, kde můžeme najít stavební dokumentaci a plány objektu. Pamětní kniha zas podává přesnější popis interiéru stavby „*jeviště je přizpůsobeno pro nápravědu příp. menší orchestr. Sál se šikmou podlahou pojme asi 300 dětí (200 dospělých). Príchod do budovy je kryt verandou. Za dveřmi předsíň, i vpravo glosety. Dále za houpacími*

¹²⁷ Pamětní kniha, s. 154.

¹²⁸ Tamtéž, s. 155.

¹²⁹ Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské, složka B2: Česká Třebová, čj. 8705/47.

¹³⁰ Pamětní kniha, s. 156.

¹³¹ Tamtéž, s. 166.

¹³² Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 20, inv. č. 294, fol. 13.

¹³³ Tamtéž, fol. 4-7.

¹³⁴ Tamtéž, fol. 17-18.

¹³⁵ Pamětní kniha, s. 160.

*dveřmi vlevo kabinet slouží jako pokladna vpravo šatna.*¹³⁶Slavnostní otevření proběhlo v přítomnosti biskupa J. A. Tabacha. Na návrh předsedy RST Františka Matějky dostal nový kulturní dům název „Úsvit,“ což je zkratka pro „*Úsilím společným, vírou i tužbami.*“¹³⁷

I když všechny tyto události ubíraly mnoho sil, chod farního úřadu a RST se nezastavil. Dochází ke kontrole členské kartotéky farního úřadu a také k založení nové evidence pro RST. Celkový stav ke konci roku 1948 činil 2800 příslušníků CČS(H). Bohoslužby se začaly konat i v Lanškrouně, v pronajaté místnosti sboru Církve československé evangelické. V posledních letech docházelo k častému střídání učitelů náboženství, což se projevilo na úrovni výuky. Změnit to měla Jana Piskáčková, nově příchozí učitelka. Z RST odstupuje J. Pácl a místo něj přichází Jaroslav Benátský, syn faráře Oldřicha Benátského.¹³⁸

Roku 1949 dochází k volbě nové rady starších: předsedou je zvolen František Matějka, dále místopředseda Jaroslav Plhák, jednatel Josef Štangler, pokladník Josef Habrman, účetní a delegát na sněm František Jandík, hospodář František Kadlečík, správce zahrady a „Úsvitu“ Josef Čech. V témže roce získává Lanškroun svou vlastní sborové prostory, do níž je zakoupeno harmonium a topení. Začíná se s opravami budovy sboru, konkrétně se jednalo o opravy fasád a zdí.¹³⁹

1.2.4. Padesátá léta

V 50. letech dochází k inscenovaným politickým procesům s lidmi, kteří byli nepohodlní režimu. Jeden příklad za všechny: politička a právnička Milada Horáková, která je při jednom z těchto procesů odsouzena k trestu smrti. Již roku 1949 byl ustanoven Státní úřad pro věci církevní a dochází k uzákonění státního dozoru nad církvemi. V rámci CČS(H) vznikají dvě nové diecéze- plzeňská a brněnská. Dochází k založení samostatné Husovy československé bohoslovecké fakulty, která by měla vyřešit problém s nedostatkem kněží.

V rámci přílivu národnostně českých obyvatel do sudetského pohraničí dochází v roce 1950 k přiřazení následujících obcí do obvodu ČT: Bystřec, Čenkovice, Orličky, Valteřice a Výprachtice. Dochází také k převodu matrik na matriční úřady při místních národních výborech, NO tak odpadá část agendy. NO pronajímá jednu sborovou místnost adventistům, pro jejich bohoslužebné potřeby. Není bez zajímavosti, že člen adventistů pan Šlechta hraje na harmonium a řídí zpěv při bohoslužbách CČS(H). Co se týká finančních záležitostí, dochází

¹³⁶ Pamětní kniha, s. 161-164.

¹³⁷ Tamtéž, s. 159-160.

¹³⁸ Tamtéž, s. 168-170.

zde ke sloučení hospodářství; Dlouhá Třebová, Lanškroun i Ústí nad Orlicí musí odvádět platby do ČT. Nastává i změna v kompetencích, kdy farář dostává na starost hospodaření celé NO, které měla předtím na starosti RST. Pokračují opravy budovy sboru, konkrétně jsou vykonávány nátěry oken, dále pak opravy podlahy a nátěry žlabů. Pro Jednotu mládeže a pro sociální odbor bylo koupeno jedno pianino a pro lepší úřadování byl pro RST pořízen psací stroj a také skříň pro archiv. Jsou také likvidovány sociální a jiné odbory jako samostatné jednotky a byly znovuzřízeny při RST.¹⁴⁰

Roku 1951 došlo na výměnu farářů z ČT do Skutče a naopak. Do ČT je tehdy přidělen Jindřich Velecký, a do Skutče odchází Jan Pachtl. Toto rozhodnutí diecézní rady bylo bráno RST s nevolí, jejich protesty však nebyly vyslyšeny. K velkým změnám pak dochází v Lanškrouně, kde je 19. dubna 1951 jako pomocný duchovní ustanoven Zdeněk Balcárek.¹⁴¹ Začíná také intenzivnější snaha Lanškrounu o vytvoření samostatné NO. 29. dubna 1951 zde byl vytvořen místní výbor jehož členové byli: předsedkyně Marie Štarhová, místopředseda Josef Chládek, jednatel Jan Bartoš, pokladník Rudolf Roubal, členové Věra Převorová, Helena Egydová, Josef Řehák, Marie Nováková, Žofie Eliášová.¹⁴² O rok později se konstituuje na místní přípravný výbor a je odsouhlaseno samostatné vedení účetnictví.¹⁴³ Na mimořádném valném shromáždění je odsouhlaseno případné propuštění Ústí nad Orlicí¹⁴⁴ a vzniku samostatné NO, které však nakonec nebylo úspěšné. Samostatná NO nevznikla z toho důvodu, že po vzniku NO Lanškroun se obvod NO ČT zmenšil a odtrhnutí Ústí by znamenalo v podstatě její likvidaci.¹⁴⁵ Do NO v ČT jsou nově včleněny obce Horní Dobrouč, Ostrov, Rýdrovice.¹⁴⁶

Těžkou ranou pro mnoho členů NO v ČT byla likvidace loutkového odboru. Následovalo uzavření nájemní smlouvy se Závodním klubem Československých státních drah (sále jen ZK ČSD) ohledně kulturního domu „Úsvit“ a loutkařského inventáře. Ten byl odevzdán ZK ČSD a budova byla po dobu pěti let pronajímána ZK ČSD. Po pěti letech došlo k obnovení smlouvy a k přehodnocení výše nájemného. ZK ČSD za to uhradila dluh NO 50000 Kč, kterým byla zatížena budova „Úsvitu“. Zastáncem tohoto převodu byl farář Jindřich Velecký, který chtěl NO „*odpoutati se od loutkové scény a věnovati se svému vlastnímu náboženskému*

¹⁴⁰ Pamětní kniha, s. 171-173.

¹⁴¹ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 345, fol. 3.

¹⁴² Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 358, fol. 1-2.

¹⁴³ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 355, fol. 3-6.

¹⁴⁴ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 382, fol. 1-6.

¹⁴⁵ Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské, složka B2: Česká Třebová, čj. Ú. R. 2071/54

¹⁴⁶ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 357, fol. 22-23.

*posláni.*¹⁴⁷ Sám Velecký odchází o dva roky později z řad CČS(H). Jeho působení nebylo pro ČT příliš šťastným obdobím. Farář se snažil nejen převést budovu sboru na MNV pro zřízení mateřské školky, ale také zapříčinil odchod předsedy RST Františka Matějky z postu předsedy.¹⁴⁸

Roku 1952 nedochází k žádným personálním změnám. Bohoslužby jsou konány v ČT týdně, jinde co 14 dní. V místech sborů se také konají biblické večery, večerní pobožnosti či mírové besedy, na kterých se střídali duchovní z okolí ČT. O výuku náboženství se stará farář Velecký, jeho manželka a Zdeněk Balcárek. Co se týká kulturní činnosti, tak NO navázala kontakty s Církví československou evangelickou, která v ČT uspořádala duchovní koncert.¹⁴⁹ V tomto roce na čas končí i působení pěveckého kroužku, který byl úzce spojen s loutkovým divadlem „Úsvit.“ Po rezignaci předsedy Františka Matějky, nastupuje na jeho místo Zdeněk Hildebrand, tajemníkem je František Jandík, dále byl zvolen Jindřich Králík, Rotter, Havlík, Svoboda, Habrman, Petr a Zdeněk Balcárek.¹⁵⁰ Novinkou je zřízení celocírkevního jednotného účetnictví, kdy znovu RST zodpovídá za celé hospodaření NO včetně jejich odborů. NO také pronajala část zahrady sboru vojenské správě pro umístění lůžek pro nemocné vojíny. V témže roce v ústecký sbor postihl požár, který poškodil budovu sboru.¹⁵¹

Roku 1953 nastupuje nový duchovní Václav Žďárský. Ten před 2. světovou válkou působil jako duchovní v Heřmanově Městci a velmi se angažoval ve Společnosti přátel demokratického Španělska, kde působil jako jednatel v ústředním výboru. Byl také krátce vězněn gestapem za pomoc židovským rodinám.¹⁵² V RST nastala změna na postu pokladníka, kterým je nově Antonín Kratochvíl. Z důležitých událostí zmiňme schválení koupě budovy pro zřízení vlastního sboru v Lanškrouně. Jednání o koupi domu probíhala již od roku 1952. Až nyní však bylo kladně rozhodnuto, a to také o finanční půjčce od diecézní rady.¹⁵³ Koupě se však neuskutečnila a Lanškroun si tak alespoň pronajímá prostor v budově městského komunálního podniku na ulici 5. května čp. 152/III.¹⁵⁴

Od poloviny 50. let dochází ke ztrátě zájmu věřících o činnost církve, a nakonec i o samotný náboženský život. To dokazují i zmínky o sňatcích či pohřbech v pamětní knize a matrikách,

¹⁴⁷ Pamětní kniha, s. 174-176.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 181.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 178.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 179.

¹⁵¹ Tamtéž 179-180

¹⁵² Sáhnu si do ran tohoto světa, s. 33, 36-41.

¹⁵³ Tamtéž, s. 181. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 365, fol. 1.

¹⁵⁴ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 366, fol. 1.

kteře jsou konány bez cířkevního obřadu či útřlum činnosti Jednoty mládeže na minimum. Na druhé straně došlo k obnově píveckého kroužku, konaly se také májové pobožnosti a večery duchovních písní.¹⁵⁵ V Lanškrouně však cířkevní činnost neutuchá, ale naopak. Proběhlo totiž jeho oddělení od NO ČT. 13. července 1954 dochází ke státnímu schválení NO, její obvod je následující: Albrechtice, Anenská Studánka, Bystřec, Čenkovice, Damník, Dolní Čermná, Dolní Heřmanice, Dolní Třešňovec, Helvíkov, Herbortice, Horní Čermná, Horní Dobrouč, Horní Heřmanice, Horní Třešňovec, Jakubovice, Koburk, Květná, Lanškroun, Lubník, Luková, Mezilesí, Nepomuky, Orličky, Ostrov, Petrovice, Rudoltice, Rýdrovice, Sázava, Skuhrov, Trpík, Třebovice, Výprachtice, Žichlínek. Tímto aktem také dochází ke zmenšení NO v ČT.¹⁵⁶ Zdeněk Balcárek je pak 18. října 1954 ustanoven prozatímním farářem v Lanškrouně.¹⁵⁷

Opravy sboru a jeho okolí pokračují roku 1955. Složení RST je v tomto roce následující: Předseda Zdeněk Hildebrand, místopředseda Jindřich Králík, tajemník František Jandík, pokladník Bohuslav Křivský, účetní Antonín Kratochvíl, správce budovy Josef Havlík, matrikář František Kadlečík, zapisovatel Václav Žďárský, členové Anežka Pakostová, Marie Páclová.¹⁵⁸

V roce 1956 jsou z Lanškrouna do ČT přičleněny obce Třebovice a Skuhrov, které již dříve neformálně spadaly pod ČT, nyní to bylo potvrzeno úředně.¹⁵⁹ Tento rok je také slaveno 20 let trvání sboru v Ústí nad Orlicí. V pamětní knize je také zmíněna snaha tehdejšího faráře o uspořádání archivu.¹⁶⁰

Roku 1957 umřel bývalý farář ČT Jana Podzimek. Na valném shromáždění je zvolena nová RST ve složení předseda Zdeněk Hildebrand, Havlík, Kratochvíl, Kubová, Páchová, Pakostová, Rotterová, Alois Silbrník. V tomto roce je také prodloužena nájemní smlouva s adventisty na pronájem bohoslužebné místnosti a nájemní smlouva týkající se budovy „Úsvitu“ pro ZK ČSD, která byla prodloužena na dalších 5 let.¹⁶¹ V diecézním archivu můžeme také najít zprávu o návštěvě farního úřadu v ČT ze dne 23. dubna 1957, kde je mimo informací o spořádanosti rodiny faráře či konání bohoslužeb také zachycen stav archivu:

¹⁵⁵ Pamětní kniha, s. 182.

¹⁵⁶ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 357, fol. 15.

¹⁵⁷ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 345 fol. 1-2.

¹⁵⁸ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 10, inv. č. 147, fol. 5.

¹⁵⁹ Pamětní kniha, s. 183. Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 10, inv. č. 138, fol 3-4.

¹⁶⁰ Pamětní kniha, s. 184.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 185.

„Archiv náboženské obce který sestává z písemného materiálu jest srovnán chronologicky, podle let svázán v balíky a je ve skříni ve farní kanceláři.“¹⁶²

Roku 1958 stále klesá účast na bohoslužbách, vyjma modlitebních večerů a adventních pobožností, kde je účastníků více. Uspokojivá příliš není ani kvalita výuky, která je pro časté střídání učitelů špatná. K dalším nepříjemnostem patří definitivní zánik pěveckého kroužku. Propuká také spor mezi farářem a sborovníkem Jiřím Šebkem, který měl soudní dohru. Na vině dle kronikáře byla především manželka faráře Žďárského, která si často stěžovala na manželé Šebkovy. Ve sporu se jednalo především o uvolnění prostoru sakristie pro ubytování Jiřího Šebka, k tomu dochází o rok později po rozhodnutí místního národního výboru. Sbor byl také zasažen povodněmi, při kterých vznikly škody na majetku.¹⁶³

V tomto roce dochází také ke skandálu v NO v Lanškrouně, kdy je zahájeno trestní řízení s duchovním Zdeňkem Balcárkem. Jeho trestná činnost probíhala mezi lety 1955-1958. Jednalo se např. o zakoupení a nevyúčtování knih, které dále prodával a ponechával si část církevní daně. Také natiskl losy, o kterých lidem tvrdil, že pokud si je koupí, tak mohou vyhrát knihu. Získané finance z těchto losů si samozřejmě ponechal. Nemalé částky také vylákal z věřících za účelem opravy sboru. Soud mu také klade za vinu, že se záměrně vyhýbá pracovnímu poměru a stanovil mu povinnost uhradit škodu v měsíčních splátkách. Rozsudek byl následující: odnětí svobody v trvání 6 měsíců a zkušební lhůta po dobu tří let. Bylo také vyhlášeno exekuční řízení.¹⁶⁴

Roku 1959 je slaveno výročí 25 let otevření sboru v Dlouhé Třebové. V témže roce také padlo rozhodnutí o asanaci budovy „Úsvitu“, která měla do zbourání sloužit jako skladiště. *„Tím se končí epocha jejího 11. letého trvání, nadšení, obětování, lásky, zloby a vyrovnání.“¹⁶⁵* Byla tu také snaha prodat stavební materiál z asanované budovy „Úsvitu“ Kovožárodu v České Třebové, to se však neuskutečnilo.¹⁶⁶ Z NO v Lanškrouně odchází farář Jaroslav Tuček a jeho místo nebude obsazeno, Lanškroun tak přechází pod duchovní správu faráře Václava Žďárského v České Třebové.¹⁶⁷ Je zvolena nová RST ve složení: Předseda Zdeněk Hildebrand, místopředseda Josef Pavlík, tajemnice Marie Páclová, pokladní Františka Rotterová, účetní Antonín Kratochvíl, správce budov Stanislav Jansa, matrikářka Františka

¹⁶² Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské, složka B2: Česká Třebová, čj. 48/9.

¹⁶³ Pamětní kniha, s. 186-187.

¹⁶⁴ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 346, fol. 1-20.

¹⁶⁵ Pamětní kniha, s. 187.

¹⁶⁶ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 20, inv. č. 294, fol. 1-2.

¹⁶⁷ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 344, fol. 1-3.

Pirklová, archivář a knihovník Václav Žďárský.¹⁶⁸ Volba RST proběhla i v Lanškrouně, kde byli zvoleni Marie Dolečková, Rudolf Roubal, Zdena Šlesingrová, Emilie Kaplanová, Jan Slupecký, Marie Paukertová, Miroslav Hubálek, Jiřina Melichová, Marie Brýlová, Jan Jureček, Zdenka Ošťádalová, Anna Chládková, náhradníci: Marie Hubálková, Josef Šrůtek, Jan Vaníček, Zdeněk Kuběnka, Aloisie Mocková.¹⁶⁹

1.2.5. Šedesátá léta

Na počátku 60. let dochází k vydání nové „socialistické“ ústavy a k přejmenování státu na Československou socialistickou republiku. Počáteční nadšení z dovršení socialismu však netrvalo dlouho. Hospodářská a společenská situace vyžadovala reformy. Dochází k postupnému uvolňování režimu, které vedlo až k pražskému jaru 1968. Toto uvolnění a plánované změny neměly dlouhého trvání, neboť 21. srpna 1968 vstupují na území ČSSR vojska Varšavské smlouvy a dochází k okupaci státu. Nastává období normalizace. ČČS(H) vítala uvolnění režimu v 60. letech a stejně jako většina společnosti, nesla těžce okupaci ČSSR.

Důležitou a jedinou událostí roku 1960 je prodej budovy loutkové scény a pozemků pro výstavbu panelových bytů namísto dosavadní výstavby v českotřebovské čtvrti Trávník. Za zmínku stojí i to, že z personální nouze se nekoná vyučování náboženství.¹⁷⁰

Novým patriarchou byl v roce zvolen 1961 Miroslav Novák. Na církevním sněmu, který jej volil, byli i zástupci z NO v ČT. Klesá počet udělených církevních obřadů, uskutečnily se pouze 2 křty a konalo se jen 30 bohoslužeb. V RST nastala změna na postu předsedy, kterým se stal Richard Špůrek. Rok 1962 není na události také příliš bohatý. Dochází k výstavbě bytů na místě dřívějšího kulturního domu a v důsledku toho je zahrada sboru poškozena.¹⁷¹

V roce 1963 zemřel Oldřich Benátský, který vždy pomáhal NO v jejím rozkvětu. Roku 1964 život v NO stále více upadá. Příčina je jasná. Projevují se čím dál tím více snahy státu podřídit si a následně zlikvidovat církev. „*Strach z postihů, zvláště u kulturních pracovníků nutí k vystoupení z církve...*“ „*...život duchovní je vytlačován jinými zájmy a hlavně strachem před prozrazením církevní příslušnosti.*“¹⁷² Na valném shromáždění je zvolena RST ve složení předseda Rudolf Špůrek, místopředsedkyně Marie Bednářová, tajemnice Marie Páclová, pokladní Františka Rotterová, účetní Josef Štangler, hospodářka Františka Pirklová, matrikář,

¹⁶⁸ Depozitář ČČS(H) ČT, fond NO ČČS(H) ČT, kart. 10, inv. č. 147, fol. 3.

¹⁶⁹ Depozitář ČČS(H) ČT, fond NO ČČS(H) ČT, kart. 22, inv. č. 362, fol. 6.

¹⁷⁰ Pamětní kniha, s. 189.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 191.

¹⁷² Tamtéž, s. 192.

archivář, knihovník Václav Žďárský, členové Silbrníková Marie, Miloslav Snítel, Marie Kosková, delegát na sněm Rudolf Špůrek.¹⁷³

Roku 1965 odchází farář Václav Žďárský do důchodu. Jeho nástupcem se stává Radek Hobza spolu s manželkou Libuší Hobzovou, která je také duchovní. V RST nastupuje místo Špůrka Páchllová.¹⁷⁴

Roku 1966 místo Libuše Hobzové, která šla na mateřskou dovolenou, nastupuje Jarmila Svobodová. Do života NO se zapojuje jen málo dospělých, natož dětí. Hodiny náboženství tak navštěvuje jen syn faráře. V RST k pokladní Rotterové přibývá ještě účetní Fischerová, výběrčím církevní daně je zvolen Bohuslav Křivský. Probíhá kontrola kartotéky. Probíhají také opravy omítky a střechy sboru. Do bytu faráře je zaveden plyn, je také zřízena koupelna. Po dlouhé pauze se konají i zájezdy na Chrudimsko či Čáslavsko.¹⁷⁵ Roku 1967 je zvolena nová sestava RST ve složení: předseda Jindřich Králík, místopředseda Marta Šmergllová, účetní Marie Fischerová, pokladní Marie Rotterová, hospodářka Marie Silbrníková, matrikářka Marie Pácllová, knihovnice a archivářka Marie Kosková, tajemnice Libuše Hobzová, revizoři Bohuslav Křivský, Stránský, člen Zdeněk Hildebrand.¹⁷⁶

V dalších letech se život v NO nenabírá nového dechu. Roku 1968 je slaveno výročí 30 let otevření sboru. Při té příležitosti navštívil NO patriarcha Novák, který sloužil bohoslužby. Roku 1969 započalo jednání o prodeji zahrady pro ČSD na stavbu noclehárny pro zaměstnance.¹⁷⁷

1.2.6. Období normalizace

Období mezi pražským jarem 1968 a sametovou revolucí 1989 je charakteristické potlačením svobody slova a zvýšeným dohledem nad církvemi. Neustává ani trend z minulých let, tedy odliv členů z církve a celkové utlumení náboženského života v NO v ČT.

Během celých 70. let byl duchovním správcem v ČT Radek Hobza spolu se svou ženou Libuší. Na sboru probíhají neustále menší opravy i když finanční situace NO není příliš dobrá. 1982 manželé Hobzovi odcházejí do Pardubic, kde se Radek Hobza stává farářem a předsedou okrskové rady. Libuše Hobzová je ustanovena předsedkyní okrskové rady

¹⁷³ Pamětní kniha, s. 192.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 193.

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 195-196.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 198.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 200, 205.

v Hradci Králové a farářkou v Novém Hradci Králové.¹⁷⁸ Místo nich přicházejí Lidmila Kukuczková a její manžel. Proběhlo také stěhování sboru v Ústí nad Orlicí do jiného nové budovy na Sychrově ulici. Slavnostního otevření nového sídla se účastnil i patriarcha.¹⁷⁹ V roce 1986 se chystaly opravy sboru v ČT; diecézní rada chtěla z ČT udělat pracovní středisko, což by znamenalo, že opravy sboru zaplatí diecézní rada. Z toho plánu nakonec sešlo, veškeré platby za opravy bude tedy muset uhradit sama NO. Intenzivní opravy budovy sboru od sklepa až po střechu, která byla v havarijním stavu, se tedy nepodařilo uskutečnit, neboť ani ústřední rada neposkytla finanční podporu. NO si tak byla nucena půjčit peníze od sousedních NO.¹⁸⁰

1986 bylo v Dlouhé Třebové slaveno výročí 50. let otevření sboru. Konaly se slavnostní bohoslužby, které vykonala Anežka Ebertová, profesorka teologie a rodačka z Dlouhé Třebové.¹⁸¹ Po těchto událostech však v DT se náboženský život neobnovil, proto bylo rozhodnuto o pronájmu budovy sboru v DT pro depozitář okresnímu archivu.¹⁸²

Posledním zápisem v pamětní knize z 80. let je „*17. listopad se vryl do mysli celého národa a otevřel nám bránu svobody.*“¹⁸³

V současné době má NO sídlo v Ústí nad Orlicí na ulici Sychrova 104. Českotřebovská NO je administrována z Litomyšle, kde je farářem Štěpán Klásek a kazatelkou z povolání Lenka Klásková. Dalšími duchovními, působícími v českotřebovské náboženské obci, jsou farářka Lidmila Kukuczková a kazatel z povolání Aleš Toman.

2. Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond Náboženské obce CČS(H) byl uložen u původce, již neaktuální část písemností se nacházela mimo kancelář a byla uložena ve speciální skříni, kde se vedle českotřebovských dokumentů nacházela část choceňské registratury. Díky vstřícnosti současné rady starších proto došlo k jejich oddělení a bylo přistoupeno k archivnímu zpracování již uzavřené části kompaktně dochované českotřebovské registratury.

Vnitrocírkevní péče o dokumenty je svázaná s činností církve téměř od počátku, důvody lze hledat v tehdy již obecně rozvinuté archivní a předarchivní péči, ale i přenesení zvyklostí

¹⁷⁸ Schematismus královehradecké diecéze církve československé husitské. Hradec Králové 1985, s. 20, 22.

¹⁷⁹ Pamětní kniha, s. 205.

¹⁸⁰ Tamtéž, s. 206-207. Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské, složka B1, Česká Třebová – duchovní správa, 1943-1950, čj. 99/82-T.

¹⁸¹ OTAVOVÁ, Jaroslava. *Anežka Ebertová: Život a dílo*. Praha 2012.

¹⁸² Pamětní kniha, s. 206-208.

¹⁸³ Tamtéž, s. 209.

duchovních z katolické církve, z níž se rekrutovali. Nedlouho po vzniku CČS(H) lze totiž vysledovat zájem nadřízených orgánů o vedení registratury a později i archivu jednotlivých náboženských obcí, svědčí o tom vydané archivní řády a metodické materiály,¹⁸⁴ ale i revize nejen účetnictví, ale i spisové služby v NO.¹⁸⁵ Stav archivu byl tak předmětem zájmu nadřízených orgánů, o čemž svědčí informace v diecézním archivu CČS(H), kde je zprávu o návštěvě farního úřadu v ČT ze dne 23. dubna 1957: „*Archiv náboženské obce, který sestává z písemného materiálu, jest srovnán chronologicky, podle let svázan v balíky a je ve skříni ve farní kanceláři.*“¹⁸⁶

Charakteristickou se stala i významná samostatnost vnitřních jednotek v rámci náboženské obce. Vzhledem k rozsáhlosti obvodu jednotlivých farních úřadů, ve dvacátých letech Vysoké Mýto, od třicátých pak Česká Třebová, lze usuzovat, že z praktických důvodů se v centru řešily společné věci (schůze rady starších se zástupci z místních výborů, plenární sněmy, ale zejména výběr náboženské daně). Konkrétní záležitosti pak řešily příslušné místní výbory (např. Dlouhá Třebová, Ústí nad Orlicí či Lanškroun) a měly je tak uloženy u svých představených či ve sboru.

3. Archivní charakteristika fondu

Při pořádání fondu jsem postupovala dle řádu a směrnic pro archivy a vedení spisoven z roku 1990.¹⁸⁷ Jako vzor sloužily i již zpracované inventáře pro NO CČS(H), které mi poskytl archivář Ústředního archivu CČS(H) Mgr. Marcel Sladkowski. Při pořádání bylo samozřejmě využito i Základních pravidel pro zpracování archiválií z roku 2015.¹⁸⁸

Obecně k fondu můžeme říct, že je veden česky, kromě protektorátních přípisů a plakátů z dob německé okupace, které jsou dvojjazyčné (čeština, němčina). Fyzický stav spisového materiálu je dobrý. Některé listy byly pomačkány a poškozeny rží od kovových sponek, kterými byly jednotlivé spisy sepnuty. Sponky byly odstraněny, aby dále neničily písemnosti. Co se týká úředních knih, tak jsou všechny zachovalé, některé mají špinavé desky či poškozené rohy desek. Tato poškození však nejsou vážná.

¹⁸⁴ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 8, inv. č. 125-128.

¹⁸⁵ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 8, inv. č. 128, fol. 1-3; tamtéž kart. 14, inv. č. 220, fol. 1-4; tamtéž kart. 21, inv. č. 339, fol. 10.; tamtéž kart. 22, inv. č. 339, fol. 1-14.

¹⁸⁶ Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské, složka B2: Česká Třebová, čj. 48/9.

¹⁸⁷ KAŇÁK, Bohdan – HOBZA, Radek. *Řád pro archivy, knihovny a sbírky církevních památek v Církvi československé husitské. Směrnice pro vedení spisoven a výkon správy archivů náboženských obcí Církve československé husitské.* Praha 1990.

¹⁸⁸ WANNER, Michal. *Základní pravidla pro zpracování archiválií. Druhé, doplněné a rozšířené vydání.* Praha 2015.

Fond vznikl průběžně od založení filiální obce v České Třebové a obsahuje především materiály z let 1930-1970. Jsou zde zastoupeny i materiály starší, tedy ze 20. let. Z této doby můžeme ve fondu najít členské knihy, jejichž zápisy začínají již v roce 1922, zhruba z této doby se dochovaly i evidenční listky členů. Některé registraturní pomůcky byly používány již v od 2. poloviny 20. let, a to konkrétně podací a jednací protokol z let 1925-1928, z knih uveďme ještě účetní knihy z let 1923-1926. Ze spisového materiálu z 20. let se zde nachází např. ohlášky z roku 1926 a 1928, listiny přítomných na schůzi shromáždění NO, či pravidla Husova fondu. Jsou zde zastoupeny také dokumenty ze 70. let. Z této doby ve fondu nalezneme jednotliviny jako je oznámení o pohřbu v Nekoři, směrnice pro kázání v rámci liturgického roku 1976, oznámení o narození z let 1941-1978, z matričních věcí jsou to dále listy o prohlídce mrtvého z roku 1971 a 1976. Jedná se také o přání k Vánocům či několik podkladů k finančním záležitostem. Spíše výjimečně se tu nacházejí dokumenty z počátku 90. let, konkrétně se jedná o účetní deník U18, účetní doklady z roku 1990 a nakonec žádost o finanční příspěvek pro nemocného chlapce z roku 1991. Nejdeme zde také plakáty na kulturní akce z roku 2000 a 2001.

Ve fondu NO v ČT jsou zastoupeny písemnosti jednotlivých místních výborů, které byly zpracovány dle vzorových inventářů z ústředního archivu jako samostatné složky. Nejrozsáhlejším dokladem se stal materiál místního výboru a od roku 1954 náboženské obce Lanškroun. Tato část fondu je provázána s písemnostmi náboženské obce ČT, většinou se jedná o dokumenty z doby jednání o vzniku samostatné obce a následného rozdělení, příp. se zde objevují záležitosti související s děním v České Třebové, proto se jejich vyčlenění do nového fondu ukázalo jako nefunkční a nelogické, navíc se jedná o rozměrově nevýznamnou část fondu.¹⁸⁹

Místní výbor a NO Lanškroun má stejné pořádací schéma a postupy stejné jako u předchozích.

Jednotlivá inventární čísla jsou řazena tematicky a uvnitř chronologicky.

Základní členění archivního fondu je dle archivních zvyklostí na úřední knihy, spisový a ostatní materiál, vzhledem k provázanosti finančních záležitostí se spisovým materiálem nedošlo k vydělení zvláštní kategorie účetního materiálu. Z činnosti a charakteru náboženských obcí CČS(H) vplynula i další třídění fondu dle kompetencí, a to na

¹⁸⁹ Větší část dlouhotřebovských písemností je uložena v příslušném fondu ve Státním okresním archivu v Ústí nad Orlicí.

dokumenty farního úřadu a rady starších. Jednotlivé pododdíly pak byly zpracovávány dle tehdejší církevních předpisů, příkladem může být pokyn pro vedení účetnictví NO, dle nějž byly klasifikovány účetní knihy.¹⁹⁰ Jak bylo uvedeno výše, samostatnou část pak tvoří NO Lanškroun, místní výbory v Ústí nad Orlicí, Dlouhá Třebová a Řetová.

Vzhledem k tomu, že část korespondence byla vedena chronologicky a část spisového materiálu pak členěna tematicky, při vlastní inventarizaci takto nejednotně utvářeného fondu jsem se přiklonila z hlediska praktického využití fondu upřednostnit věcné hledisko před chronologickým. Důležitým momentem bylo i to, že se odděleně také úřadovalo, zvláště v období do konce 40. let, nejen v rámci farního úřadu a rady starších, ale zvláště se vedly dokumenty Jednoty mládeže a odborů. Svědčí o tom např. i normálie a přípisy nadřízených úřadů, které přicházely v několika vyhotoveních a byly označeny razítky farního úřadu, rady starších či odborů. Tuto příslušnost jsem se snažila respektovat také při pořádání. Vzhledem k samostatnosti a množství dokumentů jednotlivých odborů, místních výborů a spolků, jsem se rozhodla k jejich vyčlenění a umístění za písemnosti rady starších.

Kartotéční lístky sloužící k evidenci členů byly při převzetí fondu umístěny jednak v krabici, ale nacházely se na různých místech fondu bez logického uspořádání. Všechny evidenční lístky jsem tedy vyčlenila do samostatné kategorie 2.2.9. Evidence členů 2.1.9.1. Kartotéky. Evidenční lístky jsem řadila abecedně, a to v rámci členění na členy stálé, zemřelé, odstěhované a přistěhované. Posledně jmenovaní jsou rozděleni abecedně dle místa původního bydliště. Evidenční lístky členů, kteří přistoupili, jsou řazeny dle toho, zda přistoupili buď bez předchozí příslušnosti k jakékoli církvi, anebo zda přestoupili z jiné církve do CČS(H). Uvnitř jsou řazeny chronologicky. Toto zpracování jsem zvolila z toho důvodu, že lze lépe vyhodnotit demografické údaje pro pozdější bádání.

Bez předchozího uspořádání byly i účetní materiály. Nacházely se různých částech fondu. Opět došlo k jejich spojení v logický celek členěný na menší oddíly pro snadnější vyhledávání. Výjimku tvořily účetní doklady, které byly rozděleny podle let. Buď byly umístěny v obálkách a řazeny dle měsíců anebo se nacházely v balících. V obou případech jsem přistoupila k jejich revizi a uspořádala je vzestupně dle původních čísel, kterými byly označeny.

Při pořádání místních výborů a náboženské obce Lanškroun bylo dodržen stejný postup jako u NO v České Třebové.

¹⁹⁰ Depozitář CČS(H) ČT, fond NO CČS(H) ČT, kart. 19, inv. č. 273, fol. 1-93.

Ostatní materiál je rozdělen na tiskoviny, fotografie, pohlednice, plakáty a notový materiál. Každá kategorie je uvnitř členěna na menší tematické celky.

Na základě výše uvedených metodik bylo vytvořeno následující schéma pro pořádání písemností:

I. ÚŘEDNÍ KNIHY

1. Úřední knihy farního úřadu

1.1. Matriky

1.2. Knihy bohoslužeb a biblických hodin

2. Úřední knihy rady starších

2.1. Knihy pamětní

2.2. Knihy zápisů ze schůzí

2.3. Knihy evidence členů

2.4. Inventární knihy

2.5. Účetní knihy

2.5.1. Pokladní knihy

2.5.2. Účetní deníky

2.5.3. Pomocné knihy k účetnímu deníku

2.5.4. Hlavní knihy

2.5.5. Legitimační knihy

2.5.6. Dílčí účetní knihy

3. Úřední knihy odborů a spolků

II. SPISOVÝ MATERIÁL

1. Registraturní pomůcky

1.1. Registraturní pomůcky farního úřadu

1.2. Registraturní pomůcky rady starších

2. Spisy

2.1. Spisy farního úřadu

2.1.1. Duchovní a pastorační činnost

2.1.1.1. Ústavy, řády, normálie

2.1.1.2. Úřední věstníky, časopisy, zprávy církevní, oběžníky

2.1.1.3. Přípisy od státu

2.1.1.4. Korespondence

2.1.1.5. Personálie

2.1.1.6. Duchovní náboženské obce

2.1.2. Bohoslužby

2.1.3. Výuka náboženství a duchovní péče o děti a mládež

2.1.3.1. Metodiky, nařízení, korespondence

2.1.3.2. Učitelé, výuka a evidence dětí

2.1.4. Ostatní laičtí zaměstnanci

2.1.5. Matriční záležitosti

2.1.5.1. Křty a legitimizace dětí

2.1.5.2. Manželské záležitosti

2.1.5.3. Úmrtí

2.1.5.4. Korespondence v matričních záležitostech

2.2. Spisy rady starších

2.2.1. Ústavy, řády, normálie

2.2.2. Úřední věstníky, oběžníky

2.2.3. Náboženská obec

2.2.4. Valná shromáždění

2.2.5. Rada starších – organizační záležitosti

2.2.6. Přípisy státních úřadů pro radu starších

2.2.7. Korespondence

2.2.7.1. Nadřízené církevní instituce

2.2.7.2. Další církevní instituce

2.2.7.3. Korespondence s redakcemi časopisů a vydavatelství

2.2.7.4. Odeslaná korespondence

2.2.8. Konference, sněmy, shromáždění

2.2.9. Evidence členů

2.2.9.1. Kartotéky

2.2.9.2. Korespondence týkající se evidence členů

2.2.10. Budova sboru a její zařízení

2.2.10.1. Nemovitosti

2.2.10.2. Movité věci

2.2.11. Archiv, spisovna a kronikářské záležitosti

2.2.11.1. Archiv, spisovna

2.2.11.2. Kronikářské záznamy

2.2.12. Církevní slavnosti

2.2.12.1. Představení konané v České Třebové

2.2.12.2. Pozvánky na akce konané náboženské obce v České Třebové

2.2.12.3. Pozvánky jiných náboženských obcí a institucí

2.2.13. *Spolupráce s organizacemi, ekumena*

2.2.14. *Finanční záležitosti*

2.2.14.1. Rozpočty

2.2.14.2. Roční účty

2.2.14.3. Výkazy

2.2.14.4. Zprávy, přehledy a statistiky o hospodaření a majetku náboženské obce

2.2.14.5. Provozní výdaje náboženské obce

2.2.14.6. Příjmy, účty a účetnictví náboženské obce

2.2.14.7. Žádosti o příspěvky

2.2.14.8. Dluhy náboženské obce

2.2.14.9. Daně církevní

2.2.14.10. Daně placené státu

2.2.14.11. Instrukce, přípisy a dotazníky ve věcech finančních, mzdových a pojistných

2.2.14.12. Účetní doklady

2.3. Odbory a spolky

2.3.1. *Odbor sociální práce*

2.3.2. *Loutkářský odbor Úsvit*

2.3.2.1. Přípisy, korespondence, oznámení

2.3.2.2. Budova a zařízení loutkové scény

2.3.2.3. Finanční záležitosti

2.3.3. *Jednota mládeže*

2.3.3.1. Stanovy, normálie, vznik a zánik Jednoty mládeže

2.3.3.2. Organizační záležitosti, evidence členů

2.3.3.3. Činnost Jednoty mládeže

2.3.3.4. Majetkové a finanční záležitosti

2.3.3.5. Korespondence a tiskoviny

2.2.4. *Spolek Česká beseda*

2.4. Místní výbory

2.4.1. Místní výbor a náboženská obec Lanškroun

2.4.1.1. Spisy farního úřadu

2.4.1.1.1. Duchovní a pastorační činnost

2.4.1.1.2. Bohoslužby

2.4.1.1.3. Výuka náboženství a duchovní péče o děti

2.4.1.1.4. Zaměstnanci

2.4.1.1.5. Matriční záležitosti

2.4.1.2. Spisy rady starších

2.4.1.2.1. Oběžníky

2.4.1.2.2. Vznik náboženské obce v Lanškrouně

2.4.1.2.3. Shromáždění, schůze místního výboru a náboženské obce

2.4.1.2.4. Rada starších

2.4.1.2.5. Korespondence

2.4.1.2.6. Evidence členů

2.4.1.2.7. Budovy sboru a jejich zařízení

2.4.1.2.8. Finanční záležitosti

2.4.2. Místní výbor Ústí nad Orlicí

2.4.2.1. Jednání o vzniku náboženské obce

2.4.2.2. Místní výbor

2.4.2.3. Zpráva o činnosti

2.4.2.4. Konference a schůze

2.4.2.5. Evidence členů, včetně podkladů pro matriku

2.4.2.6. Budova sboru a její zařízení

2.4.2.7. Finanční záležitosti

2.4.3. Místní výbor Dlouhá Třebová

2.4.4. Místní výbor Řetová

III. OSTATNÍ MATERIÁL

1. Tiskoviny

1.1. Pamětní spisy

1.2. Materiály k historii církve

1.3. Materiály k osobnostem

1.4. Církevní a náboženská literatura

2. Fotografie

2.1. Fotografie osob

2.2. Fotografie předmětů a budov

3. Pohlednice

3.1. Vyobrazení jednotlivostí

3.2. Album

4. Plakáty

4.1. Plakáty náboženské obce v České Třebové

4.1.1. Plakáty na bohoslužby

4.1.2. Plakáty na kulturní, náboženské a jiné akce

4.2. Plakáty ostatní

4.2.1. Plakáty na bohoslužby

4.2.2. Plakáty k otevření sborů

5. Notový materiál

5.1. Noty a písně k bohoslužbám

5.2. Noty a písně k ostatním příležitostem (svatby, pohřby, slavnosti)

5.3. Ostatní

5.4. Notový materiál pro hudební nástroje

Vnitřní skartace ve fondu neproběhla, vyříděny a skartovány byly pouze různé nepoužitelné desky a obaly. Dále bylo upuštěno od sestavení rejstříků, a to vzhledem k výsledné podobě archivní pomůcky, která bude umožňovat fulltextové vyhledávání.

4. Rozbor obsahu archivního fondu

Tato část bakalářské práce se se zaměřuje na detailnější popis obsahu fondu a jeho využitelnost pro badatelskou veřejnost.

I. ÚŘEDNÍ KNIHY

Nyní se zaměříme blíže na strukturu archivního fondu z hlediska obsahového. Jako první jsou v inventárním seznamu uvedeny knihy z provenience farního úřadu, což jsou matriky, knihy bohoslužeb a biblických hodin a registraturní pomůcky. Druhou část tvoří úřední knihy rady starších. Je zde na prvním místě pamětní kniha NO, dále knihy zápisů ze schůzí RST, knihy evidence členů, knihy inventární, kde je inventář knihovny farního úřadu a inventář movitého majetku NO. Významnou položku tvoří účetní knihy. Mezi úředními knihami bych upozornila

na pamětní knihu, Zachycuje léta 1923-1969, 1981-1991 (2014). Jsou zde uvedeny věci týkající se členů rady starších, informace o počtech bohoslužeb, kulturních akcí, zájezdů konaných v ČT, ale také zde najdeme komentáře k celospolečenským událostem jako byla smrt Karla Farského roku 1927.

II. SPISOVÝ MATERIÁL

Téměř v úplnosti jsou dochovány registraturní pomůcky, které se zejména v počátečním období vedly zvlášť pro farní úřad, zvlášť pro radu starších, díky jejich porovnání lze komplexněji uchopit rozdílnost agend. Zároveň nejstarší registraturní pomůcky rady starších zčásti sloužily i pro zápisy z jednání rady starších.

Samotné spisy lze nejlépe charakterizovat dle jednotlivých skupin:

2.1. Spisy farního úřadu

Prvním pododdílem této skupiny je **2.1.1. Duchovní a pastorační činnost**. Ten obsahuje sekce 2.1.1.1. Ústavy, řády, normálie, 2.1.1.2. Úřední věstníky, časopisy, zprávy církevní, 2.1.1.3. Přípisy od státu. Stejně kolonky najdeme i ve spisovém materiálu RST. Toto rozdělení bylo zvoleno na základě razítek nacházejících se na jednotlivých dokumentech. Ty, které měly razítko farního úřadu byly začleněny zde a s razítkem RST zase dány do spisového materiálu RST. Tento postup byl zvolen i co se týká oběžníků od ústřední rady v Praze a od diecézní rady v Hradci Králové. Oběžníky byly již při převzetí rozděleny na ty pro FÚ a RST. Ostatně samotné oběžníky jsou adresovány buď radám starších v NO nebo FÚ. Oddíl 2.1.1.4. Korespondence obsahuje korespondenci s nadřízenými církevními úřady. Písemná komunikace probíhala např. s ústřední radou či okrskem Pardubice. Dále se zde nachází korespondence ohledně návštěvy biskupa Jana Amose Tabacha či korespondence s farními úřady, např. s FÚ v Kolíně, který žádá pomoc při koupi automobilu. Je zde zastoupena i pastorační korespondence, zde se řeší např. data sňatků či biřmování. V části 2.1.1.5. Personálie bych upozornila na pozvánku na svěcení a svatbu Anežky Kubištové, rodačky z Dlouhé Třebové a pozdější profesorky Husovy československé bohoslovecké fakulty v Praze. V sekci 2.1.1.6. Duchovní náboženské obce můžeme najít korespondenci a spisy k jednotlivým farářům, kteří působili v NO v ČT. Vesměs se jedná o pracovní smlouvy, zprávy o situaci v obci, jednání o platu či ubytování duchovních. Již dříve byla zmíněna osoba Pavla Boudy. K jeho osobě můžeme ve fondu nalézt jednání o potvrzení farářem v ČT, blahopřání k svatbě či jednání o vyplacení dávek za roky strávené ve vězení.

Oddělení **2.1.2. Bohoslužby** obsahuje měsíční plány bohoslužeb, ale také ohlášky týkající se bohoslužeb, ale také např. ohlášení modlitebních večerů nebo pomoci při žních z roku 1958.

Oddíl **2.1.3. Výuka náboženství a duchovní péče o děti a mládež** jehož prvním pododdílem jsou 2.1.3.1. Metodiky, nařízení, korespondence a druhým pododdílem jsou 2.1.3.2. Učitelé, výuka a evidence dětí. Zde se nachází např. přehled vyučujících z roku 1948, stížnost na nepřítomnost učitele na hodinách náboženství v dívčí škole z roku 1951 nebo jednání o platech učitelů.

V části **2.1.4. Ostatní laičtí zaměstnanci** se nacházejí varhaníci, uklízečka a domovníci. Přičemž nejvíce spisů je dochováno především k domovníkům. Jsou to pracovní smlouvy, stížnosti na jejich práci a v neposlední řadě také výpovědi smluv.

Podkapitola **2.1.5. Matriční záležitosti** podává informace o 2.1.5.1. Křty a legitimizace dětí, kde oznámení o narozeních a křtech. 2.1.5.2. Manželské záležitosti obsahuje především sňubní protokoly z let 1934-1949, 1952, ale také několik oddacích listů. V části 2.1.5.3. Úmrtí, je zastoupena hlasně korespondence k pohřbům. Poslední pododdíl má název 2.1.5.4. Korespondence v matričních záležitostech ohledně odděleného vedení matrik z roku 1934 nebo žádosti o rodný list.

2.2. Spisy rady starších

Jako první uvádím **2.2.1. Ústavy, řády, normálie**, kde nalezneme ústavy církve československé z roku 1921 a 1947, schematismus církve či jednacích a organizačních řádů. Sekce **2.2.2. Úřední věstníky, oběžníky** obsahuje hlavně církevní a úřední věstníky církve a oběžníky od ústřední a diecézní rady Církve československé.

Oddíl **2.2.3. Náboženská obec** informuje o vývoji hranic NO, přidělení k duchovní správě Vysoké Mýto roku 1932 nebo úkoly NO a plnění pracovního plánu.

Část **2.2.4. Valná shromáždění** obsahuje zápisy z valných hromad či oznámení o konání shromáždění, které posílali na místní národní výbor do Ústí nad Orlicí.

V oddílu **2.2.5. Rada starších – organizační záležitosti** je zařazena korespondence k volbě rady starších, kandidátní listiny spolu se seznamy zvolených členů.

2.2.6. Přípisy státních úřadů pro radu starších zákaz shromažďování z dob protektorátu Čechy a Morava, přípisy krajských a místních výborů a přípisy od okresního církevní tajemníka ohledně výkazů o práci nebo podklady pro socialistickou soutěž z roku 1950.

Rozsáhlou kategorií tvoří **2.2.7. Korespondence**. Ta je členěna do několika podskupin. První skupinou je 2.2.7.1. Nadřízené církevní instituce. Zde se nachází materiál, který je členěn hierarchicky od nejvyšší instance k nejnižší. Kromě korespondence s ústřední radou a diecézní radou, od které dostala NO například pochvalu za obětavou práci v roce 1943, je zde bohatá korespondence s Pardubickým okrskem Církve československé včetně informací o přípravě 40. výročí existence CČS(H) nebo pozvánky na akce a shromáždění, které okrsek konal. RST si korespondovala také s Akademickým klubem Tábor či s vnitrocírkevními institucemi, jako byl dětský domov Karla Farského v Jílovém u Prahy, kde žádali o přijetí dítěte z NO v ČT právě do tohoto ústavu. 2.2.7.3. Korespondence s redakcemi časopisů a vydavatelství, kde najdeme hlavně žádosti o otištění příspěvků o dění v NO nebo korespondencí s tiskovým družstvem Blahoslav, které NO nabízí knihy a tiskoviny. Skupinu 2.2.7.4. Odeslaná korespondence tvoří nejrůznější blahopřání k narozeninám, které odesílala RST v ČT. Přání rozesílali např. funkcionářům RST jako byl Jaroslav Kapou či Josef Michalec, dlouhodobý kronikář NO. Blahopřání posílali i Františku Kováři ku příležitosti zvolení patriarchou roku 1946 nebo k narozeninám přáli biskupovi východočeské diecéze Bohumilu Skalickému. Navazující částí jsou děkovné dopisy, kde můžeme najít i odpovědi např. od Františka Kováře za blahopřejný projev. NO v ČT také korespondovala s jinými NO, a to ohledně zájezdů např. do Hluboké, České Skalice nebo Českých Budějovic. Jednali především o možnosti ubytování. Jiné NO také žádaly Českou Třebovou o pomoc, a to především o finanční příspěvky na otevření sboru či na zřízení loutkového divadla v Nekoři z roku 1950.

V oddělení **2.2.8. Konference, sněmy, shromáždění** jsou zastoupeny především podklady a informace o průběhu II. sněmu CČS(H) z let 1946-1947 a jeho usnesení.

Do kompetence RST patřila i evidence členů. Každý člen měl svou vlastní legitimaci a evidenční lístek, který byl uložen na FÚ. Skupina **2.2.9. Evidence členů** obsahuje jednotlivé evidenční lístky rozříděné dle abecedy a pak byly také rozděleny dle toho, jestli se jedná o členy stálé, zemřelé či odstěhované. Do evidenčních patřil i zápis o tom, z které církve lidé přistupovali do CČS(H), jednalo se hlavně o církev římskokatolickou, ale také o Jednotu bratrská, řeckokatolickou církev či o Církev českobratrskou evangelickou.

2.2.10. Budova sboru a její zařízení je rozdělena na 2.2.10.1. Nemovitosti a 2.2.10.2. Movité věci. Dovídáme se informace k pronájmu zahrady nebo bohoslužebných místností, ty si NO pronajímala před získáním vlastního sboru. Důležitým mezníkem v životě náboženské obce se stala koupě bývalé Vyskočilovy vily na Trávníku, a to i za cenu zadlužení. Výpovědní

hodnotu tak mají materiály k samotné koupi budovy, opravám, či povodní způsobeným škodám. V movitých věcech jsou zastoupeny informace k předmětům sloužícím k liturgii jako bylo mešní víno či harmonium a k provozu sboru.

V oddílu **2.2.11. Archiv, spisovna a kronikářské záležitosti** se nachází dvě skupiny a to 2.2.11.1. Archiv, spisovna a 2.2.11.2. Kronikářské záznamy. V prvně jmenované skupině je zařazen seznam písemností archivu rady starších, který vznikl mezi lety 1947-1960 nebo zprávy o revizi spisovny a archivu. V druhé skupině je zajímavý soupis historie vzniklý k oslavám výročí založení náboženské obce v ČT.

Oddíl **2.2.12. Církevní slavnosti** je rozdělen na 2.2.12.1. Představení konané v České Třebové, 2.2.12.2. Pozvánky na akce konané NO v České Třebové a 2.2.12.3. Pozvánky jiných náboženských obcí a institucí. Z posledně jmenované skupiny jsou nejzajímavější pozvánky na otevření sborů a odhalení památníků, které jsou především z 50. let minulého století a svědčí o vzájemné podpoře a sounáležitosti obcí CČS(H).

Další část **2.2.13. Spolupráce s organizacemi, ekumena** obsahuje opět pozvánky, a to na koncerty či výročí sboru zaslané Jednotou bratrskou v Ústí nad Orlicí v roce 1952. Spolupracovali i s Českobratrskou církví evangelickou v České Třebové. Tradičně Církev československá kooperovala se spolkem Krematorium, o čemž svědčí i dochované písemnosti.

Oddíl **2.2.14. Finanční záležitosti** je velmi rozsáhlý a bohatě členěný proto zmíním jen např. v sekci 2.2.14.1. Rozpočty jednání o uhrazení rozpočtového schodku nebo zprávy o revizích z 50. a 60. let. Zmínila bych také vyúčtování mezi radou starších a místními obcemi v Ústí nad Orlicí a Lanškrounem z roku 1952 v části 2.2.14.2. Roční účty. Najedeme tu i v 2.2.14.4. Zprávy, přehledy a statistiky o hospodaření a majetku NO zprávy o finanční situaci a hospodaření náboženské obce z let 1953 a 1954.

2.3. Odbory a spolky

Oddíl **2.3.1. Odbor sociální práce** obsahuje např. seznamy dětí obdarovaných v rámci každoročních vánočních nadílek, zpráva o činnosti a hospodaření odboru z roku 1946 ale také plakáty na akce, které odbor pořádal, což byly hlavně divadelní představení a besedy.

V oddílu **2.3.2. Loutkářský odbor Úsvit** jsou zastoupeny 2.3.2.1. Přípisy, korespondence, oznámení, kde najdeme **proslovy, oznámení o otevření scény z roku 1948**, dále v části 2.3.2.2. Budova a zařízení loutkové scény jsou hlavně dokumenty dokládající okolnosti

výstavby a pozdější asanaci budovy kulturního domu, např. nákres budovy, výpis použitého materiálu na stavbu. Jsou zde také informace o pronájmu a prodeji loutkové scény. Mezi vším bych jmenovala soupis inventáře majetku divadla z let 1950-1959. Poslední částí jsou 2.3.2.3. Finanční záležitosti, kde se dozvíme informace o žádostech o půjčku na stavbu kulturního domu, které posílali ministerstvu školství a národní osvěty a diecézní radě.

2.3.3. Jednota mládeže se dělí na pět částí, z nichž bych vyzdvihla dvě části. První 2.3.3.2. Organizační záležitosti, evidence členů, kde máme informace o programech schůzí a seznamy přítomných. Druhou skupinou je 2.3.3.3. Činnost Jednoty mládeže, která obsahuje zprávy o činnosti nebo jednání o uskutečnění divadelních představení.

Jako poslední je v odborech a spolcích zastoupen celocírkevní divadelní spolek **2.2.4. Spolek Česká beseda**, který však v ČT nakonec založen nebyl, a proto jsou jeho součástí jen vzorové stanovy spolku, pokyny k zakládání spolku a oznámení o chystaném založení spolku z roku 1943.

2.4. Místní výbory

2.4.1. Místní výbor a náboženská obec Lanškroun

U písemností Místního výboru a Náboženské obce Lanškroun je struktura ve své podstatě totožná jako u ČT. Mezi vším byl upozornila na sekci 2.4.1.1.1. *Duchovní a pastorační činnost*, kde jsou informace o Zdeňku Balcárkovi, jehož role v NO Lanškroun byla detailněji popsána v první kapitole. V oddíle 2.4.1.2. Spisy rady starších 2.4.1.2.2. *Vznik náboženské obce v Lanškrouně*. Zde jsou záznamy ze schůzí místního přípravného výboru či oznámení o povolení samostatného účetnictví, a nakonec také státní schválení samostatné náboženské obce. V části 2.4.1.2.7. *Budovy sboru a jejich zařízení* dokumenty k jednání o nerealizované koupi domu pro sbor CČS(H) v Lanškrouně z let 1952 a 1953.

2.4.2. Místní výbor Ústí nad Orlicí

V tomto oddíle je nejdůležitější skupinou 2.4.2.1. Jednání o vzniku náboženské obce, kde je zařazeno jednání o propuštění obcí pro nově vznikající náboženskou obec a rozdělení majetku Ústí nad Orlicí či zamítnutí žádosti o vedení samostatného účetnictví z roku 1952.

V sekcích 2.4.3. *Místní výbor Dlouhá Třebová* a 2.4.4. *Místní výbor Řetová* jsou nejzajímavější Statistický výkaz členů z let 1944 a 1945.

III. OSTATNÍ MATERIÁL

1. Tiskoviny

Dělí se na **1.1. Pamětní spisy**, **1.2. Materiály k historii církve**, kde nalezneme třeba popisy budov sboru CČS(H), **1.3. Materiály k osobnostem**, jako jsou podobizny a životopisy např. Karla Farského či Jana Amose Komenského. Poslední skupina **1.4. Církevní a náboženská literatura** obsahuje část knihy o duchovním životě nebo časopis Nový zápas z let 1935 a 1936.

2. Fotografie

Fotografií je celkem 17 kusů. Jejich řazení je následující: **2.1. Fotografie osob**, mezi nimi je 10 kusů fotografií z výletu do Německa a **2.2. Fotografie předmětů a budov**. Je zde také 1 skleněná fotografická deska, na níž je zachycen průvod lidí pravděpodobně při příležitosti náboženské slavnosti. Fotografie se nepodařilo, přes snahu pamětníků, blíže identifikovat, vyjma snímku s biskupem Josefem Pochopem a českotřebovskou farářkou Libuší Hobzovou.

3. Pohlednice

Pohlednic je celkem 23 kusů. V části **3.1. Vyobrazení jednotlivostí** najdeme na pohlednicích např. osobnosti jako byl Jan Amos Komenský či patriarcha CČS(H) Gustav Adolf Procházka, ale také výjev poslední večeře Páně. Nachází se zde také jedno album (**3.2. Album**) v němž je umístěno 5 kusů pohlednic

4. Plakáty

Plakáty jsou děleny na **4.1. Plakáty náboženské obce v České Třebové** a **4.2. Plakáty ostatní**. V obou skupinách nalezneme plakáty na bohoslužby a kulturní akce. V druhé skupině jsou ještě navíc obsaženy plakáty na otevření sborů, např. v Brně-Židenicích z roku 1956.

5. Notový materiál

Jako poslední je řazen notový materiál. Nachází se zde **5.1. Noty a písně k bohoslužbám**, jsou tu např. žalmy, ale největší část tvoří konvoluty vánočních, velikonočních atd. Skupina **5.2. Noty a písně k ostatním příležitostem** obsahuje zase písně k slavnostem jako písně ke dni Karla Farského, písně ke slavnosti mládeže. V sekci **5.3. Ostatní** je např. píseň ktož jsú boží bojovníci. Poslední část **5.4. Notový materiál pro hudební nástroje** obsahuje přede hry a mezihry pro varhany.

Celkově lze zpracováváný archivní fond zhodnotit jako důležitý pramen k náboženské situaci v podhůří Orlických hor od vzniku Československé republiky. Dokumenty z činnosti NO ČT a komunikace s nadřízenými institucemi církevní i státní správy v kombinaci s písemnostmi dalších církví dávají možnost nahlédnout do náboženského života městské komunity na východě Čech a podávají pohled na různé myšlenkové proudy tehdejší společnosti, včetně různých strategií rozvoje církevních společenství a jejich aktivit. Zároveň písemnosti NO ČT poskytují náhled na promítání vlivu státní moci do církevního společenství, zejména v období socialismu.

Fond je rovněž zdrojem demografických poznatků, alespoň co se vývoje členské základny týče. V pamětní knize a evidenci členů NO v ČT lze vyčíst kolik lidí, a i z kterých církví přestoupilo k CČSH, či do kterých církví přestoupilo; jednalo se hlavně o církev římskokatolickou, dále bez vyznání, Jednota bratrská a církev pravoslavná. Jsou zde také doplňující prameny k osobnosti faráře Pavla Boudy.

Bez povšimnutí by také neměla zůstat divadelní a loutkařská činnost NO. Česká Třebová nebyla jediná NO, která projevila lásku k divadlu a loutkám. Bylo by tedy zajímavé zmapovat tyto kulturní činnosti i u ostatních NO, a nejen u nich.

Další prameny k poznání vývoje Náboženské obce CČS(H) v České Třebové

Při bádání týkajícího se CČS(H) v ČT, ale i v jiných náboženských obcích je vhodné navštívit Ústřední archiv CČS(H), který sídlí v budově ústřední rady CČS(H) na ulici Wuchterlova 5 v Praze 6 – Dejvicích. Materiály týkající se ČT nejsou inventarizovány a nejsou ani příliš rozsáhlé, zabírají jen dvě složky. Mapují s přestávkami dění v NO od 30. let do konce 60. let 20. století. Obsahují korespondenci ústřední rady s NO v ČT, a to především ohledně majetkových záležitostí jako byla výstavba sboru či majetkové přesuny, dále jsou zde rozhodnutí o udělení či neudělení finančních příspěvků a také informace ke schválení samostatné NO v Lanškrouně. Prameny k poznání historie NO v ČT a NO, které jsou v obvodu východočeské, nyní královehradecké diecéze, se nacházejí v diecézním archivu se sídlem v Hradci Králové na ulici Ambrožova 728/3. Materiály jsou rovněž neinventarizovány, je ale rozsáhlejší než v Ústředním archivu v Praze, a mapuje delší časový úsek. Začíná ve 30. letech a postupuje, byť mezerovitě, až do současnosti. Největší matérie je z 2. poloviny 40. let do konce let šedesátých. Opět zde můžeme najít korespondenci o majetkových záležitostech, ale ne pouze o stavbě Husova sboru, ale také informace o drobnějších věcech jako bylo harmonium, či schvalování různých oprav sboru. Samozřejmě jsou zde zastoupeny i finanční záležitosti. Dozvídáme se zde více o chodu obce a o personálních záležitostech,

jako byly problémy s obsazením místa učitele náboženství, či místa duchovního správce. Značná část tohoto fondu obsahuje korespondenci ohledně neúspěšné snahy Ústí nad Orlicí o vytvoření samostatné NO, stejně tak informace o v tomto případě úspěšném vzniku NO v Lanškrouně. Nemůžeme nezmínit i dopisy jednotlivých farníků pro diecézní radu, kde si stěžovali na poměry v obci, či na samotné duchovní správce. Další součástí písemností nacházejících se v Hradci Králové jsou fotografická alba s fotkami z církevních oslav.

Informace o životě CČHS poskytují i státní archivy, a to Státní oblastní archiv v Zámrsku (Sbírka východočeských matrik)¹⁹¹ a jeho organizační jednotka Státní okresní archiv Ústí nad Orlicí (fond Farní úřad církve československé Dlouhá Třebová).¹⁹² K pochopení kontextu církve v příslušných lokalitách a v příslušné době samozřejmě slouží i fondy samosprávy (archivy obcí a měst) a státní správy (okresní úřady), zde pro dobu prvorepublikovou se jedná o Okresní úřad Lanškroun, pro okupaci o Okresní úřad Litomyšl, po roce 1945 pak církevní záležitosti řešil okresní církevní tajemník v Ústí nad Orlicí a Lanškrouně (fondy ONV).¹⁹³

5. Záznam o uspořádání archivního fondu

Pořádání uzavřené části archivního fondu provedla a pomůcku ve formě inventáře sestavila Lucie Vrlová na Univerzitě Palackého, Filozofické fakultě, katedry historie během období září 2018–srpen 2019.

Samotný fond NO v ČT není ještě uzavřen z toho důvodu, že NO je stále činná. Písemnosti od roku 2000 jsou používány a uloženy v příruční registratuře NO.

¹⁹¹ Jedná se o matriky Farního úřadu Vysoké Mýto, k němuž ve 20. letech 20. století příslušela velká východní část chrudimského kraje a také část hradeckého, konkrétně se jedná o matriku oddaných, sign. 7638, z let 1921-1927, a matriku zemřelých, sign. 2744, z let 1920-1929.

¹⁹² Fond o velikosti 0,22 bm z let 1922-1960 je v současnosti badatelsky nepřístupný.

¹⁹³ Zmíněné fondy jsou uloženy především v SOKA Ústí nad Orlicí, pouze Okresní úřad v Litomyšli se nachází ve správě SOKA Svitavy, se sídlem v Litomyšli.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo sestavení archivní pomůcky, konkrétně inventáře, k fondu Církve československé (husitské) náboženské obce v České Třebové. Obsahem práce je historie dějin původce od obecných údajů týkajících se vývoje samotné církve a její vnitřní správy až po konkrétní události v České Třebové. Poté následuje historie samotného fondu. Další části jsou věnovány rozboru fondu z archivního hlediska, jednak je rozebírána jeho struktura, kde je stanoveno rovněž pořádací schéma fondu. Poté následuje rozbor obsahu fondu, kdy je u každého oddílu podán stručný nástin toho, co zde badatel může nalézt.

Archivní pomůcka by měla sloužit badatelům k lepší orientaci ve fondu a také ke studiu problematiky církevních dějin po roce 1918.

Seznam pramenů

Depozitář Církve československé husitské v České Třebové, fond Náboženská obec Církve československé husitské Česká Třebová

Archiv diecéze královehradecké Církve československé husitské, fond diecézní rada Církve československé husitské

Schematismus královehradecké diecéze církve československé husitské. Hradec Králové 1985.

Ústava Církve československé. In: Věstník ministerstva školství a národní osvěty. Praha 1921, roč. III, číslo 21.

Ústřední archiv a muzeum Církve československé husitské Praha, fond Náboženská obec Církve československé husitské Česká Třebová.

Seznam literatury

HLAVSA, Jan: *Revitalizace náboženské obce*. [online] Praha 2016. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova v Praze Husitská teologická fakulta. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120239629> [cit. 2019-07-22]

JINDRA, Martin: *Sáhnout si do ran tohoto světa. Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938-1945*. Praha 2017, s. 351-365.

KAŇÁK, Bohdan: *Řád pro archivy, knihovny a sbírky církevních památek v církvi Československé husitské. Směrnice pro vedení a výkon správy archivů náboženských obcí Církve československé husitské*. Praha 1990.

MAREK, Pavel: *K problematice církevního rozkolu v Československu v roce 1920*. In: Český časopis historický. 2001, roč. 99, č. 1, s. 85-120.

OTAVOVÁ, Jaroslava: *Anežka Ebertová: Život a dílo*. Praha 2012. Bakalářská práce.

PLHÁK, Jiří: *80 let náboženské obce Církve československé husitské ve Vysokém Mýtě 1921-2001*. Vysoké Mýto 2001.

SAKAŘ, Vladimír: *Církev československá husitská a husitství*. In: Husitský Tábor. Sborník husitského muzea. Tábor 1999, roč. 12, s. 55-63.

SLAVÍKOVÁ, Věra: *Archivní dokumenty uložené na farních úřadech. Historie, pořádání a inventarizace*. Olomouc 2014.

SLAVÍKOVÁ, Věra – DUŠEK, Radim: *Kostel sv. Prokopa v Dlouhé Třebové, sakrální stavby, kříže a boží muka*. Ústí nad Orlicí 2002.

ŠEBEK, Jaroslav.: *Církev československá (husitská)*. In: *Akademická encyklopedie českých dějin*. Sv. 1. Praha 2009, s. 328-331

ŠIMSOVÁ, Milena: *Prošli jsme v jeho síle. Evangelíci v čase druhé světové války*. Praha 2003.

VELEŠÍK, Vladimír: *Českotřebovská farnost v letech 1918-1948*, In: *Českotřebovská farnost v historii*, Česká Třebová 2004.

WANNER, Michal a kol.: *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Druhé, doplněné a rozšířené vydání. Praha 2015.

WOLF, Vladimír: *Počátky církve československé v severovýchodních Čechách 1920-1925*. Hradec Králové 2008.

ZLÁMAL, Bohumil: *Příručka českých církevních dějin. VII. Doba československého katolicismu (1918-1949)*. Olomouc 2010.

Seznam zkratk

CČS(H)	Církev československá (husitská)
ČSD	Československé státní dráhy
ČT	Česká Třebová
FO	filiální obec
NO	náboženská obce
RST	rada starších
ZK ČSD	závodní klub československých státních drah

Inventární seznam

I. ÚŘEDNÍ KNIHY

1. Úřední knihy farního úřadu

1.1. Matriky

1	Matrika (narození, oddaní, zemřelí) česky, 30,3 x 41,8 cm, 91 ff., kožená v., zachovalá	1950-1952	1
2	Kniha křtů jinověrců česky, 31,5 x 47,5 cm, 6 ff., papírová v., zachovalá	1940-1944	2
3	Kniha narozených česky, 31,5 x 47,5 cm, 30 ff., papírová v., zachovalá	1955–1963	3
4	Kniha oddaných česky, 31,5 x 47,5 cm, 1 f., papírová v., zachovalá	1951	4
5	Kniha zemřelých česky, 31,5 x 47,5 cm, 24 ff., papírová v., zachovalá	1955–1961	5

1.2. Knihy bohoslužeb a biblických hodin

6	Knihy účastníků biblických večerů v České Třebové česky, 14 x 20,7 cm, 40 ff., polokožená v., zachovalá	1958-1960	6
7	Knihy účastníků biblických večerů v Ústí nad Orlicí česky, 14 x 20,7 cm, 40 ff., polokožená v., zachovalá	1958-1959	7

2. Úřední knihy rady starších

2.1. Knihy pamětní a knihy instrukcí

08	Pamětní kniha česky, 25 cm x 33,6 cm, 221 pag., kožená v., zachovalá	1923-1914	8
----	---	-----------	---

2.2. Knihy zápisů ze schůzí

9	Kniha programů a prezenčních listin z plenárních schůzí rady starších česky, 20,7 x 31,7, 99 ff., polokožená v., poškozená	1938-1949	9
10	Zápisy ze schůzí rady starších česky, 21 x 30,2 cm, 93 ff., kožená v., zachovalá	1949-1955	10

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Knihy
11	Knihy přítomných na schůzích rady starších česky, 14 x 20,7 cm, 40 ff., polokožená v., zachovalá	1952-1966	11
2.3. Knihy evidence členů			
12	Členská kniha (vč. aktualizovaného soupisu členů, evidence zemřelých členů a dětí, které dosáhly 16 let) česky, 26 x 41,5 cm, 211 ff., polokožená v., zachovalá	1922-1946	12
13	Členská kniha (dle obcí – Česká Třebová, Parník, Rybník, Zhoř, soupis církevních daní) česky, 42,5 x 33,7 cm, 68 ff., polokožená v., zachoval	1939-1942	13
14	Členská kniha (dle obcí – Česká Třebová, Parník, Rybník) česky, 18,5 x 31,6 cm, 106 ff., látková v., zachovalá	1927-1935	14
15	Členská kniha (dle obcí – Česká Třebová, Parník, Rybník, Zhoř) česky, 21 x 30 cm, 99 ff., polokožená v., zachovalá	1947-1951	15
16	Vývoj členské základny (včetně inventáře sborů České Třebové, Dlouhé Třebové, Ústí nad Orlicí) (Na přední desce: Statistický ¼ výkaz. Inventáře sborů od poloviny sešitu.) česky, 14,5 x 20,7 cm, 59 ff., polokožená v., zachovalá	1941-1953	16
2.4. Inventární knihy			
17	Knihovna farního úřady česky, 21,4 cm x 34, 104 ff., polokožená v., zachovalá	1921-1984	17
18	Inventář movitého majetku česky, 30,4 x 42, 18 ff., papírová v., zachovalá	1945-1951	18
2.5. Účetní knihy			
2.5.1. Pokladní knihy			
19	Pokladní kniha (Kniha příjmů a vydání vč. seznam plátců daně, výroční zpráva, sbírka na vánoční nadílku) česky, 20,3 x 32,2 cm, 38 ff., papírová v., poškozená	1923-1926	19
20	Pokladní kniha (Kniha příjmů a vydání vč. evidence církevní daně a sbírek, výroční zpráva, seznam zemřelých) česky, 26,5 x 41 cm, 243 ff., polokožená v., zachovalá	1926-1931	20

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Knihy
21	Pokladní kniha (Česká Třebová, Dlouhá Třebová Řetová-Přívrat, Ústí nad Orlicí) česky, 15,7 x 30,9 cm, 78 ff., papírová v., špinavá	1931-1936	21
22	Pokladní kniha (Kniha příjmů a vydání Česká Třebová, Dlouhá Třebová, evidence církevní daně, účetnictví odborů), dále vedena jako Pomocná kniha k účetnímu deníku česky, 28 x 42 cm, ff. 207, papírová v., zachovalá	1932-1937, 1942-1945	22
23	Pokladní kniha česky, 20 x 33,6 cm, 91 ff., polokožená v., poškozená	1942-1947	23
24	Pokladní kniha česky, 21,4 x 29,4 cm, 106 ff., papírová v., zachovalá	1952-1963	24
25	Pokladní kniha česky, 22, 3 x 31, 56 pag. (původní paginace) papírová v., špinavá	1966-1972	25
2.5.2. Účetní deníky			
26	Účetní deník (Kniha příjmů a výdajů vč. odborů a místních výborů) česky, 53 x 33,7 cm, 114 ff., polokožená v., poškozená	1946-1951	26
27	Účetní deník (Česká Třebová, Dlouhá Třebová, Ústí nad Orlicí, Lanškroun) česky, 43 x 29,8 cm, 100 pag (původní paginace), polokožená v., poškozená	1951-1954	27
28	Účetní deník česky, 29,6 x 20,7 cm, 640 ff., papírová v., zachovalá	1954-1978, 1989-1990	28
2.5.3. Pomocné knihy k účetnímu deníku			
29	Pomocná kniha k účetnímu deníku česky, 21,5 x 30,1 cm, 200 pag (původní paginace), polokožená v., zachovalá	1950 (1954)	29
30	Pomocná kniha k účetnímu deníku česky, 21,5 x 30,4 cm, 200 pag (původní paginace), polokožená v., zachovalá	1951	30

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Knihy
31	Pomocná kniha k účetnímu deníku (Kniha příjmů a vydání (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí) česky, 20,9 x 29,9 cm, původní paginace po stranu 83, nová foliace 12 ff., papírová v., zachovalá	1952	31
32	Pomocná kniha k účetnímu deníku (Kniha příjmů a vydání (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí) česky, 20,5 x 29 cm, 75 pag (původní paginace), polokožená v., zachovalá	1953	32
2.5.4. Hlavní knihy			
33	Hlavní kniha (vč. měsíčního vyúčtování) česky, 42 x 29,5 cm, 8 ff., papírová v., zachovalá	1953	33
2.5.5. Legitimační knihy			
34	Legitimační kniha (vč. výkazu jmění) česky, 34,5 x 42 cm, 48 ff., polokožená v., zachovalá	1938-1947	34
35	Legitimační kniha česky, 20,7 x 29,5 cm, 16 ff., papírová v., zachovalá	1943-1944	35
2.5.6. Dílčí účetní knihy			
36	Kniha příjmů a vydání na výstavbu Husova sboru („Husův sbor“ Účty příjmů, vydání, darů a prodaných cihel Husova sboru) česky, 16 x 28,7 cm, 28 ff., polokožená v., zachovalá	1927-1942	36
37	Kniha peněžitých darů česky, 20,7 cm x 30,7 cm, 47 ff., látková v., zachovalá	1935-1938	37
<u>3. Úřední knihy odborů a spolků</u>			
38	Členská kniha – seznam členů Jednoty mládeže česky, 15 x 29,8 cm, 64 ff., polokožená v., zachovalá	[1935-1950]	38
39	Hlavní kniha (Pokladní kniha sociálního odboru církve českomoravské) česky, 53 x 38 cm, 30 ff., polokožená v., zachovalá	1938–1947	39

II. SPISOVÝ MATERIÁL FARNÍHO ÚŘADU

1. Registraturní pomůcky

1. 1. Registraturní pomůcky farního úřadu

40	Jednací protokol farního úřadu česky, 20,6 x 33,8 cm, 98 ff., polokožená v., zachovalá	1934–1942	40
41	Jednací protokol farního úřadu česky, 21 x 33,4 cm, 78 ff., polokožená v., zachovalá	1942–1950	41
42	Jednací protokol farního úřadu česky, 21,4 x 33,4 cm, 98 ff., polokožená v., zachovaná	1950-1951	42
43	Podací protokol farního úřadu česky, 21,8 x 29,8 cm, 102 ff., polokožená v., zachovalá	1953-1963	43
44	Podací protokol farního úřadu česky, 20,7 x 33,5 cm, 199 ff., látková v., zachovalá	1964-1966	44

1.2. Registraturní pomůcky rady starších

45	Podací a jednací protokol rady starších (nejprve registry, pak zvlášť došlá a odeslaná pošta) česky, 21 x 33,5 cm, 50 ff., polokožená v., zachovalá	1925-1928	45
46	Podací protokol rady starších (přijatá, odeslaná pošta) česky, 21,5 x 33,8 cm, 100 ff., polokožená v., zachovalá	1929–1948	46
47	Jednací protokol rady starších česky, 21,5 x 33,8 cm, 100 ff., polokožená v., zachovalá	1929-1941	47
48	Jednací protokol rady starších česky, 21 x 30,4 cm, 158 pag, (původní paginace) polokožená v., zachovalá	1948-1953	48

2. Spisy

2.1. Spisy farního úřadu

2.1.1. Duchovní a pastorační činnost

2.1.1.1. Ústavy, řády, normálie

49	Ústava Církve československé, 6 ff.	1921	1
----	-------------------------------------	------	---

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
50	Řád pro místní radu Církve českomoravské v jednotlivých politických obcích a osadách, 6 ff.	1923	1
51	Kárný řád CČS(H), 14 ff.	1931	1
52	Učení náboženství křesťanského pro věřící Církve československé. Návrh pro sněm, 24 ff.	1931	1
53	Učení náboženství křesťanského (základy věrouky Církve československé z I. sněmu), 14 ff.	1948	1
2.1.1.2. Úřední věstníky, časopisy, zprávy církevní, oběžníky			
54	Úřední věstník Církve československé, 476 ff.	1929-1930, 1935-1944, 1950-1951	1
55	Úřední zprávy Církve československé, 85 ff.	1955-1965	1
56	Věstník sociální služby, 16 ff.	1939-1942	1
57	Výroční zpráva Ústředí sociální práce, 48 ff.	1939-1949	1
58	Oběžníky od ústřední rady v Praze, 264 ff.		2
59	Oběžníky od diecézní rady v Hradci Králové, 261 ff.	1950,1952-1956	2
2.1.1.3. Přípisy od státu			
60	Instrukce k volbě místního národního výboru, 1 f.	1950	2
61	Věstník zemské rady osvětové v Praze, 72 ff.	1946-1947	2
62	Pastýřský list, list nemocným, pastorační oběžníky, 40 ff.	1942, 1948, 1949, 1952, 1954, 1964	3
63	Propagační materiály církve (misijní činnost, výzva ke vstupu do církve, podklady pro výrobu nástěnky, včetně biblických citátů a obrázků), 12 ff.	[1945-1970]	3
2.1.1.4. Korespondence			
64	Korespondence s nadřízenými církevními úřady (dotazníky k činnosti obce, pozvánky na schůze a rady, činnost kulturního referenta, ztracené diapositivy), 22 ff.	1950–1957	3

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
65	Korespondence ohledně návštěvy biskupa (program návštěvy), 3 ff.	1952	3
66	Korespondence s farními úřady (nákup tiskovin, pomoc při koupi automobilu, zaslání fotografií sboru), 7 ff.	1938, 1950, 1952	3
67	Pastorační korespondence (jednání a křtech, svatbách, pohřbech mimo náboženskou obec), 16 ff.	1947-1955 (1971)	3
68	Výkaz duchovní a pastorační činnosti, 3 ff.	1957	3
2.1.1.5. Personálie			
69	Příprava a studium teologie členů obce (pozdávka na svěcení, studium teologie, statistika bohoslovců, Anežka Kubištová – pozvání na svěcení a svatbu), 69 ff.	1949-1955	3
70	Zastoupení, výpomoc v duchovní správě (zastoupení při bohoslužbách, doklady o výpomoci), 40 ff.	1952-1955, 1957	3
71	Žádosti a schválení dovolené duchovních (Oldřich Benátský, Josef Vápeník), 10 ff.	1954-1957, 1960, 1963	3
72	Žádosti o místo duchovního (Oldřich Benátský, Josef Vápeník), 10 ff.	1930, 1938, 1946, 1948, 1950, 1952, 1954	3
73	Administrování duchovní správy zpráva o situaci obsazení místa faráře, 2 ff.	1944, 1946	3
74	Vzdělávání duchovních, 2 ff.	1959	3
2.1.1.6. Duchovní náboženské obce			
75	Vincenc Rohlíček (smlouva, pokárání, dovolená), 4 ff.	1934, 1935	3
76	Pavel Bouda (exekuce, smlouvy, korespondence, jednání o ustavení farářem, jednání o dávkách za věznění během 2. světové války), 42 ff.	1934-1938, 1940-1942, 1946-1947, 1952	3
77	Miroslav Buchar (situace v obci, korespondence), 7 ff.	1941, 1942, 1944	3

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
78	Jan Podzimek (smlouva, změna pracovních pozic, oznámení o trestním řízení), 19 ff.	1942, 1944, 1946	3
79	Josef Kollert (smlouva, účty), 4 ff.	1945	3
80	Jan Pachtl (ustanovení farářem, smlouva, oznámení o nemoci, korespondence), 10 ff.	1946, 1947, 1950, 1954	3
81	Jindřich Velecký (spor o byt, korespondence, pozvánka), 20 ff.	1951-1955	3
82	Radek Hobza (přednášky, výpisky), 16 ff.	[1964-1979]	3
2.1.2. Bohoslužby			
83	Směrnice pro kázání v rámci liturgického roku 103 ff., 1 vložený list s modlitbou	1976	3
84	Pořad bohoslužby. Modlitby úvodní a odpovědi pro české bohoslužby, 2 ff.	[1930-1945]	3
85	Přehled duchovních a bohoslužebných úkonů, 2 ff.	1954	3
86	Měsíční plány bohoslužeb (korespondence k bohoslužbám), 33 ff.	1951, 1952, 1954, 1955	3
87	Ohlášky a oznámení týkající se bohoslužeb, 30 ff. 1 (stížnost na obsah ohlášek)	926, 1928, 1941 1951-1952, 1954	3
88	Ohlášky snoubenců, 3 ff.	1941, 1943	3
89	Ohlášky na různé akce (kulturní, společenské a sborové), 15 ff.	1949, 1950, 1952, 1958	3
90	Biblické citáty na pohřby, 4 ff.	[1945-1970]	3
2.1.3. Výuka náboženství a duchovní péče o děti a mládež			
2.1.3.1. Metodiky, nařízení, korespondence			
91	Nařízení a směrnice k výuce náboženství, 17 ff.	1941, 1947, 1948, 1954	4

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
92	Metodický materiál pro nedělní školu a výuku náboženství, 43 ff.	1950	4
93	Změna vedoucího péče o mládež, 2 ff.	1939, 1941	4
94	Požadavek školní výchovy mládeže bez vyznání, 1 f.	1947	4
95	Duchovní péče o vysokoškoláky (žádost o seznam jmen abiturientů středních škol), 1 f.	1948	4
96	Hlášení o činnosti duchovní péče o děti a mládež, 13 ff.	1952	4
2.1.3.2. Učitelé, výuka a evidence dětí			
97	Učitelé a výuka (odměny, korespondence ohledně nemocenského pojištění, přehled vyučujících, stížnost na učitele, nedostatek učitelů, zkoušky učitelů), 24 ff.	1938, 1942, 1948, 1950-1952, 1955, 1961, 1963	4
98	Biblické hodiny (finanční náhrady, hlášení biblických hodin, statistika účasti), 20 ff.	1952-1955, 1960	4
99	Evidence dětí (seznamy, statistika dětí, pozvánka na výuku), 21 ff.	1951, 1952, 1955, 1958, 1967	4
100	Učební pomůcky (nabídka textů, obrázky k výuce, programy besídek, pracovní listy), 248 ff.	1952, 1945, 1946, [1950-1970]	4
2.1.4. Ostatní laičtí zaměstnanci			
101	Kurz pro laické zaměstnance, 1 f.	1953	4
102	Plán práce zaměstnanců, 1 f.	1955	4
103	Evidence, seznamy a výkazy počtu zaměstnanců, 10 ff.	1949, 1950, 1952, 1953, 1955, 1961	4
104	Platy zaměstnanců (instrukce k vyplácení platů, výkazy mezd, platy duchovních a laických zaměstnanců), 32 ff.	1941, 1948-1950, 1954-1957	4
105	Návrhy pracovních smluv a varhaníky a uklízečkou, 6 ff.	1953	4
106	Žádosti o místo domovníka, 3 ff.	1942, 1955	4

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
107	Marie Šebrlová (smlouva, stížnosti, výpověď), 6 ff.	1939-1942, 1944	4
108	Pracovní smlouva s Augustem Hadincem, 1 f.	1945	4
109	Jiří Šebek (smlouva, stížnosti, výpověď, soudní předvolání), 19 ff.	1953, 1955, 1957, 1958	4

2.1.5. Matriční záležitosti

2.1.5.1. Křty a legitimizace dětí

110	Oznámení o narození, 1197 ff.	1934-1952	4-5
111	Zápis o legitimizaci nemanželského dítěte, 2 ff.	1936	5
112	Křty dětí přestupujících v Církvi československé (oznámení o narození, dotazníky ke křestnímu zápisu), 30 ff.	1928, 1935, 1928, 1935, 1937, 1940, 1941, 1943, 1945, 1946	5
113	Korespondence ke křtům (oznámení o křtu, křestní zápisy, žádosti o křestní zápisy), 35 ff.	1935, 1938, 1941-1978	5

2.1.5.2. Manželské záležitosti

114	Snubní protokoly, 1868 ff.	1934-1949, 1952	6-7
115	Opovědění prohlášek, 28 ff.	1935-1937, 1939, 1941, 1948	8
116	Oddací listy, 2 ff.	1934	8
117	Korespondence k manželským záležitostem (žádost o dispens, potvrzení sňatku), 6 ff.	1948, 1950	8

2.1.5.3. Úmrtí

118	Listy o prohlídce mrtvého, 4 ff.	1969, 1971, 1976	8
119	Oznámení o zpopelnění, 35 ff.	1935-1954, 1965, 1966, 1968	8
120	Korespondence k úmrtí (oznámení o úmrtí a kremaci, parte), 12 ff.	1947, 1952, 1954, 1957, 1963-1967	8

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	2.1.5.4. Korespondence v matričních záležitostech		
121	Korespondence týkající se matrik (oddělené vedení matrik, žádosti o výpis z matrik) 5 ff.	1934, 1947, 1950, 1952, 1959	8
	2.2. Spisy rady starších		
	2.2.1. Ústavy, řády, normálie		
122	Sbírka zákonů Československé republiky o hospodářském zajištění církví, 13 ff.	1949	8
123	Ústava církve československé, 12 pag (původní paginace)	1921	8
124	Ústava církve československé, 47 pag (původní paginace, 2 totožné exempláře)	1947	8
125	Schematismus Církve československé husitské 38-623 pag, (původní paginace) ze začátku nově označených 18 folií	1933	8
126	Řád pro knihovny při duchovní správě a radě starších, 10 ff.	1933	8
127	Jednací řád, 2 ff.	[1955-1959]	8
128	Řád pro účetní archivy náboženských obcí Církve československé, 3 ff.	1957	8
129	Zřízení Církve československé, organizační řád, nová organizace diecézí, 12 ff.	1961	8
	2.2.2. Úřední věstníky, oběžníky		
130	Úřední list republiky Československé, 11 ff.	1951	8
131	Úřední věstník, 31 ff.	1940, 1942, 1944	8
132	Církevní věstník, 61 ff.	1950-1953	8
133	Věstník sociální služby, 30 ff.	1939-1941	8
134	Výroční zpráva Ústředí sociální práce 31 pag. (původní paginace)	1948	8
135	Informace křesťanské mírové konference, 104 ff.	1971-1973	8

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
136	Oběžníky od ústřední rady v Praze, 619 ff.	1937–1938, 1940–1965	9
137	Oběžníky od diecézní rady v Hradci Králové, 299 ff.	1933, 1942, 1944–1945, 1949–1952, 1954–1964	10
2.2.3. Náboženská obec			
138	Obvod náboženské obce (změny hranic a kontrola obvodu, vytyčení kompetencí mezi náboženskými obcemi), 11 ff.	1932, 1950, 1952, 1955, 1956, 1959	10
139	Změna jména náboženské obce v knihovních zápisech na českomoravská, 1 f.	1941	10
140	Plány práce náboženské obce (plnění pracovního plánu, úkoly náboženské obce), 17 ff.	1949–1954	10
2.2.4. Valná shromáždění			
141	Listiny přítomných na výročních shromážděních náboženských obcí v České Třebové, 5 ff.	1928, 1938, 1952	10
142	Zápisy valných shromáždění a schůzí, (zápisy, proslov), 22 ff.	1930, 1936, 1952	10
143	Konání valných shromáždění (oznámení o valném shromáždění, oznámení o uskutečnění valného shromáždění, povolení, pozvánky), 47 ff.	1931, 1938, 1943 1944, 1947, 1950–1959, 1963, 1966	10
144	Úpravy programu a reakce na usnesení valného shromáždění, 5 ff.	1941, 1952	10
2.2.5. Rada starších – organizační záležitosti			
145	Pověření k jednání za náboženskou obce, 1 f.	1939	10
146	Zpráva o vztazích v náboženské obci situace mezi radou starších a farářem, 3 ff.	1939	10
147	Volby rady starších (rezignace, sliby, kandidátní listiny, korespondence, seznamy členů), 27 ff.	1939, 1940, 1942, 1947, 1949–1952, 1955, 1956, 1960, 1964	10

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
148	Schůze rady starších (omluvy, pozvánky, korespondence), 20 ff.	1939, 1950-1952, 1962	10

2.2.6. Přípisy státních úřadů pro radu starších

149	Protektorátní přípisy (jmenování svépomocné ochrany, zákaz shromažďování), 6 ff.	1942	10
150	Přípisy krajského národního výboru ohledně památkové péče, 4 ff.	1955	10
151	Přípisy okresního národního výboru Ústí nad Orlicí (instrukce, kontrola daní, přiděl dřeva), 6 ff.	1947, 1950 1956	10
152	Přípisy okresního církevního tajemníka (středisko pro církevní potřeby, instrukce k vyplnění rozpočtů, výkazů o práci), 9 ff.	1950, 1952, 1954, 1963	10
153	Přípisy místního národního výboru v České Třebové (sjezd budovatelů, budovatelská soutěž, pozvánky na schůze a akce, žádosti o spolupráci), 12 ff.	1950, 1952, 1955	10
154	Přípis Národní fronty (výzva Českého červeného kříže k darování krve), 1 f.	1955	10

2.2.7. Korespondence

2.2.7.1. Nadřízené církevní instituce

155	Korespondence s ústřední radou v Praze (zaslání oběžníku, návštěva v České Třebové), 2 ff.	1949, 1952	10
156	Korespondence s diecézní radou v Hradci Králové (přípisy, pochvala, povolení, žádost o výpomoc), 5 ff.	1939, 1943, 1950, 1954, 1955	10
157	Oběžníky od pardubického okrsku (povinné brigády, přípravy oslav, nabídka plastik, instrukce k církevním obřadům a k chodu náboženské obce), 7 ff.	1950, 1960-1963, [1950-1959]	10
158	Korespondence s náboženskou obcí v České Třebové (zástup v duchovní správě, nabídka diapozitivů, vrácení lístků), 6 ff.	1952-1954, 1958	10
159	Korespondence ohledně okrskových instruktáží, 4 ff.	1954, 1959	10

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
160	Pozvánky na akce konané okrskem Pardubice (např. dětský den, pěvecké odpoledne), 8 ff.	1950, 1954, 1955, 1957, 1964	10
161	Okrskové porady, shromáždění, synody, besedy (oznámení o svolání schůzí, korespondence, časový plán schůzí), 111 ff.	1950-1954, 1955-1961 1963	10
162	Plán práce okrsku a přehled jeho plnění, 4 ff.	1951-1954	10
2.2.7.2. Další církevní instituce			
163	Akademický klub Tábor (příhláška do klubu, žádost o finanční příspěvek, nabídka tiskovin, dotaz na koupi domu), 28 ff.	1940-1950	10
164	Plakát o celocírkevní sbírce ve prospěch Akademického klubu Tábor, 1 ks	[1946-1950]	10
165	Pozdravy pro duchovní a členy rady starších (pozdrav od faráře J. Čecha, pohlednice pro Františku Rottrovou), 1 f., 2 ks pohlednic	1952, 1976	11
166	Korespondence s jinými náboženskými obcemi ohledně zajištění zájezdů (jednání o ubytování, objednávky zájezdů), 13 ff.	1952, 1953, 1956	11
167	Žádosti jiných náboženských obcí o finanční pomoc (na stavbu kulturního domu, podpora muzea, podpora nemocných), 16 ff.	[1930-1939], 1938, 1942, 1950, 1951, 1991	11
168	Korespondence s vnitrocírkevními institucemi (zotavovna pro děti, dětský domov Karla Farského), 20 ff.	1950, 1952	11
2.2.7.3. Korespondence s redakcemi časopisů a vydavatelství			
169	Žádosti o otištění pozvánky na kladení základního kamene budovy české státní školy v Rybníku, 1 f.	1928	11
170	Korespondence s redakcí časopisu „Ohlas nového života“ v Pardubicích (žádosti o otištění příspěvků), 2 ff.	1939, 1941	11
171	Korespondence s redakcí časopisu východočeské „Záře“ (žádosti o otištění příspěvků), 3 ff.	1948	11

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
172	Korespondence s redakcí „Český zápas“ (zvýšení odběru, vyúčtování za odběr časopisu, nabídka postu kolportéra časopisu, žádosti o otištění příspěvků), 16 ff.	1948, 1949, 1952, 1954, 1955	11
173	Nabídky a objednávky úředních časopisů a církevních tiskovin (objednávky a rušení předplatného), 5 ff.	1950, 1952, 1955	11
174	Seznamy nabízených knih a publikací, 38 ff.	[1945-1960] 1928, 1980	11
175	Korespondence s tiskovým družstvem Blahoslav (nabídka biblických textů, zprávy o činnosti družstva), 6 ff.	1950, 1952-1959, 1961	11
176	Nabídky (kulturní akce, tiskoviny, knihy, učebnice), 12 ff.	1938, 1948, 1950, 1952	11
2.2.7.4. Odeslaná korespondence			
177	Blahopřání k narozeninám (blahopřání pro patriarchu Františka Kováře, pro činovníky rady starších), 20 ff.	1943, 1944, 1946, 1948, 1950, 1955, 1957-1960	11
178	Děkovné dopisy k různým příležitostem (poděkování za blahopřání k narozeninám, díky za odvedenou práci, za účast na pohřbu), 12 ff.	1937, 1942, 1943, 1948, 1956, 1957	11
2.2.8. Konference, sněmy, shromáždění			
179	Podklady, účast a usnesení II. sněmu Církve československé (sbírky návrhů, poselství, usnesení sněmu), 331 ff.	1946, 1947	11
180	Jednací řád sněmu, 32 ff.	1950	11
181	Zprávy, projevy z celocírkevních a diecézních konferencí a synod, 71 ff.	1945, 1948-1950	11
182	Organizační záležitosti týkající se konferencí a sněmů (omluvy z konferencí, žádost o povolení konference, hlášení jmen účastníků, změna termínu), 10 ff.	1949, 1950, 1955-1956, 1961	11

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
2.2.9. Evidence členů			
2.2.9.1. Kartotéky			
183	Osobní dotazníky členů, 86 ff.	[1940-1955]	11
184	Evidenční lístky členů, 832 ff.	[1923-1965]	12
185	Evidenční lístky zemřelých členů, 189 ff.	[1925-1965]	13
186	Evidenční lístky členů, kteří vystoupili z církve, 502 ff.	[1925-1965]	13
187	Evidenční lístky odstěhovaných členů, 55 ff.	[1925-1965]	13
188	Evidenční lístky přistěhovaných do České Třebové, 16 ff.	1931, 1933	13
189	Evidenční lístky přistoupení do církve bez udání předchozího vyznání, 64 ff.	[1923-1930] 1921-1927, 1929-1936, 1939	13
190	Evidenční lístky přistoupení do církve bez předchozí příslušnosti k jiné církvi, 119 ff.	1924-1927, 1929-1942	13
191	Evidenční lístky přestoupení z jiných církví, 12 ff.	1935-1937, 1939, 1940	13
192	Evidenční lístky přestoupení z římskokatolické církve, 226 ff.	1921-1941	13
2.2.9.2. Korespondence týkající se evidence členů			
193	Instrukce k vedení členské matriky 22 pag. (původní paginace), 3 totožné exempláře	1949	13
194	Oznámení o vystoupení z Církve československé, 5 ff.	1948, 1949, 1952, 1954	13
195	Evidence nově příchozích do náboženské obce v České Třebové, 10 ff.	1948, 1950, 1951, 1954, 1959	13
196	Evidence odstěhovaných členů do jiné náboženské obce, 3 ff.	1952, 1959	13
197	Legitimace (podklady k legitimacím, žádosti o legitimace, příspěvkové známky), 11 ff.	1950, 1951	13

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
198	Podklady pro kartotéku členů (korespondence k předávání kartotéčních lístků), 29 ff.	1952, 1954	13
2.2.10. Budova sboru a její zařízení			
2.2.10.1. Nemovitosti			
199	Pravidla a podmínky fondu pro stavbu Husova sboru, f 1.	1927	14
200	Neschválení koupě domu od Jaroslava Velinského, 1 f.	1938	14
201	Pronájem a zapůjčení bohoslužebné místnosti (jednání o pronájmu, povolení používání prostor v chlapecké škole), 8 ff.	1923, 1929, 1936, 1938, 1954	14
202	Nabídka výměny domu čp 900 za dům čp. 944 od firmy Pišl, 3 ff.	1942	14
203	Půdorys domu čp. 900, 1 f.	[1942-1950]	14
204	Zábor budovy vojenskou správou, 1 ff.	1952	14
205	Pozemkové záležitosti (jednání o odkoupení pozemku), 3 ff.	1944, 1960, 1962	14
206	Opravy sboru (brigádnická povinnost, oprava střechy, podkroví, prádelny, oprava parket, elektrického vedení, návrh oprav a investic), 84 ff.	1942, 1949 1950, 1952, 1954, 1955, 1957-1964	14
207	Kolumbárium (vrácení peněz za pronájem schránky, schéma Kolumbária), 5 ff.	1945	14
208	Škody na majetku (škody po povodni, závada vodovodního potrubí), 8 ff.	1942, 1954, 1955, 1958, 1962	14
209	Provoz sboru (komunální služby, čištění komínů), 9 ff.	1957, 1962-1964	14
210	Pojištění movitého i nemovitého majetku náboženské obce (Česká Třebová, Dlouhá Třebová), 2 ff.	1949, 1963	14
211	Pronájem zahrady (nájemní smlouvy, zrušení smluv), 25 ff.	1939, 1952-1954	14
212	Pronájem budovy sboru a místností (pro kurz německého jazyka a pro adventisty), 17 ff.	1943, 1957, 1963	14

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	2.2.10.2. Movité věci		
213	Inventarizace majetku, 1 f.	1955	14
214	Předměty sloužící k liturgii (objednávka mešního vína, jednání o koupi a prodeji harmonia a pianina, nový bohoslužebný stůl, bohoslužebné konvičky), 41 ff.	1938, 1950-1954	14
215	Předměty sloužící provozu sboru (nákup propagační skříňky, barvy, sporáku a židlí, prodej stolů, lavic, cyklostyl), 14 ff.	1949-1955	14
216	Hlášení předmětů (památky, kov), 6 ff.	1944	14
217	Zápůjčky (stůl, promítačka), 2 ff.	1949, 1954	14
	2.2.11. Archiv, spisovna a kronikářské záležitosti		
	2.2.11.1. Archiv, spisovna		
218	Seznam písemností archivu rady starších, 2 ff.	[1947-1960]	14
219	Seznam převzatého materiálu pro úřadování, movitého majetku a knih od místního odboru bývalé národní jednoty severočeské v České Třebové, 1 f.	1941	14
220	Zpráva z revize spisovny a archivu, náprava nedostatků, 4 ff.	1949, 1950, 1957	14
221	Objednávka krabic pro archiválie, 1 f.	1951	14
222	Odklad školení archivářů, 1 f.	1952	14
223	Instrukce k posílání dopisů, 3 ff.	1960	14
	2.2.11.2. Kronikářské záznamy		
224	Soupis historie obce, 17 ff.	[1930-1950]	14
225	Podklady pro kroniku, 6 ff.	1948	14
226	Podklady pro oslavy výročí založení sboru v České Třebové (korespondence), 6 ff.	1943, 1948	14

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
227	Návrh na záznam do pamětní knihy, 5 ff.	1951	14
2.2.12. Církevní slavnosti			
228	Promluva ke slavnosti upálení Jana Husa, 22 ff.	1949	14
2.2.12.1. Představení konané v České Třebové			
229	Divadelní představení (pokuta, jednání o povolení divadelní hry), 5 ff.	1939, 1943	14
230	Koncerty, pěvecký kroužek (korespondence, účast na koncertech, oznámení o koncertech), 7 ff.	1949, 1950, 1952, 1954	14
231	Jiné akce (večírek, Husova slavnost, podpora mírových akcí, přednášky), 7 ff.	1933, 1950, 1952, 1955	14
2.2.12.2. Pozvánky na akce konané NO v České Třebové			
232	Pozvánky na akce konané v České Třebové (schůze, ideové porady, koncerty, přednášky, výročí posvěcení kostela), 12 ff.	1947, 1952, 1955, 1964	14
2.2.12.3. Pozvánky jiných náboženských obcí a institucí			
233	Pozvánky na otevření sborů, odhalení pomníků, 40 ff.	1935, 1950, 1952, 1954-1956, 1958	14
234	Pozvánky na oslavy výročí sborů, 2 ff.	1947, 1950, 1956	14
235	Pozvánky na akce konané jinými náboženskými obcemi (duchovní slavnosti, dětský den, koncerty, kurzy, konference), 16 ff.	1946, 1951, 1952, 1954, 1955, 1957, 1959, 1964	14
236	Pozvánky spolků a škol z České Třebové a okolí (položení základního kamene, kurzy), 3 ff.	1928, 1941, 1943	14
237	Formulář na vypůjčení předmětů na celocírkevní výstavu, 1 f.	1949	14
2.2.13. Spolupráce s organizacemi, ekumena			
238	Zápis z Pracovního výboru čtyř církví v Ústí nad Orlicí, 1 f.	1952	14

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
239	Program světového dne modliteb, 5 ff.	1991	14
240	Českobratrská církev evangelická (jednání o propůjčení sboru, pozvánky), 5 ff.	1952, 1955, 1964	14
241	Jednota bratrská v Ústí nad Orlicí (žádost o proslov, pozvánky, korespondence včetně „Jednota Bratrská“ úřední list úzké rady Jednoty bratrské), 142 ff.	1939, 1949, 1951, 1952, 1954-1957, 1960	14
242	Spolek Krematorium (finanční odměna, evidenční lístky, plakátky), 7 ff.	1942	14

2.2.14. Finanční záležitosti

2.2.14.1. Rozpočty

243	Rozpočty (korespondence, uhrazení rozpočtové schodku, revize, směrnice pro pokladníka), 23 ff.	1949, 1950, 1952, 1954, 1960, 1962, 1963	15
-----	--	--	----

2.2.14.2. Roční účty

244	Revize závěrečných účtů, 41 ff.	1950, 1954-1960, 1962, 1963, 1965	15
245	Roční vyúčtování, 60 ff.	1941, 1951, 1952	15
246	Torzálně dochované finanční záležitosti (pokladní kniha, účty), 23 ff.	1948-1952	15
247	Vyúčtování mezi radou starších a místními výbory v Ústí nad Orlicí a Lanškrounem, 3 ff.	1952	15

2.2.14.3. Výkazy

248	Korespondence k výkazům, 6 ff. (žádost o zaslání výkazů, vzrůst hodnoty majetku, vedení výkazů), 6 ff.	1948, 1950, 1952, 1953, 1957	15
249	Výkazy o hospodaření a jejich opravy, 24 ff.	1950, 1952, 1954-1957, 1960, 1961	15

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	2.2.14.4. Zprávy, přehledy a statistiky o hospodaření a majetku náboženské obce		
250	Zprávy o finanční situaci a hospodaření náboženské obce, 6 ff.	1953, 1954	15
251	Přehled majetku a důchodů náboženské obce, 4 ff.	1949, 1950	15
252	Rozbor hospodaření, 20 ff.	1971-1975	15
253	Statistika týkající se nemovitostí, 5 ff.	1954, 1977	15
254	Příhláška k soupisu nepřátelského majetku, 2 ff.	1947	15
	2.2.14.5. Provozní výdaje náboženské obce		
255	Objednávky tiskopisů, zejména daňových a účetních, 26 ff.	1940, 1943, 1950-1952, 1956, 1959, 1965	15
256	Paušál za poštovné (dotazy ohledně poštovného, změny a zrušení paušálu), 6 ff.	1949, 1953, 1954, 1961	15
257	Cestovné (vyúčtování, proplacení), 5 ff.	1952, 1954	15
258	Vyúčtování energií a komunálních poplatků (elektřina, energie), 6 ff.	1955, 1956, 1961	15
	2.2.14.6. Příjmy, účty a účetnictví náboženské obce		
259	Pokladní hotovost, 7 ff.	1952, 1954, 1959	15
260	Převod peněz do účelového jmění, 4 ff.	1961, 1962	15
261	Úhrada válečných škod, 1 f.	1950	15
262	Korespondence týkající se vázaných vkladů (uvolnění vázaných vkladů, vkladní knížky), 19 ff.	1948-1952, 1960	15
263	Korespondence s pojišťovnami a spořitelny (žádost o výpočet pojistného, převod účtu, poukázání škody), 9 ff.	1952, 1962	15

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	2.2.14.7. Žádosti o příspěvky		
264	Finanční podpora náboženské obce a ústřední rady (podílové listy, sbírky, žádost o finanční příspěvek), 3 ff.	1936, 1950, 1991	15
265	Příspěvky z církve (žádosti, snížení příspěvku, přiznání příspěvku), 8 ff.	1938-1941, 1952	15
266	Žádost o příspěvek za administrování, 4 ff.	1941, 1942	15
	2.2.14.8. Dluhy náboženské obce		
267	Dluhy náboženské obce (půjčky, splácení), 6 ff.	1942, 1943, 1949	15
	2.2.14.9. Daně církevní		
268	Bratrská svépomoc (sestavení rozpočtu, výše a podklad pro výměr daně), 8 ff.	1942, 1952, 1954, 1955, 1962-1964	15
269	Církevní daň (nedoplatky, výběrčí archy, seznamy plátců, výměr daně, oznámení o zaplacení, odměny pro výběrčí daně), 110 ff.	1931-1934, 1936, 1951, 1945, 1947-1949, 1952, 1957-1959, 1960, 1964	15
	2.2.14.10. Daně placené státu		
270	Korespondence k dani ze mzdy (nedoplatky, odvody, kontroly), 10 ff.	1954, 1955, 1958-1961, 1964	15
271	Daň z majetku (osvobození od daně), 4 ff.	1946	15
272	Domovní daň (daňové přiznání, osvobození od daně), 35 ff.	1941-1950, 1951, 1953, 1960, 1962	15
	2.2.14.11. Instrukce, přípisy a dotazníky ve věcech finančních, mzdových a pojistných		
273	Instrukce k účetnímu provozu obce, 93 ff.	1926, 1928, 1947, 1948, 1972	15
274	Přípisy ve věcech finančních, mzdových a pojistných (hospodářské a finanční instrukce, platy duchovních, instrukce k sestavení rozpočtu), 108 ff.	1949, 1950, 1954	15
275	Předpokládané investice (popis investic, porada ohledně investic), 5 ff.	1948/1949	15

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	2.2.14.12. Účetní doklady		
276	Účetní doklady, 6838 ff.	1947, 1949, 1950, 1953, 1954, 1958, 1959, 1963, 1964, 1965, 1990	16-20
2.3. Odbory a spolky			
2.3.1. Odbor sociální práce			
277	Přípisy ústředí sociální práce, 6 ff.	1944, 1947-1949	20
278	Věstník sociální služby, 29 ff.	1939, 1941, 1942	20
279	Sociální činnost (vánoční nadílka, korespondence s domovem seniorů), 10 ff.	[1925-1947], 1950	20
280	Finanční záležitosti, 8 ff.	1937, 1943, 1948	20
281	Zpráva o činnosti a hospodaření odboru, 1 f.	1946	20
282	Pozvání na valné shromáždění svazu sociální péče, 3 ff.	1947, 1949	20
283	Likvidace odboru sociální práce, 3 ff.	1950-1951	20
284	Pohádka o princezně Pampelišce (Česká Třebová 13. 9. 1942, Dlouhá Třebová 8. 11. 1942), 2 ks	1942	20
285	Teta Fany, postrach rodiny (Česká Třebová 12. 12. 1942), 2 ks	1942	20
286	Pěst (O Boha.) hra k 20. letému výročí trvání Církve českomoravské v České Třebové (28. 2. 1943), 1 ks	1943	20
287	Divadelní sdružení Moravská Ostrava pro odbor sociální péče Církve českomoravské Na majáku (21. 11. 1943), 1 ks	1943	20
289	Přátelská beseda (29. 3.), 1 ks	[1937-1947]	20
2.3.2. Loutkářský odbor Úsvit			
2.3.2.1. Přípisy, korespondence, oznámení			
290	Zákon o autorském právu, 3 ff.	1927	20

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
291	Žádost o otištění článku ohledně budování loutkového divadla, 2 ff.	1947	20
292	Proslovy, oznámení o otevření scény, 3 ff.	1948	20
293	Korespondence ohledně souběžného konání představení a valné hromady, 2 ff.	1950	20
2.3.2.2. Budova a zařízení loutkové scény			
294	Výstavba budovy divadla pro loutkovou scénu (stavební plány, návrhy a rozpočty, schválení stavby, průběh výstavby, kolaudace, asanace objektu), 26 ff.	1942, 1943, 1946-1948, 1959	20
295	Opravy (výčet oprav, asanace budovy), 9 ff.	1958, 1960	20
296	Pronájem budovy loutkové scény (nájemní smlouvy, žádost o pronájem, problémy s nájemníky), 21 ff.	1952-1955	20
297	Prodej budovy loutkové scény (koncept smlouvy, žádost o prodej, jednání o prodeji), 12 ff.	1950, 1958-1960	20
298	Soupis inventáře majetku divadla, 2 ff.	[1950-1959]	20
299	Postupní listina a smlouva o podstoupení inventáře loutkové scény, inventář, 14 ff.	1952	20
300	Potvrzení příjmu klíčů od budovy loutkové scény, 1 f.	1960	20
2.3.2.3. Finanční záležitosti			
301	Rozpočet na stavbu kulturního domu, 1 f.	1947	20
302	Žádosti o finanční podporu na výstavbu kulturního domu (žádost pro místní národní výbor, ústřední radu a diecézní radu Církve československé), 10 ff.	1946, 1947	20
303	Podíly a dary pro divadlo (výkazy podílů a jejich proplacení), 5 ff.	1946-1947, 1950	20
304	Účty za potřeby pro divadlo (reflektory), 5 ff.	1947, 1948	20

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
305	Platby za dřevěný montovaný domek (autodoprava, platba za odkup), 4 ff.	1947, 1948	20
306	Doporučení pojištění majetku loutkové scény, 1 f.	1949	
2.3.3. Jednota mládeže			
2.3.3.1. Stanovy, normálie, vznik a zánik Jednoty mládeže			
307	Vzorové stanovy 11 pag. (původní paginace)	1932	20
308	Přípisy ústředí duchovní péče o mládež, 46 ff.	1934-1939, 1941, 1944	20
309	Přípisy diecéze, 22 ff.	1935, 1936, 1939, 1941	20
310	Vyznání víry církve československé, 1 f	1935	20
311	Schválení pobočky a stanov Jednoty mládeže v České Třebové, 3 ff.	1935	20
312	Protokol o likvidaci Jednoty mládeže, 11 ff.	1936	20
2.3.3.2. Organizační záležitosti, evidence členů			
313	Schůze Jednoty mládeže (pozdávky, program, zápisy, prezenční listiny), 84 ff.	1934-1936, 1938, 1941	20 20
314	Volby představenstva Jednoty mládeže (ohlášení výsledků voleb představenstva), 1 f.	1936	20
315	Evidence členů (seznamy členů, zaslání legitimací), 6 ff.	[1930-1940], 1935	20
2.3.3.3. Činnost Jednoty mládeže			
316	Zprávy o činnosti a úkolech (zprávy o činnosti, pracovní plány, úkoly, výkazy činnosti), 10 ff.	[1930-1934], 1935, 1938, 1952	20
317	Divadelní představení (nabídky, schválení a povolení divadelních her, poplatky za sehrání her), 27 ff.	1935, 1936, 1938	20
318	Večírky (stvrzenka, povolení večírku, omluva neúčasti), 6 ff.	1935	21

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
319	Vycházky (báseň o vycházce Jednoty mládeže), 3 ff.	[1940-1949]	21
320	Ideové závody (příhláška, testy, program, výsledky), 15 ff.	1936, 1940 [1940-1949]	21
321	Sjezdy mládeže (diecézní, okrskové, příprava, korespondence, usnesení sjezdů), 65 ff.	1935, 1936, 1938, 1939	21
2.3.3.4. Majetkové a finanční záležitosti			
322	Inventář movitého majetku Jednoty mládeže, 1 f.	1936	21
323	Finanční záležitosti (stvrzenky, dluhy, účet za kostýmy, účetní revize), 10 ff.	1935, 1936, 1955	21
2.3.3.5. Korespondence a tiskoviny			
324	Přijatá korespondence (pozdrav od Pavla Boudy, exkurze), 3 ff.	1935	21
325	Odeslaná korespondence (proba za zachování Pavla Boudy farářem), 1 f.	1936	21
326	Pozvánky (studentská konference, tábory, otevření sboru, den mládeže), 17 ff., 2 plakáty	1935, 1936	21
327	Nabídky časopisů, 2 ff.	1935	21
328	Organizační příručka Jednoty mládeže, 120 pag. (původní paginace)	1932	21
329	Věstník jednot mládeže, 160 ff.	1945, 1946	21
330	Věstník mládeže, 5 ff.	1936	21
331	Věstník jednot, 22 ff.	1950	21
332	Mladí v Církvi československé – diecézní časopis, vydáváný ve dvoře Králové, 51 ff.	[1925-1955]	21
333	Svědectví o stavu jednot mládeže východočeské Diecéze, 28 ff.	1946-1948	21
334	Okrsky východočeské diecéze Církve československé v ideových kolektivních soutěžích, 11 ff.	1949	21

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
335	Noviny „Předvoj,“ 8 pag (původní paginace)	1935-1936	21
336	Seznam oblíbených volnočasových her, 27 pag. (původní paginace)	1941	21
337	Výsledky duchovní správy, seznamy kurzů a jejich absolventů, 42 ff.	1951	21
338	Z dějin náboženství v královéhradecké diecézi Církve československé, 82 ff.	1950, 1951	21
339	Pomůcky pro duchovní péči o mladé příslušníky Církve československé, 91 pag. (původní paginace)	[1925-1960]	21

2.2.4. Spolek Česká beseda

340	Spolek „Česká beseda“ (stanovy, pokyny k zakládání spolků), 17 ff.	[1940-1945]	21
-----	---	-------------	----

2.4. Místní výbory

2.4.1. Místní výbor a náboženská obec Lanškroun

2.4.1.1. Spisy farního úřadu

2.4.1.1.1. Duchovní a pastorační činnost

341	Výkazy činnosti a plány práce, 6 ff.	1951, 1952, 1954	22
342	Dovolené a nepřítomnost faráře, 4 ff.	1952, 1954	22
343	Oznámení o zástupu církevního tajemníka v Ústí nad Orlicí, 1 f.	1954	22
344	Oznámení o nepřidělení faráře v náboženské obci Lanškroun, 3 ff.	1959	22
345	Zdeněk Balcárek (svěcení, korespondence o dění v obci, ustanovení duchovním), 21 ff.	1947, 1948, 1951 1952, 1954	22
346	Trestní řízení se Zdeňkem Balcárkem (seznam škod, přihlášení pohledávek, exekuce, rozsudek soudu), 20 ff.	1958, 1959	22

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	<i>2.4.1.1.2. Bohoslužby</i>		
347	Zákaz bohoslužeb kvůli slintavce, 2 ff.	1952	22
348	Pobožnosti a kázání (vzpomínka na zemřelé, májové pobožnosti), 15 ff.	1952, 1954	22
	<i>2.4.1.1.3. Výuka náboženství a duchovní péče o děti</i>		
349	Výuka náboženství a duchovní péče o děti (pojištění učitelů, korespondence ohledně biblických hodin), 4 ff.	1948, 1952	22
	<i>2.4.1.1.4. Zaměstnanci</i>		
350	Přihláška do kurzu laiků, 1 f.	1951	22
351	Zaměstnanci laičtí, 3 (odměny za práci), 3 ff.	1958, 1959	22
	<i>2.4.1.1.5. Matriční záležitosti</i>		
352	Oznámení o zaslání snubních protokolů a záznamů o křtu, 2 ff.	1952	22
	<i>2.4.1.2. Spisy rady starších</i>		
	<i>2.4.1.2.1. Oběžníky</i>		
353	Oběžníky od ústřední rady v Praze, 15 ff.	1948, 1958-1960	22
354	Oběžníky od diecézní rady v Hradci Králové, 15 ff.	1948, 1960	22
355	Přípis od Ústředí Akademického klubu Tábor, 2 ff.	1948	22
	<i>2.4.1.2.2. Vznik náboženské obce v Lanškrouně</i>		
356	Seznam členů místního přípravného výboru, předpokládaná činnost, 2 ff.	1951	22
357	Ustanovení místního přípravného výboru, svolání členské schůze, 1 f.	1951	22
358	Samostatné vedení účetnictví (schválení, náprava nedostatků), 6 ff.	1952	22
359	Oznámení o přiznání finanční podpory od ústředí rady, 1 f.	1952	22

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
360	Jednání o vzniku náboženské obce v Lanškrouně (obvod náboženské obce, zápis z ustavující schůze, korespondence, rozdělení majetku mezi Lanškrounem a Českou Třebovou, přidělení duchovní správy), 23 ff.	1951, 1952 1954, 1959	22
<i>2.4.1.2.3. Shromáždění, schůze místního výboru a náboženské obce</i>			
361	Shromáždění, schůze místního výboru a náboženské obce (svolání shromáždění, zápis z jednání, posunutí termínu schůze), 11 ff.	1951, 1952, 1954 1959, 1960	22
<i>2.4.1.2.4. Rada starších</i>			
362	Volba rady starších (kandidátní listina, schválení volby), 7 ff.	1959	22
<i>2.4.1.2.6. Evidence členů</i>			
363	Evidence odstěhovaných, 7 ff.	1958, 1959	22
<i>2.4.1.2.7. Budovy sboru a jejich zařízení</i>			
364	Opravy pronajatých místností (úhrada výloh, zpráva o opravě), 9 ff.	1950, 1951, 1953	22
365	Jednání o nerealizované koupi domu pro sbor v Lanškrouně (žádost o schválení koupě domu, schválení koupě domu, finanční zajištění, poskytnutí půjčky), 31 ff.	1952, 1953	22
366	Jednání o pronájmu domu v Lanškrouně (žádost, zamítnutí žádosti, jednání o pronájmu, stav pronajaté místnosti), 6 ff.	1953	22
367	Předměty sloužící k liturgii (harmonium, bohoslužebný kalich, talár), 9 ff.	1948, 1950, 1958	22
368	Předměty sloužící provozu sboru (psací stroj, koupě židlí), 5 ff.	1952, 1954	22
369	Pozvánky, blahopřání (blahopřání pro patriarchu Františka Kováře, pozvánka na besedu, žádost o finanční pomoc), 3 ff.	1951, 1958	22
370	Žádost o finanční pomoc pro Lanškroun, 4 ff.	1958	22

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
<i>2.4.1.2.8. Finanční záležitosti</i>			
371	Rozpočty (oznámení o zaslání opraveného rozpočtu), 1 f.	1958, 1959	22
372	Čtvrtletní výkazy, 6 ff.	1954, 1958-1960	22
373	Revize hospodaření, 14 ff.	1952, 1958-1960	22
374	Cestovné, 4 ff.	1952, 1959	22
375	Bankovní účty (knížka o běžném účtu, mzdový fond, finanční dary pro Lanškroun), 17 ff.	1951, 1952, 1958	22
376	Dluhy, nedoplatky (splácení dluhů, soudní rozsudek), 10 ff.	1958	22
377	Daně a dávky (předpisy dávek, církevní a diecézní daň), 9 ff.	1950, 1958, 1960	22
378	Objednávky účetních materiálů (daňové známky, cestovní účty), 9 ff.	1952, 1958-1960	22
379	Plán investic, 1 f.	1951	22
380	Zpráva o postoupení konfiskátů místnímu přípravnému výboru v Lanškrouně, 3 ff.	1950	22
381	Vysvětlivky k vyúčtování, 1 f.	1954	22
<i>2.4.2. Místní výbor Ústí nad Orlicí</i>			
<i>2.4.2.1. Jednání o vzniku NO</i>			
382	Jednání o schválení náboženské obce v Ústí nad Orlicí (jednání o změně obvodu, samostatné účetnictví, rozdělení majetku), 6 ff.	1952	22
<i>2.4.2.2. Místní výbor</i>			
383	Schůze členů místního výboru v Ústí nad Orlicí (zprávy ze schůzí, rezignace), 6 ff.	1951, 1952, 1956	22
<i>2.4.2.3. Zpráva o činnosti</i>			
384	Zpráva o činnosti a situaci v Ústí nad Orlicí, 1 f.	1936	22

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
	2.4.2.4. Konference a schůze		
385	Konference, schůze v Hradci Králové (pozvání, zprávy ze schůze), 4 ff.	1950	22
	2.4.2.5. Evidence členů, včetně podkladů pro matriku		
386	Evidence členů (výkazy počtu členů), 3 ff.	1944, 1949	22
387	Matriční záležitosti (doplnění seznamu narozených), 1 f.	1954	22
	2.4.2.6. Budova sboru a její zařízení		
388	Opravy sboru (opravy bytu, exteriéru sboru, plán oprav, průběh oprav), 20 ff.	1952-1960	22
389	Korespondence k financování oprav sboru (nevrácení půjčky, žádost o půjčku, výpis výdajů na opravy), 28 ff.	1952-1954, 1957	22
	2.4.2.7. Finanční záležitosti		
390	Korespondence k finančním záležitostem (zvýšení daně, žádosti o účetní materiály, financování duchovních, rozpočty), 12 ff.	1941, 1949-1952, 1973	22
	<i>2.4.3. Místní výbor Dlouhá Třebová</i>		
391	Seznam rady starších, 1 f.	1949	22
392	Statistický výkaz členů v Dlouhé Třebové, 3 ff.	1944, 1945	22
393	Zpráva o poškození budovy sboru, 1 f.	1961	22
	<i>2.4.4. Místní výbor Řetová</i>		
394	Statistický výkaz členů v Řetové-Prívratě, 3 ff.	1944, 1945	22

III. OSTATNÍ MATERIÁL

1. Tiskoviny

1.1. Pamětní spisy

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
395	Pamětní spisy k otevření sborů, 43 ff.	1936, 1937	23
1.2. Materiály k historii církve			
396	Popisy jednotlivých budov sborů Církve Československé, 11 ff.	[1950-1970]	23
397	Materiály k 550 let husitské revoluce, 29 ff.	1940, 1969	23
398	Cyklus duchovních večerů k výročí 20 let Církve Československé, 48 ff.	1940	23
1.3. Materiály k osobnostem			
399	Karel Farský (životopis, portrét, novinové výstřižky), 13 ff.	[1922-1940]	23
400	Jan Blahoslav (životopis), 2 ff.	[1930-1950]	23
401	Jan Hus (životopisy, básně), 30 ff.	1903, [1920-1950]	fas 1
402	Tomáš Garrigue Masaryk (životopis), 2 ff.	[1930-1950]	23
403	Jan Amos Komenský (podobizny, životopis), 10 ff.	[1930-1950]	23
404	Miroslav Novák (brožura s životopisem), 8 ks	[1975-1980]	23
405	Portrét Jana Opletala, 1 f.	[1950-1955]	23
1.4. Církevní a náboženská literatura			
406	Část knihy o víře a duchovním životě, 41 ff.	[1940-1960]	23
407	Předpoklady správného čtení bible 8 pag. (původní paginace)	[1930-1940]	23
408	Malá rukověť sociální práce, 67 pag. (původní paginace), 2 totožná vydání	1937	23
409	Časopis Klubu mladých příslušníků Církve československé, 4 ff.	1935	23
410	Nový zápas, 159 ff.	1935, 1936	23

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
411	Stráž českého východu, 4 ff.	1947, 1948	23
412	Ať je národ zcela osvobozen – projev Františka Hoffera 16 pag. (původní paginace)	1935	23

2. Fotografie

2.1. Fotografie osob

413	Soubor fotografií z výletu do Německa 10,8/13,1 x 7,1/9,1, 10 ks	[1970-1979]	23
414	Fotografie kněze sloužícího bohoslužbu 13,1 cm x 9,1 cm, 1 ks	[1970-1985]	23

2.2. Fotografie předmětů a budov

415	Fotografie dřevěného kříže 10,4 cm x 14,2 cm, 1 ks	[1945-1970]	23
416	Fotografie památníku 14,8 cm x 10,4 cm, 2 ks	[1945-1970]	23
417	Fotografie Třebíčského betlému 13,1 cm x 8,6 cm, 1 ks	[1945-1970]	23
418	Fotografie pomníku na místě rodinného domu Karla Farského 17,6/14,9 cm x 12,7/10,6 cm, 2 ks	1957	23
419	Fotografická deska (skleněná) 11,9 cm x 8,9 cm, 1 ks	[1920-1930]	23

3. Pohlednice

3.1. Vyobrazení jednotlivostí

420	Pohledy s osobnostmi (Jan Amos Komenský, Gustav Adolf Procházka), 8 ks	[1950-1970]	23
421	Pohled s obrazem poslední večeře, 5 ks	[1950-1970]	23
422	Pohled s dřevěným betlémem, 1 k)	[1950-1970]	23
423	Pohled se stavbami se vztahem k Církvi československé (památník, kostel), 3 ks	[1950-1970]	23

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
3.2. Album			
424	Album s pohlednicemi z výletů, 19 ff., 5 ks pohlednic	[1970-1989]	23
<u>4. Plakáty</u>			
4.1. Plakáty náboženské obce Česká Třebová			
<i>4.1.1. Plakáty na Bohoslužby</i>			
425	Plakáty na bohoslužby, 3 ks	[1950-1990]	23
426	Plakáty na dušičkové bohoslužby, 5 ks	[1960-1990]	23
427	Plakáty na vánoční, 4 ks	[1970-1979]	23
428	Plakáty na velikonoční bohoslužby, 3 ks	[1970-1979]	23
<i>4.1.2. Plakáty na kulturní, náboženské a jiné akce</i>			
429	Plakát na dětskou vycházku na Křivolík, 3 ks	1925, 1927, 1928	23
430	Plakát na vánoční nadílku a členskou schůzi, 2 ks	1927	23
431	Plakát na slavnostní dětskou akademii, 2 ks	1927, 1928	23
432	Plakát na světový den modliteb, 2 ks	1991	23
433	Plakát na literárně hudební pořad k výročí Mistra Jana Husa (27. 6. 2000), 2 ks	2000	23
434	Plakát na představení Kocour v botách (13. 6. 2000), 8 ks	2000	23
435	Plakát na ekumenické modlitební setkání (12. 6. 2000), 1 ks	2001	23
4.2. Plakáty ostatní			
<i>4.2.1. Plakáty na bohoslužby</i>			
436	Plakát na bohoslužbu k 20. výročí založení sboru Karla Farského v Semilech (28. 9. 1958), 1 ks	1958	230

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
4.2.2. Plakáty k otevření a výročí sborů			
437	Otevření Husova sboru a výročí upálení Jana Husa v Novém Hradci Králové, (5. 7. 1952), 1 ks	1952	23
438	Otevření sboru v Brně-Židenicích (30. 9. 1956), 1 ks	1956	23
<u>5. Notový materiál</u>			
5.1. Noty a písně k bohoslužbám			
439	Konvolut písní k bohoslužbě (písně Otče náš, Slyš nás Hospodine, Důvěra v Boha, Chval každý Boha, Ó lide boží, Slyš pastýř volá, Hleď vírou vpřed, Matko přesvatá), 166 ff.	[1923-1960]	24
440	Žalmy, 19 ff.	[1923-1960]	24
441	Konvolut písní ke křtům, 26 ff.	[1923-1960]	24
442	Konvolut vánočních písní, 77 ff.	[1923-1960]	24
443	Konvolut velikonočních písní, 66 ff.	[1923-1960]	24
444	Konvolut večerních a ranních písní, 3 ff.	[1923-1960]	24
445	Písně nedělní školy Církve československé, 9 ff.	1948	24
446	Konvolut pohřebních písní, 98 ff.	[1923-1960]	24
5.2. Noty a písně k ostatním příležitostem (svatby, pohřby, slavnosti)			
447	Hymna Československé republiky, 20 ff.	[1923-1935]	24
448	Konvolut svatebních písní, 95 ff.	[1923-1965]	25
449	Písně o Janu Husovi, 20 ff.	[1923-1960]	25
450	Písně k památce Karla Farského, 14 ff.	[1930-1960]	25
451	Písně ke dni založení Církve československé, 4 ff.	1945	25
452	Písně k jarní slavnosti mládeže, 8 ff.	[1930-1945]	25
453	Soubor náboženských písní, 36 ff.	[1920-1960]	25

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Karton
454	Staročeské písně duchovní, 19 pag. (původní paginace)	1953	25
455	Konvolut světských písní, 30 ff.	[1923-1960]	25
5.3. Ostatní			
456	Píseň Jako z jara, 2 ff.	[1925-1960]	25
457	Píseň díkůvzdání dětí, 12 ff.	[1925-1960]	25
458	Píseň Kdož jste boží bojovníci, 16 ff.	[1923-1960]	25
459	Píseň Vyzývání míru a pokoje, 13 ff.	[1950-1975]	25
460	Torzo not a písní, 7 ff.	[1923-1950]	25
5.4. Notový materiál pro hudební nástroje			
461	64 krátkých předeher a meziher pro varhany Ed. Tregler, 11 ff.	[1923-1945]	25
462	Akordy na piano, 13 ff.	1960	25

Resumé

The bachelor thesis presents the creation of the finding tool for the ecclesiastical fund Archive of the Czechoslovak Hussite Church in Česká Třebová. The organization and inventorying of the fund come before writing this thesis. The finding tool contents of the history of the choir from general history of the Czechoslovak Hussite Church and its inner administration to particular history of the choir in Česká Třebová. The thesis gives complete information about the content of the fund.

Tiráž

Název archivní pomůcky: Náboženská obec Církve československé (husitské) Česká Třebová,
inventář fondu

Časové rozmezí archivní pomůcky: (1903) 1922-1971 (2014)

Počet evidenčních jednotek: 192 (39 úředních knih, 8 registraturních pomůcek, 23 kartonů,
2 kartony hudebnin, 30 tiskovin, 1 fascikl, 18 fotografií na papírové podložce, 1 fotografická
deska, 23 pohlednic, 47 plakátů)

Počet inventárních jednotek: 462

Velikost: 3,47 bm

Stav ke dni: 18. 8. 2019

Archivní fond zpracovala: Lucie Vrlová

Počet stran: 90

Počet exemplářů: 2

Pomůcku schválil: